

SAARNAAJAN KIRJA

1 luku

Kaikki on turhuutta ja iäti yhtäläistä. Myösken pyrkimys viisauteen on tuulen tavoittelua.

FI33/38 1. Saarnaajan sanat, Daavidin pojant, joka oli kuninkaana Jerusalemissa.

CPR1642 1. Nämät ovat saarnajan sanat Dawidin pojant Jerusalemin Cuningan:

MLV19 1 The words of the Preacher, the son of David, king in Jerusalem.

Luther1912 1. Dies sind die Reden des Predigers, des Sohnes Davids, des Königs zu Jerusalem.

RuSV1876 1 Слова Екклесиаста, сына Давида, царя в Иерусалиме.

FI33/38 2. Turhuksien turhuus, sanoi saarnaaja, turhuksien turhuus; kaikki on turhuutta!

CPR1642 2. Caicki on turha sanoi saarnaja ja caicki mitä on se on turha.

MLV19 2 Vanity of vanities, says the Preacher, vanity

Biblia¹⁷⁷⁶ 1. Saarnaajan sanat, Daavidin pojant, joka oli kuninkaana Jerusalemissa.

KJV 1. The words of the Preacher, the son of David, king in Jerusalem.

RV'1862 1. PALABRAS del Predicador, hijo de David, rey en Jerusalem.

Biblia¹⁷⁷⁶ 2. Turhuksien turhuus, sanoi saarnaaja, turhuksien turhuus; kaikki on turhuutta!

KJV 2. Vanity of vanities, saith the Preacher,

	of vanities, all is vanity.		vanity of vanities; all is vanity.
Luther1912	2. Es ist alles ganz eitel, sprach der Prediger, es ist alles ganz eitel.	RV'1862	2. Vanidad de vanidades, dijo el Predicador, vanidad de vanidades; todo vanidad.
RuSV1876	2 Суета сует, сказал Екклесиаст, суета сует, – все суета!		
FI33/38	3. Mitä hyötyä on ihmiselle kaikesta vaivannäöstänsä, jolla hän vaivaa itseänsä auringon alla?	Biblia1776	3. Mitä hyötyä on ihmiselle kaikesta vaivannäöstänsä, jolla hän vaivaa itseänsä auringon alla?
CPR1642	3. Mitä on ihmisellä enä caikesta waiwastans cuin hänellä on Auringon alla?		
MLV19	3 What profit has man from all his labor in which he labors under the sun?	KJV	3. What profit hath a man of all his labour which he taketh under the sun?
Luther1912	3. Was hat der Mensch für Gewinn von aller seiner Mühe, die er hat unter der Sonne?	RV'1862	3. ¿Qué tiene más el hombre de todo su trabajo, con que trabaja debajo del sol?
RuSV1876	3 Что пользы человеку от всех трудов его, которыми трудится он под солнцем?		
FI33/38	4. Sukupolvi menee, ja sukupolvi tulee, mutta maa pysyy iäti.	Biblia1776	4. Sukupolvi menee, ja sukupolvi tulee, mutta maa pysyy iäti.
CPR1642	4. Yxi sucu hucku ja toinen tule jällens waan maa pysy ijancaickisest.		
MLV19	4 One generation goes and another generation comes, but the earth abides everlasting.	KJV	4. One generation passeth away, and another generation cometh: but the earth

		abideth for ever.
Luther1912	4. Ein Geschlecht vergeht, das andere kommt; die Erde aber bleibt ewiglich.	RV'1862 4. Generación va, y generación viene; y la tierra siempre permanece.
RuSV1876	4 Род проходит, и род приходит, а земля пребывает во веки.	
FI33/38	5. Ja aurinko nousee, ja aurinko laskee ja kiiruhtaa sille sijallensa, josta se jälleen nousee.	Biblia1776 5. Ja aurinko nousee, ja aurinko laskee ja kiiruhtaa sille sijallensa, josta se jälleen nousee.
CPR1642	5. Auringo ylene ja laske ja juoxe siallens että hän sieldä ylönis jällens.	
MLV19	5 The sun also arises and the sun goes down and hastens to its place where it arises.	KJV 5. The sun also ariseth, and the sun goeth down, and hasteth to his place where he arose.
Luther1912	5. Die Sonne geht auf und geht unter und läuft an ihren Ort, daß sie wieder daselbst aufgehe.	RV'1862 5. Y sale el sol, y pónese el sol; y como con deseo vuelve a su lugar, donde torna a nacer.
RuSV1876	5 Восходит солнце, и заходит солнце, и спешит к месту своему, где оно восходит.	
FI33/38	6. Tuuli menee etelään ja kiertää pohjoiseen, kiertää yhä kiertämistään, ja samalle kierrollensa tuuli palajaa.	Biblia1776 6. Tuuli menee etelään ja kiertää pohjoiseen, kiertää yhä kiertämistään, ja samalle kierrollensa tuuli palajaa.
CPR1642	6. Hän menee etelään ja palaja jällens pohjaan ja tuuli mene aina ymbärins tuli pala	

ymbärpyöryä.

MLV19	6 The wind goes toward the south and turns around to the north. It turns around continually in its course and the wind returns again to its circuits.	KJV	6. The wind goeth toward the south, and turneth about unto the north; it whirleth about continually, and the wind returneth again according to his circuits.
Luther1912	6. Der Wind geht gen Mittag und kommt herum zur Mitternacht und wieder herum an den Ort, da er anfing.	RV'1862	6. El viento va al mediodía, y rodea al norte: va rodeando rodeando, y por sus rodeos torna el viento.
RuSV1876	6 Идет ветер к югу, и переходит к северу, кружится, кружится на ходу своем, и возвращается ветер на круги свои.		
FI33/38	7. Kaikki joet laskevat mereen, mutta meri ei siitänsä täyty; samaan paikkaan, johon joet ovat laskeneet, ne aina edelleen laskevat.	Biblia1776	7. Kaikki joet laskevat mereen, mutta meri ei siitänsä täyty; samaan paikkaan, johon joet ovat laskeneet, ne aina edelleen laskevat.
CPR1642	7. Caicki wirrat juoxewat mereen ja ei meri tule cuitengan täydemmäxi. Sille sialle josta he juoxit sijhen he juoxewat jällens.		
MLV19	7 All the rivers run into the sea, yet the sea is not full. To the place from where the rivers come, they go there again.	KJV	7. All the rivers run into the sea; yet the sea is not full; unto the place from whence the rivers come, thither they return again.
Luther1912	7. Alle Wasser laufen ins Meer, doch wird das Meer nicht voller; an den Ort, da sie her fließen, fließen sie wieder hin.	RV'1862	7. Los ríos todos van a la mar, y la mar no se hinche: al lugar de donde los ríos vinieron, allí tornan para volver.

RuSV1876 7 Все реки текут в море, но море не переполняется: к тому месту, откуда реки текут, они возвращаются, чтобы опять течь.

FI33/38 8. Kaikki tyynni itseänsä väsyttää, niin ettei kukaan sitä sanoa saata. Ei saa silmä kylläänsä näkemisestä eikä korva täyttänsä kuulemisesta.

CPR1642 8. Caicki owat työlät nijn ettei kengän taida sanoa ei silmät suutu näkemäst eikä corwat suutu coscan cuulemast.

MLV19 8 All things are full of weariness, man cannot utter it. The eye is not satisfied with seeing, nor the ear filled with hearing.

Luther1912 8. Es sind alle Dinge so voll Mühe, daß es niemand ausreden kann. Das Auge sieht sich nimmer satt, und das Ohr hört sich nimmer satt.

RuSV1876 8 Все вещи – в труде: не может человек пересказать всего; не насытится око зрением, не наполнится ухо слушанием.

FI33/38 9. Mitä on ollut, sitä vastakin on; ja mitä on tapahtunut, sitä vastakin tapahtuu. Ei ole mitään uutta auringon alla.

Biblia1776 8. Kaikki tyynni itseänsä väsyttää, niin ettei kukaan sitä sanoa saata. Ei saa silmä kylläänsä näkemisestä eikä korva täyttänsä kuulemisesta.

KJV 8. All things are full of labour; man cannot utter it: the eye is not satisfied with seeing, nor the ear filled with hearing.

RV'1862 8. Todas las cosas andan en trabajo, más que el hombre pueda decir; ni los ojos viendo hartarse de ver, ni los oídos oyendo henchirse.

Biblia1776 9. Mitä on ollut, sitä vastakin on; ja mitä on tapahtunut, sitä vastakin tapahtuu. Ei ole mitään uutta auringon alla.

CPR1642	9. Mikä on se joca on tapahtunut? joca myös tästedes tapahtu. Mikä on se joca tehty on joca myös edespäin tehdän?		
MLV19	9 What has been is what will be and what has been done is what will be done. And there is no new thing under the sun.	KJV	9. The thing that hath been, it is that which shall be; and that which is done is that which shall be done: and there is no new thing under the sun.
Luther1912	9. Was ist's, das geschehen ist? Eben das hernach geschehen wird. Was ist's, das man getan hat? Eben das man hernach tun wird; und geschieht nichts Neues unter der Sonne.	RV'1862	9. ¿Qué es lo que fué? Lo mismo que será. ¿Qué es lo que ha sido hecho? Lo mismo que se hará; y nada hay nuevo debajo del sol.
RuSV1876	9 Что было, то и будет; и что делалось, то и будет делаться, и нет ничего нового под солнцем.		
FI33/38	10. Jos jotakin on, josta sanotaan: Katso, tämä on uutta, niin on sitä kuitenkin ollut jo ennen, ammoisina aikoina, jotka ovat olleet ennen meitä.	Biblia1776	10. Jos jotakin on, josta sanotaan: "Katso, tämä on uutta", niin on sitä kuitenkin ollut jo ennen, ammoisina aikoina, jotka ovat olleet ennen meitä.
CPR1642	10. Ja ei nyt mitän utta tapahdu Auringon alla: jos jotakin tapahtuu josta sanoa taitan cadzo se on usi: sillä se on myös ennen tapahtunut endisillä aigoilla jotka meidän edelläm olivat.		
MLV19	10 Is there a thing of which it may be said, See,	KJV	10. Is there any thing whereof it may be said,

this is new? It has been (a thing) of old, (in the ages) which were before us.

Luther1912 10. Geschieht auch etwas, davon man sagen möchte: Siehe, das ist neu? Es ist zuvor auch geschehen in den langen Zeiten, die vor uns gewesen sind.

RuSV1876 10 Бывает нечто, о чём говорят: „смотри, вот это новое”; но это было уже в веках, бывших прежде нас.

FI33/38 11. Ei jää muistoa esi-isistä; eikä jälkeläisistäkään, jotka tulevat, jää muistoa niille, jotka heidän jälkeensä tulevat.

CPR1642 11. Ei taida kengän muista cuinga ennen on tapahtunut: eikä taida cucan ajatella mitä wasta tapahtu jälkentulewaisille.

MLV19 11 There is no remembrance of the former things, nor will there be any remembrance of the latter that are to come, among those who will come after.

Luther1912 11. Man gedenkt nicht derer, die zuvor gewesen sind; also auch derer, so hernach kommen, wird man nicht gedenken bei denen, die darnach sein werden.

RuSV1876 11 Нет памяти о прежнем; да и о том, что

See, this is new? it hath been already of old time, which was before us.

RV'1862 10. Hay algo de que se pueda decir: ¿Veis aquí, esto es nuevo? Ya fué en los siglos que nos han precedido.

Biblia1776 11. Ei jää muistoa esi-isistä; eikä jälkeläisistäkään, jotka tulevat, jää muistoa niille, jotka heidän jälkeensä tulevat.

KJV 11. There is no remembrance of former things; neither shall there be any remembrance of things that are to come with those that shall come after.

RV'1862 11. No hay memoria de lo que precedió, ni tampoco de lo que sucederá habrá memoria en los que serán después.

будет, не останется памяти у тех, которые
будут после.

FI33/38	12. Minä, saarnaaja, olin Israelin kuningas Jerusalemissa.	Biblia1776	12. Minä, saarnaaja, olin Israelin kuningas Jerusalemissa.
CPR1642	12. Minä Israelin Cuningas olin saarnaja Jerusalemis.		
MLV19	12 I the Preacher was king over Israel in Jerusalem.	KJV	12. I the Preacher was king over Israel in Jerusalem.
Luther1912	12. Ich, der Prediger, war König zu Jerusalem{~}	RV'1862	12. Yo, el Predicador, fuí rey sobre Israel en Jerusalem,
RuSV1876	12 Я, Екклесиаст, был царем над Израилем в Иерусалиме;		
FI33/38	13. Ja minä käänsin sydämeni viisaudella tutkimaan ja miettimään kaikkea, mitä auringon alla tapahtuu. Tämä on vaikea työ, jonka Jumala on antanut ihmislapsille, heidän sillä itseään rasittaaksensa.	Biblia1776	13. Ja minä käänsin sydämeni viisaudella tutkimaan ja miettimään kaikkea, mitä auringon alla tapahtuu. Tämä on vaikea työ, jonka Jumala on antanut ihmislapsille, heidän sillä itseään rasittaaksensa.
CPR1642	13. Ja minun sydämen pyysi edziä ja wijsast tutkia caickia mitä taiwan alla tehdän. Sencaltaisen wiheljäisen waiwan on Jumala andanut ihmisten lapsille sijnä idzens waiwataxens.		

MLV19	13 And I applied my heart to seek and to search out by wisdom concerning all that is done under heaven. It is a great task that God has given to the sons of men to be exercised by it.	KJV	13. And I gave my heart to seek and search out by wisdom concerning all things that are done under heaven: this sore travail hath God given to the sons of man to be exercised therewith.
Luther1912	13. und richtete mein Herz zu suchen und zu forschen weislich alles, was man unter dem Himmel tut. Solche unselige Mühe hat Gott den Menschenkindern gegeben, daß sie sich darin müssen quälen.	RV'1862	13. Y dí mi corazón a inquirir y buscar con sabiduría sobre todo lo que se hace debajo del cielo: (esta mala ocupación dió Dios a los hijos de los hombres, en que se ocupen:)
RuSV1876	13 и предал я сердце мое тому, чтобы исследовать и испытать мудростью все, что делается под небом: это тяжелое занятие дал Бог сынам человеческим, чтобы они упражнялись в нем.		
FI33/38	14. Minä katselin kaikkia tekoja, mitä tehdään auringon alla, ja katso, se on kaikki turhuutta ja tuulen tavoittelua.	Biblia1776	14. Minä katselin kaikkia tekoja, mitä tehdään auringon alla, ja katso, se on kaikki turhuutta ja tuulen tavoittelua.
CPR1642	14. Minä cadzoin caickia jotca Auringon alla tapahtuwat ja cadzo se oli caicki turhus ja wiheljäisys.		
MLV19	14 I have seen all the works that are done under the sun, and behold, all is vanity and a striving after wind.	KJV	14. I have seen all the works that are done under the sun; and, behold, all is vanity and vexation of spirit.

SAARNAAJA

Luther1912	14. Ich sah an alles Tun, das unter der Sonne geschieht; und siehe, es war alles eitel und Haschen nach dem Wind.	RV'1862	14. Yo miré todas las obras que se hacen debajo del sol; y, he aquí, que todo ello es vanidad, y aflicción de espíritu.
RuSV1876	14 Видел я все дела, какие делаются под солнцем, и вот, все – суёта и томление духа!		
FI33/38	15. Väärä ei voi suoristua, eikä vajaata voi täydeksi laskea.	Biblia1776	15. Väärä ei voi suoristua, eikä vajaata voi täydeksi laskea.
CPR1642	15. Ei wäärat taida oikiaxi tulla eikä puuttumuxia taita lukea.		
MLV19	15 What is crooked cannot be made straight and what is wanting cannot be numbered.	KJV	15. That which is crooked cannot be made straight: and that which is wanting cannot be numbered.
Luther1912	15. Krumm kann nicht schlicht werden noch, was fehlt, gezählt werden.	RV'1862	15. Lo torcido no se puede enderezar; y lo falto no se puede contar.
RuSV1876	15 Кривое не может сделаться прямым, и чего нет, того нельзя считать.		
FI33/38	16. Minä puhuin sydämessäni näin: Minä olen hankkinut suuren viisauden ja sitä yhä lisännyt, jopa yli kaikkien, jotka ovat ennen minua Jerusalemissa hallinneet, ja paljon on sydämeni nähnyt viisautta ja tietoa.	Biblia1776	16. Minä puhuin sydämessäni näin: Minä olen hankkinut suuren viisauden ja sitä yhä lisännyt, jopa yli kaikkien, jotka ovat ennen minua Jerusalemissa hallinneet, ja paljon on sydämeni nähnyt viisautta ja tietoa.
CPR1642	16. Minä sanoin sydämesäni: cadzo minä olen jaloxi tullut ja olen wijsambi cuin caicki muut		

jotca minun edelläni olit Jerusalemis: ja minun sydämen on paljon oppenut ja coetellut.

		SAARNAAJA	
MLV19	16 I spoke with my own heart, saying, Behold, I have become great and have increased wisdom above all who were before me in Jerusalem. Yes, my heart has had great experience of wisdom and knowledge.	KJV	16. I communed with mine own heart, saying, Lo, I am come to great estate, and have gotten more wisdom than all they that have been before me in Jerusalem: yea, my heart had great experience of wisdom and knowledge.
Luther1912	16. Ich sprach in meinem Herzen: Siehe, ich bin herrlich geworden und habe mehr Weisheit denn alle, die vor mir gewesen sind zu Jerusalem, und mein Herz hat viel gelernt und erfahren.	RV'1862	16. Hablé yo con mi corazón, diciendo: He aquí, yo soy engrandecido, y he crecido en sabiduría sobre todos los que fueron ántes de mí en Jerusalem; y mi corazón ha visto multitud de sabiduría y de ciencia.
RuSV1876	16 Говорил я с сердцем моим так: вот, я возвеличился и приобрел мудрости больше всех, которые были прежде меня над Иерусалимом, и сердце мое видело много мудрости и знания.		
FI33/38	17. Ja minä käänsin sydämeni tutkimaan viisautta ja tietoa, mielettömyyttä ja tyhmyyttä, ja minä tulin tietämään, että sekin oli tuulen tavoittelemista.	Biblia1776	17. Ja minä käänsin sydämeni tutkimaan viisautta ja tietoa, mielettömyyttä ja tyhmyyttä, ja minä tulin tietämään, että sekin oli tuulen tavoittelemista.
CPR1642	17. Ja olen minun sydämeni asettanut oppeman wijsautta ymmärrystä tyhmyyttä ja		

hullutta.

MLV19	17 And I applied my heart to know wisdom and to know madness and folly. I perceived that this also was a striving after wind.	KJV	17. And I gave my heart to know wisdom, and to know madness and folly: I perceived that this also is vexation of spirit.
Luther1912	17. Und richtete auch mein Herz darauf, daß ich erkannte Weisheit und erkannte Tollheit und Torheit. Ich ward aber gewahr, daß solches auch Mühe um Wind ist.	RV'1862	17. Y dí mi corazón a conocer la sabiduría, y la ciencia; y las locuras y desvaríos: conocí al cabo que aun esto era aflicción de espíritu.
RuSV1876	17 И предал я сердце мое тому, чтобы познать мудрость и познать безумие и глупость: узнал, что и это – томление духа;		
FI33/38	18. Sillä missä on paljon viisautta, siinä on paljon surua; ja joka tietoa lisää, se tuskaa lisää.	Biblia ¹⁷⁷⁶	18. Sillä missä on paljon viisautta, siinä on paljon surua; ja joka tietoa lisää, se tuskaa lisää.
CPR1642	18. Waan minä ymmärsin että sijnä on myös waiwa: sillä cusa paljo wiisautta on sijnä on myös paljo mielicarwautta ja joca lisä ymmärryksen hän lisä myös waiwan.		
MLV19	18 Because in much wisdom is much grief and he who increases knowledge increases sorrow.	KJV	18. For in much wisdom is much grief: and he that increaseth knowledge increaseth sorrow.
Luther1912	18. Denn wo viel Weisheit ist, da ist viel Grämens; und wer viel lernt, der muß viel	RV'1862	18. Porque en la mucha sabiduría hay mucho enojo; y quien añade ciencia, añade dolor.

leiden.

- RuSV1876 18 потому что во многой мудрости много печали; и кто умножает познания, умножает скорбь.

2 luku

Aistilliset nautinnot ja ylellisyys ovat turhuutta; samoin viisaus, sillä viisaan täytyy kuolla niinkuin tyhmänkin. Parasta on ihmiselle nauttia ilolla jokapäiväisiä tarpeitansa Jumalan lahjoina.

- FI33/38 1. Minä sanoin sydämessäni: Tule, minä tahdon koetella sinua ilolla, nauti hyvää. Mutta katso, sekin oli turhuutta. Biblia1776 1. Minä sanoin sydämessäni: Tule, minä tahdon koetella sinua ilolla, nauti hyvää. Mutta katso, sekin oli turhuutta.

- CPR1642 1. Minä sanoin sydämesäni: käykäm hywin elämän ja pitämän hywiä päwiä: waan cadzo se on myös turha.

- MLV19 1 I said in my heart, Come now, I will prove you with gladness, therefore enjoy pleasure. And behold, this also was vanity.

- KJV 1. I said in mine heart, Go to now, I will prove thee with mirth, therefore enjoy pleasure: and, behold, this also is vanity.

- Luther1912 1. Ich sprach in meinem Herzen: Wohlan, ich will wohl leben und gute Tage haben! Aber siehe, das war auch eitel.

- RV'1862 1. DIJE yo también en mi corazón: Ahora ven acá, yo tentaré en alegría. Mira en bien. Y esto también era vanidad.

- RuSV1876 1 Сказал я в сердце моем: „дай, испытаю я

тебя весельем, и насладись добром"; но и
это – суета!

FI33/38	2. Naurusta minä sanoin: Mieletöntä! ja ilosta: Mitä se toimittaa?	Biblia1776	2. Naurusta minä sanoin: "Mieletöntä!" ja ilosta: "Mitä se toimittaa?"
CPR1642	2. Minä sanoin naurolle: sinä olet hullu: ja ilolle: mitäs teet?		
MLV19	2 I said of laughter, It is mad and from gladness, What does it do?	KJV	2. I said of laughter, It is mad: and of mirth, What doeth it?
Luther1912	2. Ich sprach zum Lachen: Du bist toll! und zur Freude: Was machst du?	RV'1862	2. A la risa dije: Enloqueces; y al placer: ¿De qué sirve esto?
RuSV1876	2 О смехе сказал я: „глупость!”, а о веселье: „что оно делает?”		
FI33/38	3. Minä mietin mielessäni virkistää ruumistani viinillä — kuitenkin niin, että sydämeni harrastaisi viisautta — ja noudattaa tyhmyyttä, kunnes saisin nähdä, mikä olisi ihmislapsille hyvä, heidän tehdäksensä sitä taivaan alla lyhyinä elämänsä päivinä.	Biblia1776	3. Minä mietin mielessäni virkistää ruumistani viinillä - kuitenkin niin, että sydämeni harrastaisi viisautta - ja noudattaa tyhmyyttä, kunnes saisin nähdä, mikä olisi ihmislapsille hyvä, heidän tehdäksensä sitä taivaan alla lyhyinä elämänsä päivinä.
CPR1642	3. Minä ajattelin sydämesäni minun lihani pitä pois wijnasta ja minun sydämen wijsauteen asetta ymmärtämän mikä tyhmä on: sijhenasti että minä oppisin mikä ihmisseille olis tarpellinen tehdä nijnauwan cuin he taiwan alla eläwät.		

MLV19	3 I searched in my heart how to prolong my flesh with wine (my heart yet guiding me with wisdom) and how to lay hold on folly, till I might see what it was good for the sons of men that they should do under heaven all the days of their life.	KJV	3. I sought in mine heart to give myself unto wine, yet acquainting mine heart with wisdom; and to lay hold on folly, till I might see what was that good for the sons of men, which they should do under the heaven all the days of their life.
Luther1912	3. Da dachte ich in meinem Herzen, meinen Leib mit Wein zu pflegen, doch also, daß mein Herz mich mit Weisheit leitete, und zu ergreifen, was Torheit ist, bis ich lernte, was dem Menschen gut wäre, daß sie tun sollten, solange sie unter dem Himmel leben.	RV'1862	3. Yo propuse en mi corazón de atraer al vino mi carne, y que mi corazón anduviese en sabiduría, y retuviese la insensatez, hasta ver cual fuese el bien de los hijos de los hombres, en el cual se ocupasen debajo del cielo todos los dias de su vida.
RuSV1876	3 Вздумал я в сердце моем услаждать вином тело мое и, между тем, как сердце мое руководилось мудростью, придержаться и глупости, доколе не увижу, что хорошо для сынов человеческих, что должны были бы они делать под небом в немногие дни жизни своей.		
FI33/38	4. Minä tein suuria töitä: rakensi itselleni taloja, istutin itselleni viinitarhoja.	Biblia1776	4. Minä tein suuria töitä: rakensi itselleni taloja, istutin itselleni viinitarhoja.
CPR1642	4. Minä tein suuria cappalita minä rakensi huoneita istutin wijnapuita.		

SAARNAAJA

MLV19	4 I made great works for me. I built houses for me. I planted vineyards for me.	KJV	4. I made me great works; I builded me houses; I planted me vineyards:
Luther1912	4. Ich tat große Dinge: ich baute Häuser, pflanzte Weinberge;	RV'1862	4. Engrandecí mis obras, edifiquéme casas, plantéme viñas;
RuSV1876	4 Я предпринял большие дела: построил себе дома, посадил себе виноградники,		
FI33/38	5. Minä laitoin itselleni puutarhoja ja puistoja ja istutin niihin kaikkinaisia hedelmäpuita.	Biblia ¹⁷⁷⁶	5. Minä laitoin itselleni puutarhoja ja puistoja ja istutin niihin kaikkinaisia hedelmäpuita.
CPR1642	5. Minä tein minulleni krydimaita ja iloisia umbiaitoja ja istutin nijhin caickinaisia hedelmälisiä puita.		
MLV19	5 I made gardens for me and parks and I planted trees in them of all kinds of fruit.	KJV	5. I made me gardens and orchards, and I planted trees in them of all kind of fruits:
Luther1912	5. ich machte mir Gärten und Lustgärten und pflanzte allerlei fruchtbare Bäume darein;	RV'1862	5. Híceme huertos, y jardines; y planté en ellos árboles de todos frutos.
RuSV1876	5 устроил себе сады и рощи и насадил в них всякие плодовитые деревья;		
FI33/38	6. Minä tein itselleni vesilammikoita kastellakseni niistä metsikötä, joissa puita kasvoi.	Biblia ¹⁷⁷⁶	6. Minä tein itselleni vesilammikoita kastellakseni niistä metsikötä, joissa puita kasvoi.
CPR1642	6. Minä tein minulleni wesilammicoita castaxeni wiherjäisten puiden medzä.		

MLV19	6 I made pools of water for me, to water the forest from there where trees were reared.	KJV	6. I made me pools of water, to water therewith the wood that bringeth forth trees:
Luther1912	6. ich machte mir Teiche, daraus zu wässern den Wald der grünenden Bäume;	RV'1862	6. Híceme estanques de aguas para regar de ellos el bosque donde crecían los árboles.
RuSV1876	6 сделал себе водоемы для орошения из них рощей, произращающих деревья;		
FI33/38	7. Minä ostan orjia ja orjattaria, ja kotona syntyneitänkin minulla oli; myös oli minulla karja, raavaita ja lampaita, paljon enemmän kuin kenelläkään niistä, jotka olivat olleet ennen minua Jerusalemissa.	Biblia ¹⁷⁷⁶	7. Minä ostan orjia ja orjattaria, ja kotona syntyneitänkin minulla oli; myös oli minulla karja, raavaita ja lampaita, paljon enemmän kuin kenelläkään niistä, jotka olivat olleet ennen minua Jerusalemissa.
CPR1642	7. Minulla oli palwelioita ja pijcoja ja palcollisia: minulla oli suuremmat tawarat carjasta ja lambaista cuin caikilla jotca olit minun edelläni Jerusalemis.		
MLV19	7 I bought men-servants and maid-servants and had servants born in my house. I also had great possessions of herds and flocks, above all who were before me in Jerusalem.	KJV	7. I got me servants and maidens, and had servants born in my house; also I had great possessions of great and small cattle above all that were in Jerusalem before me:
Luther1912	7. ich hatte Knechte und Mägde und auch Gesinde, im Hause geboren; ich hatte eine größere Habe an Rindern und Schafen denn	RV'1862	7. Poseí siervos y siervas, y tuve hijos de familia: también tuve posesión grande de vacas y ovejas sobre todos los que fueron

alle, die vor mir zu Jerusalem gewesen waren;

ántes de mí en Jerusalem.

RuSV1876 7 приобрел себе слуг и служанок, и
домочадцы были у меня; также крупного и
мелкого скота было у меня больше, нежели
у всех, бывших прежде меня в Иерусалиме;

FI33/38 8. Minä kokosin itselleni myöskin hopeata ja
kultaa ja kuninkaitten ja maakuntien aarteita ja
hankin itselleni laulajia ja laulajattaria ja
ihmislasten iloja, vaimon, jopa vaimoja.

Biblia1776 8. Minä kokosin itselleni myöskin hopeata ja
kultaa ja kuninkaitten ja maakuntien aarteita
ja hankin itselleni laulajia ja laulajattaria ja
ihmislasten iloja, vaimon, jopa vaimoja.

CPR1642 8. Minä cocoisin minulleni hopiata ja culda ja
tawaran Cuningoilda ja maacunnista. Minä
toimitin minulleni weisaita miehistä ja
waimoista ja ihmisten ilon caickinaiset
candelet.

MLV19 8 I also gathered silver and gold and the
treasure of kings and of the provinces for me.

KJV 8. I gathered me also silver and gold, and the
peculiar treasure of kings and of the
provinces: I gat me men singers and women
singers, and the delights of the sons of men,
as musical instruments, and that of all sorts.

Luther1912 8. ich sammelte mir auch Silber und Gold und
von den Königen und Ländern einen Schatz; ich
schaffte mir Sänger und Sängerinnen und die
Wonne der Menschen, allerlei Saitenspiel;

RV'1862 8. Alleguéme también plata y oro, y tesoro
preciado de reyes y de provincias. Híceme
cantores, y cantoras; y todos los deleites de
los hijos de los hombres, sinfonía y sinfonías.

RuSV1876 8 собрал себе серебра и золота и

драгоценностей от царей и областей; завел у себя певцов и певиц и услаждения сынов человеческих – разные музыкальные орудия.

FI33/38	9. Minä tulin suureksi ja yhä suuremmaksi, yli kaikkien, jotka olivat olleet ennen minua Jerusalemissa. Sen ohessa pysyi minussa viisauteni.	Biblia ¹⁷⁷⁶	9. Minä tulin suureksi ja yhä suuremmaksi, yli kaikkien, jotka olivat olleet ennen minua Jerusalemissa. Sen ohessa pysyi minussa viisauteni.
CPR1642	9. Ja menestyin enäcuin caicki jotca minun edelläni ollet olit Jerusalemis. Wijsaus pysyi myös minun tykönäni.		
MLV19	9 I got for me male-singers and female-singers and the luxuries of the sons of men and a wife and wives. So I was great and increased more than all who were before me in Jerusalem. Also my wisdom remained with me.	KJV	9. So I was great, and increased more than all that were before me in Jerusalem: also my wisdom remained with me.
Luther1912	9. und nahm zu über alle, die vor mir zu Jerusalem gewesen waren; auch blieb meine Weisheit bei mir;	RV'1862	9. Y fuí magnificado, y aumentado más que todos los que fueron ántes de mí en Jerusalem: además de esto mi sabiduría me perseveró.
RuSV1876	9 И сделался я великим и богатым больше всех, бывших прежде меня в Иерусалиме; и мудрость моя пребыла со мною.		

FI33/38	10. Enkä minä pidättänyt silmiäni mistään, mitä ne pyysivät, enkä kieltynyt sydämeltäni mitään iloa, sillä minun sydämeni iloitsi kaikesta vaivannäöstäni, ja se oli minun osani kaikesta vaivannäöstäni.	Biblia1776	10. Enkä minä pidättänyt silmiäni mistään, mitä ne pyysivät, enkä kieltynyt sydämeltäni mitään iloa, sillä minun sydämeni iloitsi kaikesta vaivannäöstäni, ja se oli minun osani kaikesta vaivannäöstäni.
CPR1642	10. Ja caickia mitä minun silmäni toiwoit olen minä heille andanut ja en estänyt minun sydämeldäni yhtän iloa nijn että hän iloidzi caikesta minun työstäni: ja oli minun osan caikista minun töistäni.		
MLV19	10 And whatever my eyes desired I did not keep from them. I did not withhold my heart from any joy. Because my heart rejoiced because of all my labor and this was my portion from all my labor.	KJV	10. And whatsoever mine eyes desired I kept not from them, I withheld not my heart from any joy; for my heart rejoiced in all my labour: and this was my portion of all my labour.
Luther1912	10. und alles, was meine Augen wünschten, das ließ ich ihnen und wehrte meinem Herzen keine Freude, daß es fröhlich war von aller meiner Arbeit; und das hielt ich für mein Teil von aller meiner Arbeit.	RV'1862	10. No negué a mis ojos ninguna cosa que deseasen; ni aparté a mi corazón de toda alegría; porque mi corazón gozó de todo mi trabajo; y esta fué mi parte de todo mi trabajo.
RuSV1876	10 Чего бы глаза мои ни пожелали, я не отказывал им, не возбранял сердцу моему никакого веселья, потому что сердце мое радовалось во всех трудах моих, и это было мою долею от всех трудов моих.		

FI33/38	11. Mutta kun minä käänsin huomioni kaikkiin töihin, joita minun käteni olivat tehneet, ja vaivannäköön, jolla olin vaivannut itseäni niitä tehdessäni, niin katso: se oli kaikki turhuutta ja tuulen tavoittelua; eikä ole hyötyä mistään auringon alla.	Biblia ¹⁷⁷⁶	11. Mutta kun minä käänsin huomioni kaikkiin töihin, joita minun käteni olivat tehneet, ja vaivannäköön, jolla olin vaivannut itseäni niitä tehdessäni, niin katso: se oli kaikki turhuutta ja tuulen tavoittelua; eikä ole hyötyä mistään auringon alla.
CPR1642	11. Mutta cosca minä cadzoin caickia minun töitäni jotca minun käteni tehnet olit: ja waiwa joca minulla ollut oli cadzo se oli caicki turhus ja waiwa ja Auringon alla ei ole mitän muuta.		
MLV19	11 Then I looked on all the works that my hands had worked and on the labor that I had labored to do, and behold, all was vanity and a striving after wind and there was no profit under the sun.	KJV	11. Then I looked on all the works that my hands had wrought, and on the labour that I had laboured to do: and, behold, all was vanity and vexation of spirit, and there was no profit under the sun.
Luther1912	11. Da ich aber ansah alle meine Werke, die meine Hand gemacht hatte, und die Mühe, die ich gehabt hatte, siehe, da war es alles eitel und Haschen nach dem Wind und kein Gewinn unter der Sonne.	RV'1862	11. Al cabo yo miré todas las obras que habían hecho mis manos, y el trabajo que tomé para hacerlas; y, he aquí, todo vanidad y aflicción de espíritu; y que no hay más debajo del sol.
RuSV1876	11 И оглянулся я на все дела мои, которые сделали руки мои, и на труд, которым трудился я, делая их : и вот, все – суета и томление духа, и нет от них пользы		

подсолнцем!

FI33/38	12. Kun minä käännyn katsomaan viisautta ja mielettömyyttä ja tyhmyyttä — sillä mitä taitaa ihminen, joka tulee kuninkaan jälkeen, muuta kuin tehdä, mitä jo ennen on tehty? —	Biblia1776	12. Kun minä käännyn katsomaan viisautta ja mielettömyyttä ja tyhmyyttä - sillä mitä taitaa ihminen, joka tulee kuninkaan jälkeen, muuta kuin tehdä, mitä jo ennen on tehty? -
CPR1642	12. Cosca minä käänsin idzeni cadzoman wijsautta ja hullutta ja tyhmyyttä: Sillä cuca on se ihmisen joca on tulewa Cuningan jälken jonga he tehnet owat.		
MLV19	12 And I turned myself to behold wisdom and madness and folly. Because what can the man do who comes after the king? Even what has been done long ago.	KJV	12. And I turned myself to behold wisdom, and madness, and folly: for what can the man do that cometh after the king? even that which hath been already done.
Luther1912	12. Da wandte ich mich, zu sehen die Weisheit und die Tollheit und Torheit. Denn wer weiß, was der für ein Mensch werden wird nach dem König, den sie schon bereit gemacht haben?	RV'1862	12. Después yo torné a mirar para ver la sabiduría, y los desvaríos, y la insensatez: (porque, ¿qué hombre hay que pueda seguir al rey en lo que ya hicieron?)
RuSV1876	12 И обратился я, чтобы взглянуть на мудрость и безумие и глупость: ибо что может сделать человек после царя сверх того , что уже сделано?		
FI33/38	13. niin minä näin, että viisaus on hyödyllisempi tyhmyyttä, niinkuin valo on	Biblia1776	13. niin minä näin, että viisaus on hyödyllisempi tyhmyyttä, niinkuin valo on

pimeyttä hyödyllisempi.

pimeyttä hyödyllisempi.

CPR1642 13. Silloin minä näin wijsauden woittawan hulluden nijncuin walkeus woitta pimeyden.

MLV19 13 Then I saw that wisdom excels folly as far as light excels darkness.

Luther1912 13. Da ich aber sah, daß die Weisheit die Torheit übertraf wie das Licht die Finsternis;

RuSV1876 13 И увидел я, что преимущество мудрости перед глупостью такое же, как преимущество света перед тьмою:

FI33/38 14. Viisaalla on silmät päässänsä, tyhmä taas vaeltaa pimeässä; mutta minä tulin tietämään myös sen, että toisen käy niinkuin toisenkin.

CPR1642 14. Nijn että wijsalla owat silmät pääsä: waan tyhmä waelda pimeydes: ja ymmärsin heillä olewan yhtäläisen menon.

MLV19 14 The wise man's eyes are in his head and the fool walks in darkness. And yet I perceived that one event happens to them all.

Luther1912 14. daß dem Weisen seine Augen im Haupt stehen, aber die Narren in der Finsternis

KJV 13. Then I saw that wisdom excelleth folly, as far as light excelleth darkness.

RV'1862 13. Y yo ví que la sabiduría sobrepuja a la insensatez, como la luz a las tinieblas.

Biblia1776 14. Viisaalla on silmät päässänsä, tyhmä taas vaeltaa pimeässä; mutta minä tulin tietämään myös sen, että toisen käy niinkuin toisenkin.

KJV 14. The wise man's eyes are in his head; but the fool walketh in darkness: and I myself perceived also that one event happeneth to them all.

RV'1862 14. El sabio tiene sus ojos en su cabeza: mas el insensato anda en tinieblas. Y entendí

gehen; und merkte doch, daß es einem geht wie dem andern.

RuSV1876 14 у мудрого глаза его – в голове его, а глупый ходит во тьме; но узнал я, что одна участь постигает их всех.

FI33/38 15. Ja minä sanoin sydämessäni: Se, mikä kohtaa tyhmää, kohtaa minuakin; miksi olen sitten niin tuiki viisaaksi tullut? Ja minä sanoin sydämessäni: Tämäkin on turhuutta.

CPR1642 15. Silloin minä ajattelin sydämesäni että hulluin käy nijncuin minungin: mixist minä olen wijsautta edzinyt? Silloin minä ajattelin sydämesäni että se on myös turha.

MLV19 15 Then I said in my heart, As it happens to the fool, so it will happen even to me and why then was I more wise? Then I said in my heart that this also is vanity.

Luther1912 15. Da dachte ich in meinem Herzen: Weil es denn mir geht wie dem Narren, warum habe ich denn nach Weisheit getrachtet? Da dachte ich in meinem Herzen, daß solches auch eitel sei.

RuSV1876 15 И сказал я в сердце моем: „и меня постигнет та же участь, как и глупого: к чему

también yo, que un mismo suceso sucederá al uno y al otro.

Biblia1776 15. Ja minä sanoin sydämessäni: Se, mikä kohtaa tyhmää, kohtaa minuakin; miksi olen sitten niin tuiki viisaaksi tullut? Ja minä sanoin sydämessäni: Tämäkin on turhuutta.

KJV 15. Then said I in my heart, As it happeneth to the fool, so it happeneth even to me; and why was I then more wise? Then I said in my heart, that this also is vanity.

RV'1862 15. Y yo dije en mi corazón: Como sucederá al insensato, me sucederá también a mí: ¿para qué pues he trabajado hasta ahora por hacerme más sabio? Y dije en mi corazón, que también esto era vanidad.

же я сделался очень мудрым?" И сказал я в сердце моем, что и это – суета;

FI33/38 16. Sillä ei jää viisaasta, niinkuin ei tyhmästükään, ikuista muistoa, kun kerran tulevina päivinä kaikki unhotetaan; ja eikö kuole viisas niinkuin tyhmäkin?

CPR1642 16. Sillä ei wijsas ole ijancaickisesa muistosa enäcuin tyhmäkän ja tulewaiset päiwät unhottawat caicki: ja nijncuin wijsas cuole nijn hullu myös cuole.

MLV19 16 Because of the wise man, even as of the fool, there is no everlasting remembrance, seeing that in the days to come all will have been long forgotten. And how the wise man dies even as the fool!

Luther1912 16. Denn man gedenkt des Weisen nicht immerdar, ebenso wenig wie des Narren, und die künftigen Tage vergessen alles; und wie der Narr stirbt, also auch der Weise.

RuSV1876 16 потому что мудрого не будут помнить вечно, как и глупого; в грядущие дни все будет забыто, и увы! мудрый умирает наравне с глупым.

Biblia1776 16. Sillä ei jää viisaasta, niinkuin ei tyhmästükään, ikuista muistoa, kun kerran tulevina päivinä kaikki unhotetaan; ja eikö kuole viisas niinkuin tyhmäkin?

KJV 16. For there is no remembrance of the wise more than of the fool for ever; seeing that which now is in the days to come shall all be forgotten. And how dieth the wise man? as the fool.

RV'1862 16. Porque ni del sabio, ni del insensato, habrá memoria para siempre; porque en viniendo dias ya todo será olvidado; y también morirá el sabio, como el insensato.

FI33/38	17. Niin minä kyllästyin elämään, sillä minusta oli pahaa se, mikä tapahtuu auringon alla, koskapa kaikki on turhuutta ja tuulen tavoittelua.	Biblia1776	17. Niin minä kyllästyin elämään, sillä minusta oli pahaa se, mikä tapahtuu auringon alla, koskapa kaikki on turhuutta ja tuulen tavoittelua.
CPR1642	17. Sentähden minä suutuin elämään: sillä caicki olit minun mielestäni pahat jotca owat Auringon alla olit turhat ja työlät.		
MLV19	17 So I hated life, because the work that is worked under the sun was grievous to me. Because all is vanity and a striving after wind.	KJV	17. Therefore I hated life; because the work that is wrought under the sun is grievous unto me: for all is vanity and vexation of spirit.
Luther1912	17. Darum verdroß mich zu leben; denn es gefiel mir übel, was unter der Sonne geschieht, daß alles eitel ist und Haschen nach dem Wind.	RV'1862	17. Y aborrecí la vida; porque toda obra que se hacía debajo del sol, me era fastidiosa; porque todo era vanidad y aflicción de espíritu.
RuSV1876	17 И возненавидел я жизнь, потому что противны стали мне дела, которые делаются подсолнцем; ибо все – суета и томление духа!		
FI33/38	18. Ja minä kyllästyin kaikkeen vaivannäkööni, jolla olin vaivannut itseäni auringon alla, koska minun täytyy se jättää ihmiselle, joka tulee minun jälkeeni.	Biblia1776	18. Ja minä kyllästyin kaikkeen vaivannäkööni, jolla olin vaivannut itseäni auringon alla, koska minun täytyy se jättää ihmiselle, joka tulee minun jälkeeni.
CPR1642	18. JA minä suutuin caickijn minun töihini jotca		

minulla olit Auringon alla että minun sen
jälkentulewaisille ihmisille jättämän pitää.

MLV19 18 And I hated all my labor in which I labored under the sun, seeing that I must leave it to the man who will be after me.

Luther1912 18. Und mich verdroß alle meine Arbeit, die ich unter der Sonne hatte, daß ich dieselbe einem Menschen lassen müßte, der nach mir sein sollte.

RuSV1876 18 И возненавидел я весь труд мой, которым трудился под солнцем, потому что должен оставить его человеку, который будет после меня.

FI33/38 19. Ja kuka tietää, onko hän viisas vai tyhmä? Mutta hallitsemaan hän tulee kaikkia minun vaivannäköni hedelmiä, joiden tähdet minä olen vaivannut itseäni ja ollut viisas auringon alla. Tämäkin on turhuutta.

CPR1642 19. Sillä cuca tietää jos hän wijsas eli tyhmä on ja pitä cuitengin hallidzeman caickia minun töitäni jotca minä Auringon alla wijsast tehnyt olen: joca myös on turha.

MLV19 19 And who knows whether he will be a wise

KJV 18. Yea, I hated all my labour which I had taken under the sun: because I should leave it unto the man that shall be after me.

RV'1862 18. Y yo aborrecí todo mi trabajo, en que trabajé debajo del sol: el cual dejaré a otro, que vendrá después de mí.

Biblia1776 19. Ja kuka tietää, onko hän viisas vai tyhmä? Mutta hallitsemaan hän tulee kaikkia minun vaivannäköni hedelmiä, joiden tähdet minä olen vaivannut itseäni ja ollut viisas auringon alla. Tämäkin on turhuutta.

KJV 19. And who knoweth whether he shall be a

man or a fool? Yet he will have rule over all my labor in which I have labored and in which I have shown myself wise under the sun. This also is vanity.

Luther1912 19. Denn wer weiß, ob er weise oder toll sein wird? und soll doch herrschen in aller meiner Arbeit, die ich weislich getan habe unter der Sonne. Das ist auch eitel.

RuSV1876 19 И кто знает: мудрый ли будет он, или глупый? А он будет распоряжаться всем трудом моим, которым я трудился и которым показал себя мудрым под солнцем. И это – суета!

FI33/38 20. Niin minä annoin sydämeni vaipua epätoivoon kaikesta vaivannäöstäni, jolla olin vaivannut itseäni auringon alla.

CPR1642 20. Jongatähden minä käänsin minun sydämeni caikista minun töistäni cuin minä Auringon alla tein.

MLV19 20 Therefore I turned around to cause my heart to despair concerning all the labor in which I had labored under the sun.

Luther1912 20. Darum wandte ich mich, daß mein Herz abließe von aller Arbeit, die ich tat unter der

wise man or a fool? yet shall he have rule over all my labour wherein I have laboured, and wherein I have shewed myself wise under the sun. This is also vanity.

RV'1862 19. ¿Y quién sabe si será sabio, o insensato, el que se enseñoreará en todo mi trabajo, en que ya trabajé, y en que me hice sabio debajo del sol? Esto también es vanidad.

Biblia1776 20. Niin minä annoin sydämeni vaipua epätoivoon kaikesta vaivannäöstäni, jolla olin vaivannut itseäni auringon alla.

KJV 20. Therefore I went about to cause my heart to despair of all the labour which I took under the sun.

RV'1862 20. Y yo me torné para desesperar mi corazón, por todo el trabajo en que trabajé,

Sonne.

y en que me hice sabio debajo del sol.

RuSV1876 20 И обратился я, чтобы внушить сердцу моему отречься от всего труда, которым я трудился под солнцем,

FI33/38 21. Sillä niin on: ihmisen, joka on vaivaa nähnyt toimien viisaudella, tiedolla ja kunnolla, täytyy antaa kaikki ihmiselle, joka ei ole siitä vaivaa nähnyt, hänen osaksensa. Sekin on turhuutta ja on suuri onnettamuus.

CPR1642 21. Sillä ihmisen (joca työns wiisaudella ymmärryxellä ja toimella tehnyt on) täyty työns toiselle jättää joca sijhen ei mitän tehnyt ole.

MLV19 21 Because there is a man whose labor is with wisdom and with knowledge and with skillfulness, yet he will leave it to a man who has not labored in it for his portion. This also is vanity and a great evil.

Luther1912 21. Denn es muß ein Mensch, der seine Arbeit mit Weisheit, Vernunft und Geschicklichkeit getan hat, sie einem andern zum Erbteil lassen, der nicht daran gearbeitet hat. Das ist auch eitel und ein großes Unglück.

RuSV1876 21 потому что иной человек трудится мудро,

Biblia1776 21. Sillä niin on: ihmisen, joka on vaivaa nähnyt toimien viisaudella, tiedolla ja kunnolla, täytyy antaa kaikki ihmiselle, joka ei ole siitä vaivaa nähnyt, hänen osaksensa. Sekin on turhuutta ja on suuri onnettamuus.

KJV 21. For there is a man whose labour is in wisdom, and in knowledge, and in equity; yet to a man that hath not laboured therein shall he leave it for his portion. This also is vanity and a great evil.

RV'1862 21. Que trabaje el hombre con sabiduría, y con ciencia, y con rectitud, y que haya de dar su hacienda a hombre que nunca trabajó en ello. También esto es vanidad, y gran trabajo.

с знанием и успехом, и должен отдать
всечеловеку, не трудившемуся в том, как бы
часть его. И это – суета и зло великое!

FI33/38	22. Sillä mitä saa ihminen kaikesta vaivannäöstäänsä ja sydämensä pyrkimyksestä, jolla hän vaivaa itseänsä auringon alla?	Biblia1776	22. Sillä mitä saa ihminen kaikesta vaivannäöstäänsä ja sydämensä pyrkimyksestä, jolla hän vaivaa itseänsä auringon alla?
CPR1642	22. Se on myös turha ja suuri onnettomus: sillä mitä ihminen saa caikesta työstääns ja sydämelisestä surustans joca hänellä on ollut Auringon alla:		
MLV19	22 Because what has a man of all his labor and of the striving of his heart in which he labors under the sun?	KJV	22. For what hath man of all his labour, and of the vexation of his heart, wherein he hath laboured under the sun?
Luther1912	22. Denn was kriegt der Mensch von aller seiner Arbeit und Mühe seines Herzens, die er hat unter der Sonne?	RV'1862	22. Porque ¿qué tiene el hombre por todo su trabajo, y fatiga de su corazón, en que él trabajó debajo del sol?
RuSV1876	22 Ибо что будет иметь человек от всего труда своего и заботы сердца своего, что трудится он под солнцем?		
FI33/38	23. Ovathan kaikki hänen päivänsä pelkkää tuskaa ja hänen työnsä surua, eikä yölläkään hänen sydämensä saa lepoa. Tämäkin on	Biblia1776	23. Ovathan kaikki hänen päivänsä pelkkää tuskaa ja hänen työnsä surua, eikä yölläkään hänen sydämensä saa lepoa. Tämäkin on

turhuutta.

turhuutta.

CPR1642 23. Waan kiwun mielicarwauden ja murhen
caickena elinaicanans nijn ettei hänen
sydämens saa yölläkän lepo: se myös on turha.

MLV19 23 Because all his tasks are but sorrows and his
travail is grief, yes, even in the night his heart
takes no rest. This also is vanity.

Luther1912 23. Denn alle seine Lebtage hat er Schmerzen
mit Grämen und Leid, daß auch sein Herz des
Nachts nicht ruht. Das ist auch eitel.

RuSV1876 23 Потому что все дни его – скорби, и его
труды – беспокойство; даже и ночью сердце
его не знает покоя. И это – суета!

FI33/38 24. Ei ole ihmisellä muuta onnea kuin syödä ja
juoda ja antaa sielunsa nauttia hyväällä
vaivannäkönsä ohessa; mutta minä tulin
näkemään, että sekä tulee Jumalan kädestä.

CPR1642 24. Eiköst ihmisen ole parempi syödä ja juoda
ja tehdä sielullens hyviä päiviä hänen töisäns?
minä näin sen myös olewan Jumalan kädestä.

MLV19 24 There is nothing better for a man than that
he should eat and drink and make his soul

KJV 23. For all his days are sorrows, and his
travail grief; yea, his heart taketh not rest in
the night. This is also vanity.

RV'1862 23. Porque todos sus días no son si no
dolores, y enojos sus ocupaciones; aun de
noche no reposa su corazón. Esto también es
vanidad.

Biblia1776 24. Ei ole ihmisellä muuta onnea kuin syödä
ja juoda ja antaa sielunsa nauttia hyväällä
vaivannäkönsä ohessa; mutta minä tulin
näkemään, että sekä tulee Jumalan kädestä.

KJV 24. There is nothing better for a man, than
that he should eat and drink, and that he

enjoy good in his labor. This also I saw, that it is from the hand of God.

Luther1912 24. Ist's nun nicht besser dem Menschen, daß er esse und trinke und seine Seele gute Dinge sei in seiner Arbeit? Aber solches sah ich auch, daß es von Gottes Hand kommt.

RuSV1876 24 Не во власти человека и то благо, чтобы есть и пить и усаждать душу свою от труда своего. Я увидел, что и это – от руки Божией;

FI33/38 25. — Sillä kuka voi syödä ja kuka nauttia ilman minua? —

CPR1642 25. Sillä cuca on iloisem mast syönyt ja hercullisem mast elänyt cuin minä?

MLV19 25 Because who can eat, or who can have enjoyment, without him?

Luther1912 25. Denn wer kann fröhlich essen und sich ergötzen ohne ihn?

RuSV1876 25 потому что кто может есть и кто может наслаждаться без Него?

FI33/38 26. Sillä hän antaa ihmiselle, joka on hänen otollinen, viisautta, tietoa ja iloa; mutta syntiselle hän antaa työksi koota ja kartuttaa

should make his soul enjoy good in his labour. This also I saw, that it was from the hand of God.

RV'1862 24. No hay luego bien para el hombre si no que coma y beba, y que su alma vea el bien de su trabajo. También ví yo, que esto es de la mano de Dios.

Biblia1776 25. - "Sillä kuka voi syödä ja kuka nauttia ilman minua?" -

KJV 25. For who can eat, or who else can hasten hereunto, more than I?

RV'1862 25. Porque ¿quién comerá; y quién se curará mejor que yo?

Biblia1776 26. Sillä hän antaa ihmiselle, joka on hänen otollinen, viisautta, tietoa ja iloa; mutta syntiselle hän antaa työksi koota ja kartuttaa

annettavaksi sille, joka on otollinen Jumalalle.
Sekin on turhuutta ja tuulen tavoittelua.

annettavaksi sille, joka on otollinen
Jumalalle. Sekin on turhuutta ja tuulen
tavoittelua.

CPR1642 26. Sillä sille ihmiselle joca hänelle on otollinen
anda hän wijsauden ymmärryksen ja ilon. Waan
syndisille anda hän cowan onnen coota ja
hakia: Ja se cuitengin annetan hänelle joca on
Jumalalle otollinen: sillä se ei ole myös muu
cuin wiheljäisyys.

MLV19 26 Because to the man who pleases him God
gives wisdom and knowledge and joy, but to
the sinner he gives tasks to gather and to heap
up, that he may give to him who pleases God.
This also is vanity and a striving after wind.

KJV 26. For God giveth to a man that is good in
his sight wisdom, and knowledge, and joy:
but to the sinner he giveth travail, to gather
and to heap up, that he may give to him that
is good before God. This also is vanity and
vexation of spirit.

Luther1912 26. Denn dem Menschen, der ihm gefällt, gibt
er Weisheit, Vernunft und Freude; aber dem
Sünder gibt er Mühe, daß er sammle und
häufe, und es doch dem gegeben werde, der
Gott gefällt. Darum ist das auch eitel und
Haschen nach dem Wind.

RV'1862 26. Porque al hombre que es bueno delante
de Dios, él le dá sabiduría, y ciencia, y
alegría: mas al pecador dió ocupación, que
allegue, y amontone, para que dé al bueno
delante de él. También esto es vanidad y
aflicción de espíritu.

RuSV1876 26 Ибо человеку, который добр пред лицем
Его, Он дает мудрость и знание и радость; а
грешнику дает заботу собирать икопить,
чтобы после отдать доброму пред лицем
Божиим. И это – суэта и томление духа!

3 luku

Kaikella on aikansa, mutta ihminen ei tunne Jumalan asettamia aikoja. Ihminen on kuolevaineen niinkuin eläinkin; iloitkoon siis ihminen eläessään teoistansa.

FI33/38 1. Kaikella on määrääika, ja aikansa on joka asialla taivaan alla.

CPR1642 1. CAikilla on heidän aicans ja caikilla mitä taiwan alla aljetan on heidän hetkens.

MLV19 1 There is a season for everything and a time for every purpose under heaven:

Luther1912 1. Ein jegliches hat seine Zeit, und alles Vornehmen unter dem Himmel hat seine Stunde.

RuSV1876 1 Всему свое время, и время всякой вещи под небом:

FI33/38 2. Aika on syntyä ja aika kuolla. Aika on istuttaa ja aika repiä istutus.

CPR1642 2. Aica on Syndyä Cuolla Istutta Repiä ylös istutettua.

Biblia¹⁷⁷⁶ 1. Kaikella on määrääika, ja aikansa on joka asialla taivaan alla.

KJV 1. To every thing there is a season, and a time to every purpose under the heaven:

RV¹⁸⁶² 1. PARA todas las cosas hay sazón; y todo lo que quisiereis debajo del cielo, tiene su tiempo determinado.

Biblia¹⁷⁷⁶ 2. Aika on syntyä ja aika kuolla. Aika on istuttaa ja aika repiä istutus.

SAARNAAJA

MLV19	2 a time to be born and a time to die, a time to plant and a time to pluck up what is planted,	KJV	2. A time to be born, and a time to die; a time to plant, and a time to pluck up that which is planted;
Luther1912	2. Geboren werden und sterben, pflanzen und ausrotten, was gepflanzt ist,	RV'1862	2. Tiempo de nacer, y tiempo de morir: tiempo de plantar, y tiempo de arrancar lo plantado:
RuSV1876	2 время рождаться, и время умирать; время насаждать, и время вырывать посаженное;		
FI33/38	3. Aika on surmata ja aika parantaa. Aika on purkaa ja aika rakentaa.	Biblia1776	3. Aika on surmata ja aika parantaa. Aika on purkaa ja aika rakentaa.
CPR1642	3. Tappa Paranda Cukista Raketa.		
MLV19	3 a time to kill and a time to heal, a time to break down and a time to build up,	KJV	3. A time to kill, and a time to heal; a time to break down, and a time to build up;
Luther1912	3. würgen und heilen, brechen und bauen,	RV'1862	3. Tiempo de matar, y tiempo de curar: tiempo de destruir, y tiempo de edificar:
RuSV1876	3 время убивать, и время врачевать; время разрушать, и время строить;		
FI33/38	4. Aika on itkeä ja aika naura. Aika on valittaa ja aika hypellä.	Biblia1776	4. Aika on itkeä ja aika naura. Aika on valittaa ja aika hypellä.
CPR1642	4. Itke Naura Walitta Hypätä.		
MLV19	4 a time to weep and a time to laugh, a time to	KJV	4. A time to weep, and a time to laugh; a

mourn and a time to dance,

Luther1912 4. weinen und lachen, klagen und tanzen,

RuSV1876 4 время плакать, и время смеяться; время
сетовать, и время плясать;

FI33/38 5. Aika on heitellä kiviä ja aika kerätä kivet. Aika ^{Biblia1776}
on syleillä ja aika olla syleilemättä.

CPR1642 5. Heitellä kiwiä coota Halata ja lacata
halamast.

MLV19 5 a time to cast away stones and a time to
gather stones together, a time to embrace and
a time to refrain from embracing,

Luther1912 5. Stein zerstreuen und Steine sammeln,
herzen und ferne sein von Herzen,

RuSV1876 5 время разбрасывать камни, и время
собирать камни; время обнимать, и время
уклоняться от объятий;

FI33/38 6. Aika on etsiä ja aika kadottaa. Aika on
säilyttää ja aika viskata pois.

CPR1642 6. Edziä cadotta Pitä poisheittä.

time to mourn, and a time to dance;

RV'1862 4. Tiempo de llorar, y tiempo de reir: tiempo
de endechar, y tiempo de bailar:

5. Aika on heitellä kiviä ja aika kerätä kivet.
Aika on syleillä ja aika olla syleilemättä.

KJV 5. A time to cast away stones, and a time to
gather stones together; a time to embrace,
and a time to refrain from embracing;

RV'1862 5. Tiempo de esparcir las piedras, y tiempo
de allegar las piedras: tiempo de abrazar, y
tiempo de alejarse del abrazar:

Biblia1776 6. Aika on etsiä ja aika kadottaa. Aika on
säilyttää ja aika viskata pois.

SAARNAAJA

MLV19	6 a time to seek and a time to lose, a time to keep and a time to cast away,	KJV	6. A time to get, and a time to lose; a time to keep, and a time to cast away;
Luther1912	6. suchen und verlieren, behalten und wegwerfen,	RV'1862	6. Tiempo de buscar, y tiempo de perder: tiempo de guardar, y tiempo de echar:
RuSV1876	6 время искать, и время терять; время сберегать, и время бросать;		
FI33/38	7. Aika on reväistä rikki ja aika ommella yhteen. Aika on olla vaiti ja aika puhua.	Biblia ¹⁷⁷⁶	7. Aika on reväistä rikki ja aika ommella yhteen. Aika on olla vaiti ja aika puhua.
CPR1642	7. Rewäistä paicata Wai olla puhua.		
MLV19	7 a time to tear and a time to sew, a time to keep silence and a time to speak,	KJV	7. A time to rend, and a time to sew; a time to keep silence, and a time to speak;
Luther1912	7. zerreißen und zunähen, schweigen und reden,	RV'1862	7. Tiempo de romper, y tiempo de coser: tiempo de callar, y tiempo de hablar:
RuSV1876	7 время раздирать, и время сшивать; время молчать, и время говорить;		
FI33/38	8. Aika on rakastaa ja aika vihata. Aika on sodalla ja aika rauhalla.	Biblia ¹⁷⁷⁶	8. Aika on rakastaa ja aika vihata. Aika on sodalla ja aika rauhalla.
CPR1642	8. Racasta wihata Sotia rauha pitä.		
MLV19	8 a time to love and a time to hate, a time for war and a time for peace.	KJV	8. A time to love, and a time to hate; a time of war, and a time of peace.
Luther1912	8. lieben und hassen, Streit und Friede hat	RV'1862	8. Tiempo de amar, y tiempo de aborrecer:

seine Zeit.

tiempo de guerra, y tiempo de paz.

RuSV1876 8 время любить, и время ненавидеть; время войне, и время миру.

Biblia1776 9. Mitä hyötyä on työntekijällä siitä, mistä hän näkee vaivaa?

CPR1642 9. Tehkän nijncuin hän tahto ei hän enä saa.

MLV19 9 What profit has he who works in that in which he labors?

KJV 9. What profit hath he that worketh in that wherein he laboureth?

Luther1912 9. Man arbeite, wie man will, so hat man doch keinen Gewinn davon.

RV'1862 9. ¿Qué tiene más el que trabaja en lo que trabaja?

RuSV1876 9 Что пользы работающему от того, над чем он трудится?

FI33/38 10. Minä olen katsonut sitä työtä, minkä Jumala on antanut ihmislapsille, heidän sillä itseään rasittaaksensa.

Biblia1776 10. Minä olen katsonut sitä työtä, minkä Jumala on antanut ihmislapsille, heidän sillä itseään rasittaaksensa.

CPR1642 10. Sijtä minä näin sen waiwan jonga Jumala ihmiselle andanut oli heitä waiwataxens.

MLV19 10 I have seen the tasks which God has given to the sons of men to be humbled by it.

KJV 10. I have seen the travail, which God hath given to the sons of men to be exercised in it.

Luther1912 10. Ich sah die Mühe, die Gott den Menschen

RV'1862 10. Yo he visto la ocupación que Dios dió a

gegeben hat, daß sie darin geplagt werden.

RuSV1876 10 Видел я эту заботу, которую дал Бог сынам человеческим, чтобы они упражнялись в том.

FI33/38 11. Kaiken hän on tehnyt kauniisti aikanansa, myös iankaikkisuuden hän on pannut heidän sydämeensä; mutta niin on, ettei ihminen käsitä tekoja, jotka Jumala on tehnyt, ei alkua eikä loppua.

CPR1642 11. Waan hän teke caicki hywin oikialla ajalla ja anda heidän sydämens caiwata mitä mailmas tapahtu: sillä ei ihminen taida löytää sitä työtä jota Jumala teke ei alcua eikä loppua.

MLV19 11 He has made everything beautiful in its time. Also he has set (the) everlasting in their heart, yet so that man cannot find out the work that God has done from the beginning even to the end.

Luther1912 11. Er aber tut alles fein zu seiner Zeit und läßt ihr Herz sich ängsten, wie es gehen solle in der Welt; denn der Mensch kann doch nicht treffen das Werk, das Gott tut, weder Anfang noch Ende.

los hijos de los hombres, para que en ella se ocupasen.

Biblia1776 11. Kaiken hän on tehnyt kauniisti aikanansa, myös iankaikkisuuden hän on pannut heidän sydämeensä; mutta niin on, ettei ihminen käsitä tekoja, jotka Jumala on tehnyt, ei alkua eikä loppua.

KJV 11. He hath made every thing beautiful in his time: also he hath set the world in their heart, so that no man can find out the work that God maketh from the beginning to the end.

RV'1862 11. Todo lo hizo hermoso en su tiempo, y aun el mundo dió a su corazón, de tal manera que no alcance el hombre esta obra de Dios desde el principio hasta el cabo.

RuSV1876 11 Все соделал Он прекрасным в свое время, и вложил мир в сердцеих, хотя человек не может постигнуть дел, которые Бог делает, от начала до конца.

FI33/38 12. Minä tulin tietämään, ettei heillä ole muuta onnea kuin iloita ja tehdä hyvää eläessänsä.

Biblia¹⁷⁷⁶

12. Minä tulin tietämään, ettei heillä ole muuta onnea kuin iloita ja tehdä hyvää eläessänsä.

CPR1642 12. Sentähden ymmärsin minä ettei mitän parembata ole cuin iloita ja hyvä tehdä hänen elinaicanans.

MLV19 12 I know that there is nothing better for them, than to rejoice and to do good as long as they live.

KJV

12. I know that there is no good in them, but for a man to rejoice, and to do good in his life.

Luther1912 12. Darum merkte ich, daß nichts Besseres darin ist denn fröhlich sein und sich gütlich tun in seinem Leben.

RV'1862

12. Yo he conocido que no hay mejor para ellos, que alegrarse, y hacer bien en su vida.

RuSV1876 12 Познал я, что нет для них ничего лучшего, как веселиться и делать добро в жизни своей.

FI33/38 13. Mutta jokaiselle ihmiselle on sekin, että hän syö ja juo ja nauttii hyvää kaiken vaivannäkönsä ohessa, Jumalan lahja.

Biblia¹⁷⁷⁶

13. Mutta jokaiselle ihmiselle on sekin, että hän syö ja juo ja nauttii hyvää kaiken vaivannäkönsä ohessa, Jumalan lahja.

CPR1642 13. Sillä jocainen ihminen joca syö ja juo ja on

hywällä mielessä työsäns se on Jumalan lahja.

MLV19	13 And also that every man should eat and drink and enjoy good in all his labor. It is the gift of God.	KJV	13. And also that every man should eat and drink, and enjoy the good of all his labour, it is the gift of God.
Luther1912	13. Denn ein jeglicher Mensch, der da ißt und trinkt und hat guten Mut in aller seiner Arbeit, das ist eine Gabe Gottes.	RV'1862	13. Y también que es don de Dios, que todo hombre coma y beba, y goce de todo su trabajo.
RuSV1876	13 И если какой человек ест и пьет, и видит доброе во всяком труде своем, то это – дар Божий.		
FI33/38	14. Minä tulin tietämään, että kaikki, mitä Jumala tekee, pysyy iäti. Ei ole siihen lisäämistä eikä siitä vähentämistä. Ja Jumala on sen niin tehnyt, että häntä peljättäisiin.	Biblia1776	14. Minä tulin tietämään, että kaikki, mitä Jumala tekee, pysyy iäti. Ei ole siihen lisäämistä eikä siitä vähentämistä. Ja Jumala on sen niin tehnyt, että häntä peljättäisiin.
CPR1642	14. Minä ymmärrän että caicki mitä Jumala teke se pysy en me taida sijhen lisätä eli sijtä wähetä ja Jumala teke sitä että händä peljätäisin.		
MLV19	14 I know that, whatever God does, it will be forever. Nothing can be put to it, nor anything taken from it. And God has done it that men should fear before him.	KJV	14. I know that, whatsoever God doeth, it shall be for ever: nothing can be put to it, nor any thing taken from it: and God doeth it, that men should fear before him.
Luther1912	14. Ich merkte, daß alles, was Gott tut, das	RV'1862	14. He entendido, que todo lo que Dios hace

besteht immer: man kann nichts dazutun noch abtun; und solches tut Gott, daß man sich vor ihm fürchten soll.

eso será perpetuo: sobre aquello no se añadirá, ni de ello se disminuirá; porque Dios hace, para que teman los hombres delante de él.

RuSV1876 14 Познал я, что все, что делает Бог, пребывает вовек: к тому нечего прибавлять и от того нечего убавить, – и Бог делает так, чтобы благоговели пред лицем Его.

FI33/38 15. Mitä nyt on, sitä on ollut jo ennenkin; ja mitä vasta on oleva, sitä on ollut jo ennenkin. Jumala etsii jälleen sen, mikä on mennytä.

Biblia1776 15. Mitä nyt on, sitä on ollut jo ennenkin; ja mitä vasta on oleva, sitä on ollut jo ennenkin. Jumala etsii jälleen sen, mikä on mennytä.

CPR1642 15. Mitä Jumala teke se pysy nijn ja mitä hän tehdä tahto se tapahtu: sillä hän ajattele sitä ja täyttää sen.

MLV19 15 What is, has been long ago and what is to be, has long ago been. And God seeks again what has passed away.

KJV 15. That which hath been is now; and that which is to be hath already been; and God requireth that which is past.

Luther1912 15. Was geschieht, das ist zuvor geschehen, und was geschehen wird, ist auch zuvor geschehen; und Gott sucht wieder auf, was vergangen ist.

RV'1862 15. Aquello que fué, ya es; y lo que ha de ser ya fué; y Dios restaura lo que pasó.

RuSV1876 15 Что было, то и теперь есть, и что будет, то уже было, – и Бог воззовет прошедшее.

FI33/38	16. Vielä minä näin auringon alla oikeuspaikan, ja siinä oli vääryys, ja vanhurskauden paikan, ja siinä oli vääryys.	Biblia ¹⁷⁷⁶	16. Vielä minä näin auringon alla oikeuspaikan, ja siinä oli vääryys, ja vanhurskauden paikan, ja siinä oli vääryys.
CPR1642	16. JA minä näin wielä Auringon alla Duomarin istuimella jumalattoman menon ja oikeuden sialla wääryden.		
MLV19	16 And moreover I saw under the sun, in the place of justice, that wickedness was there and in the place of righteousness, that wickedness was there.	KJV	16. And moreover I saw under the sun the place of judgment, that wickedness was there; and the place of righteousness, that iniquity was there.
Luther1912	16. Weiter sah ich unter der Sonne Stätten des Gerichts, da war ein gottlos Wesen, und Stätten der Gerechtigkeit, da waren Gottlose.	RV ¹⁸⁶²	16. Ví más debajo del sol: en lugar del juicio, allí la impiedad; y en lugar de la justicia, allí la iniquidad.
RuSV1876	16 Еще видел я под солнцем: место суда, а там беззаконие; место правды, а там неправда.		
FI33/38	17. Minä sanoin sydämessäni: Vanhurskaan ja väärän tuomitsee Jumala, sillä siellä on jokaisella asialla ja jokaisella teolla aikansa.	Biblia ¹⁷⁷⁶	17. Minä sanoin sydämessäni: Vanhurskaan ja väärän tuomitsee Jumala, sillä siellä on jokaisella asialla ja jokaisella teolla aikansa.
CPR1642	17. Silloin ajattelin minä mielesäni: Jumalan täyty duomita wanhurscan ja jumalattoman: sillä caikella aiwoituxella ja caikella työllä on hänen aicans.		

MLV19	17 I said in my heart, God will judge the righteous man and the wicked man, because there is a time for every purpose and for every work there.	KJV	17. I said in mine heart, God shall judge the righteous and the wicked: for there is a time there for every purpose and for every work.
Luther1912	17. Da dachte ich in meinem Herzen: Gott muß richten den Gerechten und den Gottlosen; denn es hat alles Vornehmen seine Zeit und alle Werke.	RV'1862	17. Y yo dije en mi corazón: Al justo y al impío juzgará Dios, porque allí hay tiempo determinado a todo lo que quisiereis, y sobre todo lo que se hace.
RuSV1876	17 И сказал я в сердце своем: „праведного и нечестивого будет судить Бог; потому что время для всякой вещи и суд над всяkim делом там".		
FI33/38	18. Minä sanoin sydämessäni: Ihmislasten tähden se niin on, jotta Jumala heitä koettelisi ja he tulisivat näkemään että he omassa olossaan ovat eläimiä.	Biblia1776	18. Minä sanoin sydämessäni: Ihmislasten tähden se niin on, jotta Jumala heitä koettelisi ja he tulisivat näkemään että he omassa olossaan ovat eläimiä.
CPR1642	18. Minä sanoin ihmisten menosta minun sydämesäni: josa Jumala tiettäväxi teke ja näyttä että he idzestäns owat nijncuin carja: sillä ihmisen tapahtu nijncuin carjangin.		
MLV19	18 I said in my heart, It is because of the sons of men, that God may prove them and that they may see that they themselves are beasts.	KJV	18. I said in mine heart concerning the estate of the sons of men, that God might manifest them, and that they might see that they

Luther1912 18. Ich sprach in meinem Herzen: Es geschieht wegen der Menschenkinder, auf daß Gott sie prüfe und sie sehen, daß sie an sich selbst sind wie das Vieh.

RuSV1876 18 Сказал я в сердце своем о сынах человеческих, чтобы испытал их Бог, и чтобы они видели, что они сами по себе животные;

FI33/38 19. Sillä ihmislästen käy niinkuin eläintenkin; sama on kumpienkin kohtalo. Niinkuin toiset kuolevat, niin toisetkin kuolevat; yhtäläinen henki on kaikilla. Ihmisillä ei ole mitään etua eläinten edellä, sillä kaikki on turhuutta.

CPR1642 19. Nijncuin he cuolewat nijn myös hän cuole ja nijn on caikilla yhtäläinen hengi. Ja ei ihmisellä ole mitän enämbi cuin carjallacan: sillä caicki on turha.

MLV19 19 Because what befalls the sons of men befalls beasts, even one thing befalls them; as the one dies, so dies the other. Yes, they all have one breath and man has no preeminence above the beasts; because all is vanity.

Luther1912 19. Denn es geht dem Menschen wie dem Vieh:

RV'1862

themselves are beasts.

18. Dije en mi corazón acerca de la condición de los hijos de los hombres, que Dios los hizo escogidos; y es para ver, que ellos sean bestias los unos a los otros.

Biblia1776

19. Sillä ihmislästen käy niinkuin eläintenkin; sama on kumpienkin kohtalo. Niinkuin toiset kuolevat, niin toisetkin kuolevat; yhtäläinen henki on kaikilla. Ihmisillä ei ole mitään etua eläinten edellä, sillä kaikki on turhuutta.

KJV

19. For that which befalleth the sons of men befalleth beasts; even one thing befalleth them: as the one dieth, so dieth the other; yea, they have all one breath; so that a man hath no preeminence above a beast: for all is vanity.

RV'1862

19. Porque el suceso de los hijos de los

wie dies stirbt, so stirbt er auch, und haben alle einerlei Odem, und der Mensch hat nichts mehr als das Vieh; denn es ist alles eitel.

hombres, y el suceso del animal, el mismo suceso es; como mueren los unos, así mueren los otros; y una misma respiración tienen todos; ni tiene más el hombre que la bestia; porque todo es vanidad.

RuSV1876 19 потому что участь сынов человеческих и участь животных – участь одна: как те умирают, так умирают и эти, и одно дыхание у всех, и нет у человека преимущества перед скотом, потому что все – суета!

FI33/38 20. Kaikki menee samaan paikkaan. Kaikki on tomusta tullut, ja kaikki palajaa tomuun.

CPR1642 20. Caicki menewät yhtä sia cohden: caicki owat mullasta tehdyt ja caicki jällens muldaan joutuwat.

MLV19 20 All go to one place. All are from the dust and all turn to dust again.

Luther1912 20. Es fährt alles an einen Ort; es ist alles von Staub gemacht und wird wieder zu Staub.

RuSV1876 20 Все идет в одно место: все произошло из праха и все возвратится в прах.

FI33/38 21. Kuka tietää ihmisen hengestä, kohoaako se ylös, ja eläimen hengestä, vajoaako se alas

Biblia1776 20. Kaikki menee samaan paikkaan. Kaikki on tomusta tullut, ja kaikki palajaa tomuun.

KJV 20. All go unto one place; all are of the dust, and all turn to dust again.

RV'1862 20. Todo va a un lugar; todo es hecho del polvo; y todo se tornará en el mismo polvo.

Biblia1776 21. Kuka tietää ihmisen hengestä, kohoaako se ylös, ja eläimen hengestä, vajoaako se alas

maahan?

maahan?

CPR1642 21. Cuca tietä jos ihmisen hengi mene ylöspäin eli carjan hengi mene ales maan ala? Sentähden sanon minä: ettei mitän ole parembata cuin että ihminen on iloinen hänen työsäns: sillä se on hänen osans.

MLV19 21 Who knows the spirit of man, whether it goes upward and the spirit of the beast, whether it goes downward to the earth?

Luther1912 21. Wer weiß, ob der Odem der Menschen aufwärts fahre und der Odem des Viehes abwärts unter die Erde fahre?

RuSV1876 21 Кто знает: дух сынов человеческих восходит ли вверх, и дух животных сходит ли вниз, в землю?

FI33/38 22. Niin minä tulin näkemään, että ei ole mitään parempaa, kuin että ihminen iloitsee teoistansa, sillä se on hänen osansa. Sillä kuka tuo hänet takaisin näkemään iloksensa sitä, mikä tulee hänen jälkeensä?

CPR1642 22. Sillä cuca tahto saatta händä cadzoman mitä hänen jälkens tulewa on?

MLV19 22 Therefore I saw that there is nothing better,

KJV 21. Who knoweth the spirit of man that goeth upward, and the spirit of the beast that goeth downward to the earth?

RV'1862 21. ¿Quién sabe si el espíritu de los hijos de los hombres suba arriba, y el espíritu del animal descienda debajo de la tierra?

Biblia1776 22. Niin minä tulin näkemään, että ei ole mitään parempaa, kuin että ihminen iloitsee teoistansa, sillä se on hänen osansa. Sillä kuka tuo hänet takaisin näkemään iloksensa sitä, mikä tulee hänen jälkeensä?

KJV 22. Wherefore I perceive that there is

than that a man should rejoice in his works,
because that is his portion. Because who will
bring him back to see what will be after him?

Luther1912 22. So sah ich denn, daß nichts Besseres ist, als daß ein Mensch fröhlich sei in seiner Arbeit; denn das ist sein Teil. Denn wer will ihn dahin bringen, daß er sehe, was nach ihm geschehen wird?

RuSV1876 22 Итак увидел я, что нет ничего лучше, как наслаждаться человеку делами своими:
потому что это – доля его; ибо кто приведет его посмотреть на то, что будет после него?

nothing better, than that a man should rejoice in his own works; for that is his portion: for who shall bring him to see what shall be after him?

RV'1862 22. Así que he visto que no hay bien, mas que alegrarse el hombre con lo que hiciere; porque esta es su parte: porque ¿quién le llevará para que vea lo que ha de ser después de él?

4 luku

Väkivaltaa ja kateus tekevät elämän toivottamaksi.
Yksinäisen turha vaivannäkö. Esimerkki suurista,
mutta turhaan rauenneista toiveista.

FI33/38 1. Taas minä katselin kaikkea sortoa, jota harjoitetaan auringon alla, ja katso, siinä on sorrettujen kyyneleet, eikä ole heillä lohduttajaa; väkivaltaa tekee heidän sortajainsa käsi, eikä ole heillä lohduttajaa.

CPR1642 1. MInä käänsin minuni ja cadzoin caickia jotca

Biblia1776 1. Taas minä katselin kaikkea sortoa, jota harjoitetaan auringon alla, ja katso, siinä on sorrettujen kyyneleet, eikä ole heillä lohduttajaa; väkivaltaa tekee heidän sortajainsa käsi, eikä ole heillä lohduttajaa.

kärseit wääryttä Auringon alla ja cadzo sijnä olit
heidän kyynelens jotca wääryttä kärsiwät ja ei
ollut heillä lohduttaja. Ja jotca wääryttä teit olit
woimalliset nijn ettei ne lohduttaja löytänet.

MLV19 1 Then I returned and saw all the oppressions
that are done under the sun. And behold, the
tears of such as were oppressed and they had
no comforter. And on the side of their
oppressors there was power, but they had no
comforter.

Luther1912 1. Ich wandte mich um und sah an alles
Unrecht, das geschah unter der Sonne; und
siehe, da waren die Tränen derer, so Unrecht
litten und hatten keinen Tröster; und die ihnen
Unrecht taten, waren zu mächtig, daß sie
keinen Tröster haben konnten.

RuSV1876 1 И обратился я и увидел всякие угнетения,
какие делаются под солнцем: и вот слезы
угнетенных, а утешителя у них нет; и в руке
угнетающих их – сила, а утешителя у них нет.

KJV 1. So I returned, and considered all the
oppressions that are done under the sun:
and behold the tears of such as were
oppressed, and they had no comforter; and
on the side of their oppressors there was
power; but they had no comforter.

RV'1862 1. Y TORNÉME yo, y ví todas las violencias
que se hacen debajo del sol: y, he aquí las
lágrimas de los oprimidos, y que no tienen
quien los consuele; y que la fuerza estaba en
la mano de sus opresores, y para ellos no
había consolador.

FI33/38 2. Ja minä ylistin vainajia, jotka ovat jo kuolleet,
onnellisemmiksi kuin eläviä, jotka vielä ovat
elossa,

Biblia1776 2. Ja minä ylistin vainajia, jotka ovat jo
kuolleet, onnellisemmiksi kuin eläviä, jotka
vielä ovat elossa,

CPR1642 2. Silloin ylistin minä cuolluita jotca jo cuollet

olit enämmin cuin elävitä joisa wielä hengi oli.

MLV19	2 Therefore I praised the dead who have long been dead more than the living who are yet alive.	KJV	2. Wherefore I praised the dead which are already dead more than the living which are yet alive.
Luther1912	2. Da lobte ich die Toten, die schon gestorben waren, mehr denn die Lebendigen, die noch das Leben hatten;	RV'1862	2. Y alabé yo los muertos, que ya murieron, más que los vivos, que son vivos hasta ahora.
RuSV1876	2 И ублажил я мертвых, которые давно умерли, более живых, которые живут доселе;		
FI33/38	3. ja onnellisemmaksi kuin nämä kumpikaan sitä, joka ei vielä ole olemassa eikä ole nähty sitä pahaa, mikä tapahtuu auringon alla.	Biblia1776	3. ja onnellisemmaksi kuin nämä kumpikaan sitä, joka ei vielä ole olemassa eikä ole nähty sitä pahaa, mikä tapahtuu auringon alla.
CPR1642	3. Ja sitä joca ei wielä ollut enäcuin heitä molembita ettei hän ole coetellut paha cuin Auringon alla tapahtu.		
MLV19	3 Yes, better than them both is he who has not yet been, who has not seen the evil work that is done under the sun.	KJV	3. Yea, better is he than both they, which hath not yet been, who hath not seen the evil work that is done under the sun.
Luther1912	3. und besser als alle beide ist, der noch nicht ist und des Bösen nicht innewird, das unter der Sonne geschieht.	RV'1862	3. Y tuve por mejor que ellos ámbos al que aun no fué; porque no ha visto las malas obras que se hacen debajo del sol.

RuSV1876 3 а блаженнее их обоих тот, кто еще не существовал, кто не видал злых дел, какие делаются под солнцем.

FI33/38 4. Ja minä näin kaikesta vaivannäöstä ja työn kunnollisuudesta, että se on toisen kateutta toista kohtaan.

CPR1642 4. Minä cadzoin työtä ja toimellisutta caikisa asioisa josa toinen toista wiha.

MLV19 4 Then I saw all labor and every skillful work, that a man is envied for this by his neighbor. This also is vanity and a striving after wind.

Luther1912 4. Ich sah an Arbeit und Geschicklichkeit in allen Sachen; da neidet einer den andern. Das ist auch eitel und Haschen nach dem Wind.

RuSV1876 4 Видел я также, что всякий труд и всякий успех в делах производят взаимную между людьми зависть. И это - суета и томление духа!

FI33/38 5. Sekin on turhuutta ja tuulen tavoittelua. Tyhmä panee kädet ristiin ja kalvaa omaa lihaansa.

Biblia1776 4. Ja minä näin kaikesta vaivannäöstä ja työn kunnollisuudesta, että se on toisen kateutta toista kohtaan.

KJV 4. Again, I considered all travail, and every right work, that for this a man is envied of his neighbour. This is also vanity and vexation of spirit.

RV'1862 4. Ví también todo trabajo, y toda rectitud de obras, que no es sino envidia del hombre contra su prójimo. También esto es vanidad, y aflicción de espíritu.

Biblia1776 5. Sekin on turhuutta ja tuulen tavoittelua. Tyhmä panee kädet ristiin ja kalvaa omaa lihaansa.

CPR1642 5. Ja sekin on turha ja waiwallinen.

MLV19	5 The fool folds his hands together and eats his own flesh.	KJV	5. The fool foldeth his hands together, and eateth his own flesh.
Luther1912	5. Ein Narr schlägt die Finger ineinander und verzehrt sich selbst.	RV'1862	5. El insensato pliega sus manos, y come su carne.
RuSV1876	5 Глупый сидит , сложив свои руки, и съедает плоть свою.		
FI33/38	6. Parempi on pivollinen lepoa kuin kahmalollinen vaivannäköä ja tuulen tavoittelua.	Biblia1776	6. Parempi on pivollinen lepoa kuin kahmalollinen vaivannäköä ja tuulen tavoittelua.
CPR1642	6. Sillä tyhmä pusertele käsiäns ja järsä oma lihans. Parembi on piwon täysi lewos cuin täysinäinen cahmalo waiwasa ja wiheljäisydesä.		
MLV19	6 Better is a handful, with quietness, than two handfuls with labor and striving after wind.	KJV	6. Better is an handful with quietness, than both the hands full with travail and vexation of spirit.
Luther1912	6. Es ist besser eine Handvoll mit Ruhe denn beide Fäuste voll mit Mühe und Haschen nach Wind.	RV'1862	6. Mas vale el un puño lleno con descanso, que ámbos puños llenos con trabajo, y aflicción de espíritu.
RuSV1876	6 Лучше горсть с покоем, нежели пригоршни с трудом и томлением духа.		

FI33/38	7. Taas minä näin turhuuden auringon alla:	Biblia1776	7. Taas minä näin turhuuden auringon alla:
CPR1642	7. Minä käänsin minuni ja näin turhuden Auringon alla.		
MLV19	7 Then I returned and saw vanity under the sun.	KJV	7. Then I returned, and I saw vanity under the sun.
Luther1912	7. Ich wandte mich um und sah die Eitelkeit unter der Sonne.	RV'1862	7. Yo me torné otra vez, y ví otra vanidad debajo del sol.
RuSV1876	7 И обратился я и увидел еще суetu под солнцем;		
FI33/38	8. Tuossa on yksinäinen, ei ole hänellä toista, ei poikaa, ei veljeäkään ole hänellä; mutta ei ole loppua kaikella hänen vaivannäöllänsä, eikä hänen silmänsä saa kylläänsä rikkaudesta. Ja kenen hyväksi minä sitten vaivaa näen ja pidätän itseni nautinnoista? Tämäkin on turhuutta ja on paha asia.	Biblia1776	8. Tuossa on yksinäinen, ei ole hänellä toista, ei poikaa, ei veljeäkään ole hänellä; mutta ei ole loppua kaikella hänen vaivannäöllänsä, eikä hänen silmänsä saa kylläänsä rikkaudesta. Ja kenen hyväksi minä sitten vaivaa näen ja pidätän itseni nautinnoista? Tämäkin on turhuutta ja on paha asia.
CPR1642	8. Joca on yxinäinen ilman toista ja ei ole hänellä lasta eli welje ja ei ole cuitengan loppua hänen työlläns eikä hänen silmäns täytetä ikänäns rickaudesta. Kenengä hyväxi minä työtä teen ja en tee sielulleni hyvä se on myös turha ja paha suru.		
MLV19	8 There is one man who is alone and he has not	KJV	8. There is one alone, and there is not a

a second, yes, he has neither son nor brother. Yet there is no end of all his labor, nor are his eyes satisfied with riches. And (he says,) whom then do I labor and deprive my soul of good? This also is vanity, yes, it is a great task.

Luther1912 8. Es ist ein einzelner, und nicht selbander, und hat weder Kind noch Bruder; doch ist seines Arbeitens kein Ende, und seine Augen werden Reichtums nicht satt. Wem arbeite ich doch und breche meiner Seele ab? Das ist auch eitel und eine böse Mühe.

RuSV1876 8 человек одинокий, и другого нет; ни сына, ни брата нет у него; а всем трудам его нет конца, и глаз его не насыщается богатством. „Для кого же я тружусь и лишаю душу мою блага?" И это – суeta и недобroe дело!

FI33/38 9. Kahden on parempi kuin yksin, sillä heillä on vaivannäöstäänsä hyvä palkka.

CPR1642 9. Nijn on sijs parembi caxi cuin yxi: sillä heille on hyödytys työstääns.

MLV19 9 Two are better than one, because they have a good reward for their labor.

Luther1912 9. So ist's ja besser zwei als eins; denn sie

second; yea, he hath neither child nor brother: yet is there no end of all his labour; neither is his eye satisfied with riches; neither saith he, For whom do I labour, and bereave my soul of good? This is also vanity, yea, it is a sore travail.

RV'1862 8. Es el hombre solo, sin sucesor; que ni tiene hijo ni hermano, y nunca cesa de trabajar, ni aun sus ojos se hartan de sus riquezas; ni piensa: ¿Para quién trabajo yo, y defraudo mi alma del bien? También esto es vanidad, y ocupación mala.

Biblia1776 9. Kahden on parempi kuin yksin, sillä heillä on vaivannäöstäänsä hyvä palkka.

KJV 9. Two are better than one; because they have a good reward for their labour.

RV'1862 9. Mejores son dos que uno; porque tienen

genießen doch ihrer Arbeit wohl.

mejor paga de su trabajo.

RuSV1876 9 Двоим лучше, нежели одному; потому что у них есть доброе вознаграждение в труде их:

FI33/38 10. Jos he lankeavat, niin toinen nostaa ylös toverinsa; mutta voi yksinäistä, jos hän lankeaa! Ei ole toista nostamassa häntä ylös.

CPR1642 10. Jos toinen heistä lange nijn hänen cumpainins autta hänen ylös woi sitä yxinäistä jos hän lange nijn ei ole toista saapuilla händä auttaman.

MLV19 10 Because if they fall, the one will lift up his fellow, but woe to him who is alone when he falls and has not another to lift him up.

Luther1912 10. Fällt ihrer einer so hilft ihm sein Gesell auf. Weh dem, der allein ist! Wenn er fällt, so ist keiner da, der ihm aufhelfe.

RuSV1876 10 ибо если упадет один, то другой поднимет товарища своего. Но горе одному, когда упадет, а другого нет, который поднял бы его.

FI33/38 11. Myös, jos kaksi makaa yhdessä, on heillä

Biblia1776 10. Jos he lankeavat, niin toinen nostaa ylös toverinsa; mutta voi yksinäistä, jos hän lankeaa! Ei ole toista nostamassa häntä ylös.

KJV 10. For if they fall, the one will lift up his fellow: but woe to him that is alone when he falleth; for he hath not another to help him up.

RV'1862 10. Porque si cayeren, el uno levantará a su compañero: mas jay del solo! que cuando cayere, no habrá segundo que le levante.

Biblia1776 11. Myös, jos kaksi makaa yhdessä, on heillä

lämmin; mutta kuinka voisi yksinäisellä olla lämmin?

CPR1642 11. Ja cosca caxi yhdesä macawat nijn he lämmittää idzens cuinga yxinäinen tule lämbymäxi?

MLV19 11 Again, if two lie together, then they have warmth, but how can one be warm alone?

Luther1912 11. Auch wenn zwei beieinander liegen, wärmen sie sich; wie kann ein einzelner warm werden?

RuSV1876 11 Também, se duas pessoas estiverem juntas, elas aquecerão um ao outro; mas como aquecerá só uma pessoa?

FI33/38 12. Ja yksinäisen kimppuun voi joku käydä, mutta kaksi pitää sille puolensa. Eikä kolmisäinen lanka pian katkea.

CPR1642 12. Yxi woitetan waan caxi seisowat wastan: sillä colmikertainen köysi ei katke nijn pian.

MLV19 12 And if a man prevails against he who is alone, two will withstand him. And a threefold cord is not quickly broken.

Luther1912 12. Einer mag überwältigt werden, aber zwei mögen widerstehen; und eine dreifältige Schnur reißt nicht leicht entzwei.

lämmin; mutta kuinka voisi yksinäisellä olla lämmin?

KJV 11. Again, if two lie together, then they have heat: but how can one be warm alone?

RV'1862 11. También si dos durmieren, calentarse han: mas el solo ¿cómo se calentará?

Biblia1776 12. Ja yksinäisen kimppuun voi joku käydä, mutta kaksi pitää sille puolensa. Eikä kolmisäinen lanka pian katkea.

KJV 12. And if one prevail against him, two shall withstand him; and a threefold cord is not quickly broken.

RV'1862 12. Y si alguno prevaleciere contra el uno, dos estarán contra él; porque cordón de tres dobleces no presto se rompe.

RuSV1876 12 И если станет преодолевать кто-либо одного, то двое устоят против него: и нитка, втрое скрученная, нескоро порвется.

FI33/38 13. Parempi on köyhä, mutta viisas nuorukainen kuin vanha ja tyhmä kuningas, joka ei enää ymmärrä ottaa varoituksesta vaaria.

CP1642 13. Köyhä ja wijsas lapsi on parempi wanha Cuningasta joca tyhmä on ja ei taida otta idzestäns waari.

MLV19 13 Better is a poor and wise youth than an old and foolish king who does not know how to receive admonition any more.

Luther1912 13. Ein armes Kind, das weise ist, ist besser denn ein alter König, der ein Narr ist und weiß nicht sich zu hüten.

RuSV1876 13 Лучше бедный, но умный юноша, нежели старый, но неразумный царь, который не умеет принимать советы;

FI33/38 14. Sillä vankilasta tuo toinen lähti tullaksensa kuninkaaksi, vaikka oli hänen kuninkaana ollessaan syntynyt köyhänä.

CP1642 14. Fangiudesta tullan Cuningaliseen waldaan

Biblia1776 13. Parempi on köyhä, mutta viisas nuorukainen kuin vanha ja tyhmä kuningas, joka ei enää ymmärrä ottaa varoituksesta vaaria.

KJV 13. Better is a poor and a wise child than an old and foolish king, who will no more be admonished.

RV'1862 13. Mejor es el muchacho pobre y sabio, que el rey viejo e insensato, que no puede ser más avisado.

Biblia1776 14. Sillä vankilasta tuo toinen lähti tullaksensa kuninkaaksi, vaikka oli hänen kuninkaana ollessaan syntynyt köyhänä.

ja se joca Cuningaliseen waldaan syndynyt on
köyhty.

MLV19	14 Because he came forth out of prison to be king, yes, he was born poor even in his kingdom.	KJV	14. For out of prison he cometh to reign; whereas also he that is born in his kingdom becometh poor.
Luther1912	14. Es kommt einer aus dem Gefängnis zum Königreich; und einer, der in seinem Königreich geboren ist, verarmt.	RV'1862	14. Porque como de la cárcel salió a reinar; porque en su reino nació pobre.
RuSV1876	14 ибо тот из темницы выйдет на царство, хотя родился в царстве своем бедным.		
FI33/38	15. Minä näin kaikkien, jotka elivät ja vaelsivat auringon alla, olevan nuorukaisen puolella, tuon toisen, joka oli astuva hänen sijaansa.	Biblia1776	15. Minä näin kaikkien, jotka elivät ja vaelsivat auringon alla, olevan nuorukaisen puolella, tuon toisen, joka oli astuva hänen sijaansa.
CPR1642	15. Ja minä näin että caicki jotca Auringon alla eläwät toisen lapsen kansa waeldawan joca tämän toisen siaan tule.		
MLV19	15 I saw all the living who walk under the sun, that they were with the youth, the second, who stood up instead of him.	KJV	15. I considered all the living which walk under the sun, with the second child that shall stand up in his stead.
Luther1912	15. Und ich sah, daß alle Lebendigen unter der Sonne wandelten bei dem andern, dem Kinde, das an jenes Statt sollte aufkommen.	RV'1862	15. Ví mas todos los vivientes debajo del sol caminando con el muchacho sucesor, que estará en su lugar.

RuSV1876 15 Видел я всех живущих, которые ходят под солнцем, с этим другим юношою, который займет место того.

FI33/38 16. Ei ollut loppua kaikella sillä väellä, niillä kaikilla, joita hän johti; mutta jälkipolvet eivät hänestä iloitse. Sillä sekin on turhuutta ja tuulen tavoittelemista.

CPR1642 16. Ja Cansalla joca käwi hänen edelläns ja joca myös käwi hänen jälisäns ei ollut loppua ja ei cuitengan hänest iloinnut. Eipä sekän ole muu cuin turha ja wiheljäisyys.

MLV19 16 There was no end of all the people, even of all those whom he was over. Yet those who come after will not rejoice in him. Surely this also is vanity and a striving after wind.

Luther1912 16. Und des Volks, das vor ihm ging, war kein Ende und des, das ihm nachging; und wurden sein doch nicht froh. Das ist auch eitel und Mühe um Wind.

RuSV1876 16 Не было числа всему народу, который был перед ним, хотя позднейшие не порадуются им. И это – суeta и томление духа!

Biblia1776 16. Ei ollut loppua kaikella sillä väellä, niillä kaikilla, joita hän johti; mutta jälkipolvet eivät hänestä iloitse. Sillä sekin on turhuutta ja tuulen tavoittelemista.

KJV 16. There is no end of all the people, even of all that have been before them: they also that come after shall not rejoice in him. Surely this also is vanity and vexation of spirit.

RV'1862 16. No tiene fin todo el pueblo, que fué ántes de ellos: tampoco los que fueren despues, se alegraran en él. También esto es vanidad, y afliccion de espíritu.

FI33/38	1. Varo jalkasi, kun menet Jumalan huoneeseen. Tulo kuulemaan on parempi kuin tyhmäin teurasuhrin-antо, sillä he ovat tietämättömiä, ja niin he tekevät pahaa.	Biblia1776	1. Varo jalkasi, kun menet Jumalan huoneeseen. Tulo kuulemaan on parempi kuin tyhmäin teurasuhrin-antо, sillä he ovat tietämättömiä, ja niin he tekevät pahaa.
CPR1642	17. WArjele jalcas coscas menet Jumalan huoneseen ja tule cuuleman. Se on parembi cuin tyhmäin uhri jotca ei tiedä mitä paha he tekewät.		
Luther1912	1. 4:17 Bewahre deinen Fuß, wenn du zum Hause Gottes gehst, und komme, daß du hörst. Das ist besser als der Narren Opfer; denn sie wissen nicht, was sie Böses tun.		
RuSV1876	1 (4:17) Наблюдай за ногою твою, когда идешь в дом Божий, и будь готов более к слушанию, нежели к жертвоприношению; ибо они не думают, что худо делают.		

5 luku

Opetuksia jumalanpalveluksesta ja etenkin lupauksista. Hallitus on maalle hyväksi, vaikka sortoa onkin. Parempi kuin rikkauden tavoittelu on Jumalan lahjojen iloinen nauttiminen.

FI33/38	2. Älä ole kerkeä suultasi, älköönkä sydämesi	Biblia1776	2. Älä ole kerkeä suultasi, älköönkä sydämesi
---------	---	------------	---

kiirehtikö lausumaan sanaa Jumalan edessä,
sillä Jumala on taivaassa ja sinä olet maan
päällä; sentähden olkoot sanasi harvat.

- CPR1642 1. ÄLä ole ylöն picainen suustas ja älä anna
sydämes kijrutta puhuman Jumalan edes:

MLV19 1 Keep your foot when you go to the house of God, for to draw near to hear is better than to give the sacrifice of fools. For they do not know that they do evil.

Luther1912 2. Sei nicht schnell mit deinem Munde und laß dein Herz nicht eilen, was zu reden vor Gott; denn Gott ist im Himmel, und du auf Erden; darum laß deiner Worte wenig sein.

RuSV1876 2 (5:1) Не торопись языком твоим, и сердце твое да не спешит произнести слово пред Богом; потому что Бог на небе, а ты на земле; поэтому слова твои да будут немноги.

FI33/38 3. Sillä paljosta työstä tulee unia, ja missä on paljon sanoja, siinä on tyhmä äänessä.

CPR1642 2. Sillä Jumala on taiwas ja sinä maan päällä ole sentähden wähän puheinen. Cusa paljo murhetta on sijnä on paljo unia ja paljosa puhesa löytän myös hulluus.

kiirehtikö lausumaan sanaa Jumalan edessä,
sillä Jumala on taivaassa ja sinä olet maan
päällä; sentähden olkoot sanasi harvat.

KJV 1. Keep thy foot when thou goest to the house of God, and be more ready to hear, than to give the sacrifice of fools: for they consider not that they do evil.

RV'1862 1. CUANDO fueres a la casa de Dios, mira bien por tu pié; y acércate más para oír, que para dar el sacrificio de los insensatos; porque no saben que hacen mal.

Biblia1776 3. Sillä paljosta työstä tulee unia, ja missä on paljon sanoja, siinä on tyhmä äänessä.

MLV19	2 Do not be rash with your mouth and do not let your heart be hasty to utter anything before God. Because God is in heaven and you upon earth. Therefore let your words be few.	KJV	2. Be not rash with thy mouth, and let not thine heart be hasty to utter any thing before God: for God is in heaven, and thou upon earth: therefore let thy words be few.
Luther1912	3. Denn wo viel Sorgen ist, da kommen Träume; und wo viel Worte sind, da hört man den Narren.	RV'1862	2. No te des priesa con tu boca, ni tu corazón se apresure a pronunciar palabra delante de Dios; porque Dios está en el cielo, y tú sobre la tierra: por tanto tus palabras sean pocas.
RuSV1876	3 (5:2) Ибо, как сновидения бывают при множестве забот, так голос глупого познается при множестве слов.		
FI33/38	4. Kun teet lupauksen Jumalalle, niin täytä se viivyttelemättä; sillä ei ole hänellä mielisuoziota tyhmiin: täytä, mitä lupaat.	Biblia1776	4. Kun teet lupauksen Jumalalle, niin täytä se viivyttelemättä; sillä ei ole hänellä mielisuoziota tyhmiin: täytä, mitä lupaat.
CPR1642	3. COscas Jumalalle lupauxen teet nijn än wijwytttele sitä: sillä ei hän tyhmijn mielisty.		
MLV19	3 Because a dream comes the greatness of the task and a fool's voice with a multitude of words.	KJV	3. For a dream cometh through the multitude of business; and a fool's voice is known by multitude of words.
Luther1912	4. Wenn du Gott ein Gelübde tust, so verzieh nicht, es zu halten; denn er hat kein Gefallen an den Narren. Was du gelobst, das halte.	RV'1862	3. Porque como de la mucha ocupación viene el sueño, así la voz del insensato, de la multitud de las palabras.
RuSV1876	4 (5:3) Когда даешь обет Богу, то не медли		

исполнитьего, потому что Он не благоволит
к глупым: что обещал, исполни.

FI33/38	5. On parempi, ettet lupaa, kuin että lupaat etkä täytää.	Biblia ¹⁷⁷⁶	5. On parempi, ettet lupaa, kuin että lupaat etkä täytää.
CPR1642	4. Mitäs lupat nijn pidä se on parembi ettes lupa cuin ettes täytää mitäs luwannut olet.		
MLV19	4 When you vow a vow to God, defer not to pay it, because he has no pleasure in fools. Pay what you vow.	KJV	4. When thou vowest a vow unto God, defer not to pay it; for he hath no pleasure in fools: pay that which thou hast vowed.
Luther1912	5. Es ist besser, du gelobst nichts, denn daß du nicht hältst, was du gelobst.	RV ¹⁸⁶²	4. Cuando a Dios prometieres promesa no tardes de pagarla; porque no se agrada de los insensatos. Lo que prometieres, paga.
RuSV1876	5 (5:4) Лучше тебе не обещать, нежели обещать и не исполнить.		
FI33/38	6. Älä anna suusi saattaa ruumistasi syynalaiseksi, äläkä sano Jumalan sanansaattajan edessä: Se oli erehdys; miksi pitäisi Jumalan vihastua sinun puheestasi ja turmella sinun kättesi työt?	Biblia ¹⁷⁷⁶	6. Älä anna suusi saattaa ruumistasi syynalaiseksi, äläkä sano Jumalan sanansaattajan edessä: "Se oli erehdys"; miksi pitäisi Jumalan vihastua sinun puheestasi ja turmella sinun kättesi työt?
CPR1642	5. Älä salli suus wietellä lihas ja älä sano Engelille: se oli exymys: ettei Jumala wihastuis sinun änees ja duomidzis caickia sinun kättes töitä.		

MLV19	5 It is better that you should not vow, than that you should vow and not pay.	KJV	5. Better is it that thou shouldest not vow, than that thou shouldest vow and not pay.
Luther1912	6. Laß deinem Mund nicht zu, daß er dein Fleisch verführe; und sprich vor dem Engel nicht: Es ist ein Versehen. Gott möchte erzürnen über deine Stimme und verderben alle Werke deiner Hände.	RV'1862	5. Mejor es que no prometas, que no que prometas, y no pagues.
RuSV1876	6 (5:5) Не дозволяй устам твоим вводить в грех плоть твою, и не говори пред Ангелом Божиим : „это – ошибка!" Для чего тебе делать , чтобы Бог прогневался на слово твое и разрушил дело рук твоих?		
FI33/38	7. Sillä paljot unet ovat pelkkää turhuutta; samoin paljot puheet. Mutta pelkää sinä Jumalaa.	Biblia1776	7. Sillä paljot unet ovat pelkkää turhuutta; samoin paljot puheet. Mutta pelkää sinä Jumalaa.
CPR1642	6. Cusa paljo unia on sijnä on myös turha meno ja paljo puhetta mutta pelkä sinä Jumalata.		
MLV19	6 Do not allow your mouth to cause your flesh to sin, nor say before the messenger, that it (was) an error. Why should God be angry at your voice and destroy the work of your hands?	KJV	6. Suffer not thy mouth to cause thy flesh to sin; neither say thou before the angel, that it was an error: wherefore should God be angry at thy voice, and destroy the work of thine hands?
Luther1912	7. Wo viel Träume sind, da ist Eitelkeit und viel	RV'1862	6. No sueltes tu boca para hacer pecar a tu

Worte; aber fürchte du Gott.

carne; ni digas delante del ángel, que fué ignorancia: ¿por qué harás tú que se aire Dios a causa de tu voz, y que destruya la obra de tus manos?

RuSV1876 7 (5:6) Ибо во множестве сновидений, как и во множестве слов, – много суety; но ты бойся Бога.

FI33/38 8. Jos näet köyhää sorrettavan sekä oikeutta ja vanhurskautta poljettavan maakunnassa, niin älä sitä asiaa ihmettele; sillä ylhäistä vartioitsee vielä ylhäisempi, ja sitäkin ylhäisemmät heitä molempia.

Biblia1776 8. Jos näet köyhää sorrettavan sekä oikeutta ja vanhurskautta poljettavan maakunnassa, niin älä sitä asiaa ihmettele; sillä ylhäistä vartioitsee vielä ylhäisempi, ja sitäkin ylhäisemmät heitä molempia.

CPR1642 7. JOs sinä näet köyhän wääryttä kärsiwän ja oikeuden ja wanhurscauden tulewan pois maasta älä ihmettele sitä: sillä yxi on joca on corkein wartia corkeudes ja on wielä corkiambi molembita.

MLV19 7 Because there are vanities in the multitude of dreams and in many words. But fear God.

KJV 7. For in the multitude of dreams and many words there are also divers vanities: but fear thou God.

Luther1912 8. Siehst du dem Armen Unrecht tun und Recht und Gerechtigkeit im Lande wegreißen, wundere dich des Vornehmens nicht; denn es ist ein hoher Hüter über den Hohen und sind

RV'1862 7. Porque los sueños son en multitud; y las vanidades y las palabras son muchas: mas teme a Dios.

noch Höhere über die beiden.

RuSV1876 8 (5:7) Если ты увидишь в какой области притеснение бедному и нарушение суда и правды, то не удивляйся этому: потому что над высоким наблюдает высший, а над нимиеще высший;

FI33/38 9. Ja maalle on kaikessa hyödyksi, että viljellyllä maalla on kuningas.

CPR1642 8. Sen pällä on Cuningas maacunnasa että kedot kynnetäisin.

MLV19 8 If you see the oppression of a poor man and the violent robbery of justice and righteousness in a province, marvel not at the matter. Because a man higher than the high is observing and there are higher men than they.

Luther1912 9. Und immer ist's Gewinn für ein Land, wenn ein König da ist für das Feld, das man baut.

RuSV1876 9 (5:8) превосходство же страны в целом есть царь, заботящийся о стране.

FI33/38 10. Joka rakastaa rahaa, ei saa rahaa

Biblia1776 9. Ja maalle on kaikessa hyödyksi, että viljellyllä maalla on kuningas.

KJV 8. If thou seest the oppression of the poor, and violent perverting of judgment and justice in a province, marvel not at the matter: for he that is higher than the highest regardeth; and there be higher than they.

RV'1862 8. Si violencias de pobres, y extorsión de derecho y de justicia vieres en la provincia, no te maravilles de esta licencia; porque alto está mirando sobre alto, y más altos están sobre ellos:

Biblia1776 10. Joka rakastaa rahaa, ei saa rahaa

	kylläksensä, eikä voittoa se, joka rakastaa tavaran paljoutta. Sekin on turhuutta.		kylläksensä, eikä voittoa se, joka rakastaa tavaran paljoutta. Sekin on turhuutta.
CPR1642	9. JOca raha racasta ei hän ikänäns rahaan suutu ja joca rickautta racasta ei hänelle pidä sijtä hyödytystä oleman ja se on myös turha:		
MLV19	9 Moreover the abundance of the land is for all. The king himself is served by the field.	KJV	9. Moreover the profit of the earth is for all: the king himself is served by the field.
Luther1912	10. Wer Geld liebt, wird Geldes nimmer satt; und wer Reichtum liebt, wird keinen Nutzen davon haben. Das ist auch eitel.	RV'1862	9. Y mayor altura hay en todas las cosas de la tierra: mas el que sirve al campo es rey.
RuSV1876	10 (5:9) Кто любит серебро, тот не насытится серебром, и кто любит богатство, тому нет пользы от того. И это – суета!		
FI33/38	11. Omaisuuden karttuessa karttuvat sen syöjätkin; ja mitä muuta etua siitä on haltijallensa, kuin että silmillään sen näkee?	Biblia1776	11. Omaisuuden karttuessa karttuvat sen syöjätkin; ja mitä muuta etua siitä on haltijallensa, kuin että silmillään sen näkee?
CPR1642	10. Sillä cusa paljo rickautta on sijnä on myös paljon syöpiä mitästä hyödytystä sijs hänen sijtä on? mutta että hän ainoastans sen näke silmilläns.		
MLV19	10 He who loves silver will not be satisfied with silver, nor he who loves abundance, with increase. This also is vanity.	KJV	10. He that loveth silver shall not be satisfied with silver; nor he that loveth abundance with increase: this is also vanity.

Luther1912	11. Denn wo viel Guts ist, da sind viele, die es essen; und was genießt davon, der es hat, außer daß er's mit Augen ansieht?	RV'1862	10. El que ama el dinero, no se hartará de dinero; y el que ama el mucho tener, no tendrá fruto. También esto es vanidad.
RuSV1876	11 (5:10) Умножается имущество, умножаются и потребляющие его; и какое благо для владеющего им: разве только смотреть своими глазами?		
FI33/38	12. Työntekijän uni on makea, söipä hän vähän tai paljon; mutta rikkaan ei hänen yltäkylläisyytensä salli nukkua.	Biblia1776	12. Työntekijän uni on makea, söipä hän vähän tai paljon; mutta rikkaan ei hänen yltäkylläisyytensä salli nukkua.
CPR1642	11. Joca työtä teke hänelle on uni makia joco hän wähä eli paljo syönyt on waan rickan ylönpaldisus ei salli hänen maata.		
MLV19	11 When goods increase, they are increased who eat them. And what advantage is there to the owner of it, except the beholding of them with his eyes?	KJV	11. When goods increase, they are increased that eat them: and what good is there to the owners thereof, saving the beholding of them with their eyes?
Luther1912	12. Wer arbeitet, dem ist der Schaf süß, er habe wenig oder viel gegessen; aber die Fülle des Reichen lässt ihn nicht schlafen.	RV'1862	11. Cuando los bienes se aumentan, también se aumentan sus comedores: ¿qué bien pues tendrá su dueño sino verlos de sus ojos?
RuSV1876	12 (5:11) Сладок сон трудящегося, мало ли, много ли он съест; но пресыщение богатого не дает ему уснуть.		

FI33/38	13. On raskas onnettomuus, jonka minä näin auringon alla: rikkaus, joka on säilytetty onnettomuudeksi haltijallensa.	Biblia1776	13. On raskas onnettomuus, jonka minä näin auringon alla: rikkaus, joka on säilytetty onnettomuudeksi haltijallensa.
CPR1642	12. Se on paha waiwa jonga minä näin Auringon alla nimittäin että rickaudet tallella pannan hänelle wahingoxi jonga se oma on:		
MLV19	12 The sleep of a laboring man is sweet, whether he eats little or much, but the fullness of the rich will not allow him to sleep.	KJV	12. The sleep of a labouring man is sweet, whether he eat little or much: but the abundance of the rich will not suffer him to sleep.
Luther1912	13. Es ist ein böses Übel, das ich sah unter der Sonne: Reichtum, behalten zum Schaden dem, der ihn hat.	RV'1862	12. Dulce es el sueño del trabajador, que coma mucho, que poco: mas al rico, la hartura no le deja dormir.
RuSV1876	13 (5:12) Есть мучительный недуг, который видел я под солнцем: богатство, сберегаемое владетелем его во вред ему.		
FI33/38	14. Se rikkaus katoaa onnettoman tapauksen kautta; ja jos hänelle on syntynyt poika, ei sen käsiin jäää mitään.	Biblia1776	14. Se rikkaus katoaa onnettoman tapauksen kautta; ja jos hänelle on syntynyt poika, ei sen käsiin jäää mitään.
CPR1642	13. Sillä rickat huckuwat suures wiheljäisydes ja jos hän on sijttänyt pojant nijn ei sen käsiin jäää mitän.		
MLV19	13 There is a grievous evil which I have seen	KJV	13. There is a sore evil which I have seen

under the sun; riches were kept by its owner to his evil.

Luther1912 14. Denn der Reiche kommt um mit großem Jammer; und so er einen Sohn gezeugt hat, dem bleibt nichts in der Hand.

RuSV1876 14 (5:13) И гибнет богатство это от несчастных случаев: родил он сына, и ничего нет в руках у него.

under the sun, namely, riches kept for the owners thereof to their hurt.

RV'1862 13. Hay otra trabajosa enfermedad que ví debajo del sol: las riquezas guardadas de sus dueños para su mal,

FI33/38 15. Niinkuin hän tuli äitinsä kohdusta, niin on hänen alastonna jälleen mentävä pois, samoin kuin tulikin; eikä hän vaivannäöstäänsä saa mitään, minkä veisi täältä kädessänsä.

Biblia1776 15. Niinkuin hän tuli äitinsä kohdusta, niin on hänen alastonna jälleen mentävä pois, samoin kuin tulikin; eikä hän vaivannäöstäänsä saa mitään, minkä veisi täältä kädessänsä.

CPR1642 14. Nijncuin hän on alastoina tullut äitins cohusta nijn hän jällens mene pois cuin hän tullutkin on ja ei ota mitän cansans caikesta hänen työstääns joca hänen käsisäns on cosca hän mene pois.

MLV19 14 And those riches perish by an evil task. And if he has fathered a son, there is nothing in his hand.

Luther1912 15. Wie er nackt ist von seine Mutter Leibe gekommen, so fährt er wieder hin, wie er gekommen ist, und nimmt nichts mit sich von

KJV 14. But those riches perish by evil travail: and he begetteth a son, and there is nothing in his hand.

RV'1862 14. Las cuales se pierden en malas ocupaciones; y a los hijos que engendraron nada les quedó en la mano:

seiner Arbeit in seiner Hand, wenn er hinfährt.

RuSV1876 15 (5:14) Как вышел он нагим из утробы матери своей, таким и отходит, каким пришел, и ничего не возьмет от труда своего, что мог бы он понести в руке своей.

FI33/38 16. Raskas onnettomuuks tämäkin on: aivan niinkuin hän tuli, on hänen mentävä; ja mitä hyötyä hänellä sitten on siitä, että on vaivaa nähty tuulen hyväksi?

CPR1642 15. Se on paha waiwa että hän nijn tästä lähte nijncuin hän tullut on mitä se händä autta että hän tuulen työtä on tehnyt?

MLV19 15 As he came out from his mother's womb, naked will he go again as he came and will take nothing for his labor, which he may carry away in his hand.

Luther1912 16. Das ist ein böses Übel, daß er hinfährt, wie er gekommen ist. Was hilft's ihm denn, daß er in den Wind gearbeitet hat?

RuSV1876 16 (5:15) И это тяжкий недуг: каким пришел он, таким и отходит. Какая же польза ему, что он трудился на ветер?

Biblia1776 16. Raskas onnettomuuks tämäkin on: aivan niinkuin hän tuli, on hänen mentävä; ja mitä hyötyä hänellä sitten on siitä, että on vaivaa nähty tuulen hyväksi?

KJV 15. As he came forth of his mother's womb, naked shall he return to go as he came, and shall take nothing of his labour, which he may carry away in his hand.

RV'1862 15. Como salió del vientre de su madre, desnudo, así se vuelve, tornando como vino, y nada tuvo de su trabajo para llevar en su mano.

SAARNAAJA

FI33/38	17. Myös kuluttaa hän kaikki päivänsä pimeydessä; ja surua on hänellä paljon, kärsimystä ja mielikarvautta.	Biblia1776	17. Myös kuluttaa hän kaikki päivänsä pimeydessä; ja surua on hänellä paljon, kärsimystä ja mielikarvautta.
CPR1642	16. Caiken elinaicans on hän pimeydes syönyt suuresa murhesa sairaudesa ja surusa.		
MLV19	16 And this also is a grievous evil, that in all points as he came, so he will go. And what profit has he that he labored for the wind?	KJV	16. And this also is a sore evil, that in all points as he came, so shall he go: and what profit hath he that hath laboured for the wind?
Luther1912	17. Sein Leben lang hat er im Finstern gegessen und in großem Grämen und Krankheit und Verdruß.	RV'1862	16. Este también es un gran mal, que como vino, así se haya de volver. ¿Y de qué le aprovechó trabajar al viento?
RuSV1876	17 (5:16) А он во все дни свои ел впотьмах, в большом раздражении, в огорчении и досаде.		
FI33/38	18. Katso, minkä minä olen tullut näkemään, on hyvä ja kaunista syödä ja juoda ja nauttia hyvä kaiken vaivannäkönsä ohessa, jolla ihminen itseänsä vaivaa auringon alla lyhyinä elämänsä päivinä, jotka Jumala on hänelle antanut; sillä se on hänen osansa.	Biblia1776	18. Katso, minkä minä olen tullut näkemään, on hyvä ja kaunista syödä ja juoda ja nauttia hyvä kaiken vaivannäkönsä ohessa, jolla ihminen itseänsä vaivaa auringon alla lyhyinä elämänsä päivinä, jotka Jumala on hänelle antanut; sillä se on hänen osansa.
CPR1642	17. Nijn minä pidän sen parhana että ihminen syö ja juo ja on hywällä miezellä caikesa hänen työsäns cuin hänellä Auringon alla on hänen		

elinaicanans ja Jumala hänelle anda: sillä se on
hänen osansa.

MLV19 17 All his days also he eats in gloom and he is greatly troubled and has depression and anger.

Luther1912 18. So sehe ich nun das für gut an, daß es fein sei, wenn man ißt und trinkt und gutes Muts ist in aller Arbeit, die einer tut unter der Sonne sein Leben lang, das Gott ihm gibt; denn das ist sein Teil.

RuSV1876 18 (5:17) Вот еще, что я нашел доброго и приятного: есть и пить и наслаждаться добром во всех трудах своих, какими кто трудится под солнцем во все дни жизни своей, которые дал ему Бог; потому что это его доля.

FI33/38 19. Sekin on Jumalan lahja, jos Jumala kenelle ihmiselle antaa rikkautta ja tavaraa ja sallii hänen syödä siitä ja saada osansa ja iloita vaivannäkönsä ohessa.

CPR1642 18. Ja jolle ihmiselle Jumala anda rickautta tawarata ja woima että hän sijtää söis ja jois hänen osaxens ja olis iloinen hänen työsäns se on Jumalan lahja:

KJV 17. All his days also he eateth in darkness, and he hath much sorrow and wrath with his sickness.

RV'1862 17. Además de esto, todos los días de su vida comerá en tinieblas, y mucho enojo, y dolor, e ira.

Biblia1776 19. Sekin on Jumalan lahja, jos Jumala kenelle ihmiselle antaa rikkautta ja tavaraa ja sallii hänen syödä siitä ja saada osansa ja iloita vaivannäkönsä ohessa.

MLV19	18 Behold, what I have seen to be good and to be fitting is for a man to eat and to drink and to enjoy good in all his labor in which he labors under the sun all the days of his life which God has given him, because this is his portion.	KJV	18. Behold that which I have seen: it is good and comely for one to eat and to drink, and to enjoy the good of all his labour that he taketh under the sun all the days of his life, which God giveth him: for it is his portion.
Luther1912	19. Denn welchem Menschen Gott Reichtum und Güter gibt und die Gewalt, daß er davon ißt und trinkt für sein Teil und fröhlich ist in seiner Arbeit, das ist eine Gottesgabe.	RV'1862	18. He aquí pues el bien que yo he visto: Que lo bueno es comer, y beber, y gozar del bien de todo su trabajo, con que trabaja debajo del sol todos los dias de su vida, que Dios le dió; porque esta es su parte.
RuSV1876	19 (5:18) И если какому человеку Бог дал богатство и имущество, и дал ему власть пользоваться от них и брать свою долю и наслаждаться от трудов своих, то это дар Божий.		
FI33/38	20. Sillä hän ei tule niin paljon ajatelleeksi elämänsä päiviä, kun Jumala suostuu hänen sydämensä iloon.	Biblia1776	20. Sillä hän ei tule niin paljon ajatelleeksi elämänsä päiviä, kun Jumala suostuu hänen sydämensä iloon.
CPR1642	19. Sillä ei hän paljo ajattele tästä wiheljäistä elämätä että Jumala on iloittanut hänen sydämens.		
MLV19	19 Every man also to whom God has given riches and wealth and has given him power to	KJV	19. Every man also to whom God hath given riches and wealth, and hath given him power

eat of it and to take his portion and to rejoice in his labor — this is the gift of God.

Luther1912 20. Denn er denkt nicht viel an die Tage seines Lebens, weil Gott sein Herz erfreut.

to eat thereof, and to take his portion, and to rejoice in his labour; this is the gift of God.

RV'1862 19. Y también, que a todo hombre, a quien Dios dió riquezas, y hacienda, también le dió facultad para que coma de ellas, y tome su parte, y goce su trabajo: esto es don de Dios.

RuSV1876 20 (5:19) Недолго будут у него в памяти дни жизни его; потому Бог и вознаграждает его радостью сердца его.

MLV19 20 Because he will not remember much the days of his life, because God answers him in the joy of his heart.

KJV 20. For he shall not much remember the days of his life; because God answereth him in the joy of his heart.

6 luku

Rikkaus on turha, jos ei voi sitä nauttia, ihmisen avuttomuus, kun tulevaisuus on tuntematon.

FI33/38 1. On onnettomuus tämäkin, jonka olen nähty auringon alla ja joka raskaasti painaa ihmistä:

Biblia1776 1. On onnettomuus tämäkin, jonka olen nähty auringon alla ja joka raskaasti painaa ihmistä:

CPR1642 1. SE on paha jonga minä näin Auringon alla ja on yhteinen ihmisis.

MLV19	1 There is an evil which I have seen under the sun and it is heavy upon men:	KJV	1. There is an evil which I have seen under the sun, and it is common among men:
Luther1912	1. Es ist ein Unglück, das ich sah unter der Sonne, und ist gemein bei den Menschen:	RV'1862	1. HAY otro mal que he visto debajo del cielo, y muy común entre los hombres:
RuSV1876	1 Есть зло, которое видел я под солнцем, и оно часто бывает между людьми:		
FI33/38	2. että Jumala antaa miehelle rikkautta ja tavaraa ja kunniaa, niin ettei hänen sielultaan puutu mitään kaikesta siitä, mitä hän halajaa, mutta Jumala ei salli hänen nauttia sitä, vaan sen nauttii vieras. Se on turhuutta ja raskas kärsimys.	Biblia1776	2. että Jumala antaa miehelle rikkautta ja tavaraa ja kunniaa, niin ettei hänen sielultaan puutu mitään kaikesta siitä, mitä hän halajaa, mutta Jumala ei salli hänen nauttia sitä, vaan sen nauttii vieras. Se on turhuutta ja raskas kärsimys.
CPR1642	2. Jolle Jumala on andanut rickautta tawarata ja cunniata ja ei hänelrä mitän puutu jota hänen sydämens ano ja ei Jumala anna hänelle cuitengan sitä woima että hän sitä nautita taita mutta toinen ne nautidze se on turha ja paha waiwa.		
MLV19	2 A man to whom God gives riches, wealth and honor, so that he lacks nothing for his soul of all that he desires, yet God does not give him power to eat of it, but an alien eats it. This is vanity and it is an evil disease.	KJV	2. A man to whom God hath given riches, wealth, and honour, so that he wanteth nothing for his soul of all that he desireth, yet God giveth him not power to eat thereof, but a stranger eateth it: this is vanity, and it

Luther¹⁹¹² 2. einer, dem Gott Reichtum, Güter und Ehre gegeben hat und mangelt ihm keins, das sein Herz begehrt; und Gott gibt doch ihm nicht Macht, es zu genießen, sondern ein anderer verzehrt es; das ist eitel und ein böses Übel.

RuSV¹⁸⁷⁶ 2 Бог дает человеку богатство и имущество и славу, и нет для души егоподостатка ни в чем, чего не пожелал бы он; но не дает ему Бог пользоваться этим, а пользуется тем чужой человек: это – суета и тяжкий недуг!

FI^{33/38} 3. Vaikka syntyisi miehelle sata lasta ja hän eläisi vuosia paljon ja paljot olisivat hänen vuottensa päivät, mutta hän ei saisi tyydyttää omaa haluaan omaisuudellansa eikä saisi edes hautaustakaan, niin minä sanon, että keskoinen olisi onnellisempi kuin hän.

CPR¹⁶⁴² 3. Jos hän sata lasta sijtäis ja hänenellä olis nijn pitkä ikä että hän monda wuotta eläis ja ei hänen sieluns taidais tulla tawaroista täytetyxi ja olis ilman haudata hänestä sanon minä: kesken syndynyt on parembi händä:

is an evil disease.

RV^{'1862} 2. Hombre, a quien Dios dió riquezas, y hacienda, y honra, y nada le falta de todo lo que su alma desea; y Dios no le dió facultad de comer de ello; ántes los extraños se lo comen: esto vanidad es, y enfermedad trabajosa.

Biblia¹⁷⁷⁶ 3. Vaikka syntyisi miehelle sata lasta ja hän eläisi vuosia paljon ja paljot olisivat hänen vuottensa päivät, mutta hän ei saisi tyydyttää omaa haluaan omaisuudellansa eikä saisi edes hautaustakaan, niin minä sanon, että keskoinen olisi onnellisempi kuin hän.

MLV19	3 If a man fathers a hundred sons and lives many years so that the days of his years are many, but his soul is not filled with good and moreover he has no burial, I say, that an untimely birth is better than he.	KJV	3. If a man beget an hundred children, and live many years, so that the days of his years be many, and his soul be not filled with good, and also that he have no burial; I say, that an untimely birth is better than he.
Luther1912	3. Wenn einer gleich hundert Kinder zeugte und hätte langes Leben, daß er viele Jahre überlebte, und seine Seele sättigte sich des Guten nicht und bliebe ohne Grab, von dem spreche ich, daß eine unzeitige Geburt besser sei denn er.	RV'1862	3. Si el hombre engendrare cien hijos, y viviere muchos años, y los dias de su edad fueren asaz; si su alma no se hartó del bien, y también careció de sepultura; yo digo que el abortivo es mejor que él.
RuSV1876	3 Если бы какой человек родил сто детей , и прожил многие годы, и еще умножились дни жизни его, но душа его не наслаждалась бы добром и не было бы ему и погребения, то я сказал бы: выкидыш счастливее его,		
FI33/38	4. Sillä se turhaan tulee ja pimeyteen menee, ja pimeyteen peittyy sen nimi.	Biblia1776	4. Sillä se turhaan tulee ja pimeyteen menee, ja pimeyteen peittyy sen nimi.
CPR1642	4. Sillä hän tule turhaan menoona ja hän mene pois pimeydesä ja hänen nimens pimeydellä peitetän.		
MLV19	4 Because it comes in vanity and departs in darkness and the name of it is covered with darkness.	KJV	4. For he cometh in with vanity, and departeth in darkness, and his name shall be covered with darkness.

SAARNAAJA

Luther1912	4. Denn in Nichtigkeit kommt sie, und in Finsternis fährt sie dahin, und ihr Name bleibt in Finsternis bedeckt,	RV'1862	4. Porque en vano vino, y a tinieblas va, y con tinieblas será cubierto su nombre.
RuSV1876	4 потому что он напрасно пришел и отошел во тьму, и его имя покрыто мраком.		
FI33/38	5. Ei se ole aurinkoa nähnyt eikä tuntenut. Sen lepo on parempi kuin hänen.	Biblia1776	5. Ei se ole aurinkoa nähnyt eikä tuntenut. Sen lepo on parempi kuin hänen.
CPR1642	5. Ei ole hänen Auringosta ilo eikä hänellä ole lepo eli siellä taicka täällä.		
MLV19	5 Moreover it has not seen the sun nor known it, this one has rest rather than the other.	KJV	5. Moreover he hath not seen the sun, nor known any thing: this hath more rest than the other.
Luther1912	5. auch hat sie die Sonne nicht gesehen noch gekannt; so hat sie mehr Ruhe denn jener.	RV'1862	5. Aunque no haya visto el sol, ni conocido nada, más reposo tiene este, que aquel.
RuSV1876	5 Он даже не видел и не знал солнца: ему покойнее, нежели тому.		
FI33/38	6. Ja vaikka hän eläisi kaksi kertaa tuhannen vuotta, mutta ei saisi onnea nähdä — eikö kuitenkin kaikki mene samaan paikkaan?	Biblia1776	6. Ja vaikka hän eläisi kaksi kertaa tuhannen vuotta, mutta ei saisi onnea nähdä - eikö kuitenkin kaikki mene samaan paikkaan?
CPR1642	6. Jos hän eläis caxi tuhatta ajastaica nijn ei hän sijttekän sijhen tydyis eiköst caicki tule yhteen paickan?		

SAARNAAJA

MLV19	6 Yes, though he lives twice a thousand years and yet has seen no good, do not all go to one place?	KJV	6. Yea, though he live a thousand years twice told, yet hath he seen no good: do not all go to one place?
Luther1912	6. Ob er auch zweitausend Jahre lebte, und genösse keines Guten: kommt's nicht alles an einen Ort?	RV'1862	6. Porque si viviere mil años dos veces, y no gozó del bien; cierto todos van a un lugar.
RuSV1876	6 А тот, хотя бы прожил две тысячи лет и не наслаждался добром, не все ли пойдет в одно место?		
FI33/38	7. Kaikki ihmisen vaivannäkö tapahtuu hänen oman suunsa hyväksi, ja kuitenkaan ei halu täyty.	Biblia1776	7. Kaikki ihmisen vaivannäkö tapahtuu hänen oman suunsa hyväksi, ja kuitenkaan ei halu täyty.
CPR1642	7. JOcaidzella ihmisellä on määritetty työ mutta sydän ei taida tytyä sijhen:		
MLV19	7 All the labor of man is for his mouth and yet the appetite is not filled.	KJV	7. All the labour of man is for his mouth, and yet the appetite is not filled.
Luther1912	7. Alle Arbeit des Menschen ist für seinen Mund; aber doch wird die Seele nicht davon satt.	RV'1862	7. Todo el trabajo del hombre es para su boca, y con todo eso, su deseo no se harta.
RuSV1876	7 Все труды человека – для рта его, а душа его не насыщается.		
FI33/38	8. Sillä mitä etua on viisaalla tyhmän edellä, ja mitä kurjalla siitä, että hän osaa oikein vaeltaa	Biblia1776	8. Sillä mitä etua on viisaalla tyhmän edellä, ja mitä kurjalla siitä, että hän osaa oikein

elävitten edessä?

vaeltaa elävitten edessä?

CPR1642 8. Sillä mitä taita wijsas enä toimitta cuin tyhmäkän? mitä köyhä aicoi että hän olis eläwitten seas.

MLV19 8 Because what advantage has the wise man more than the fool? What has the poor man, who knows how to walk before the living?

Luther1912 8. Denn was hat ein Weiser mehr als ein Narr? Was hilft's den Armen, daß er weiß zu wandeln vor den Lebendigen?

RuSV1876 8 Какое же преимущество мудрого перед глупым, какое – бедняка, умеющего ходить перед живущими?

FI33/38 9. Parempi silmän näkö kuin halun haihattelu. Tämäkin on turhuutta ja tuulen tavoittelua.

CPR1642 9. Parembi on nautita tawaroita jotca kässillä owat cuin pyrkiä toisten perän se on myös turha ja wiheljäisyys.

MLV19 9 Better is the sight of the eyes than the wandering of the desire. This also is vanity and a striving after wind.

Luther1912 9. Es ist besser, das gegenwärtige Gut

KJV 8. For what hath the wise more than the fool? what hath the poor, that knoweth to walk before the living?

RV'1862 8. Porque ¿qué más tiene el sabio que el insensato? ¿Qué más tiene el pobre que supo caminar entre los vivos?

Biblia1776 9. Parempi silmän näkö kuin halun haihattelu. Tämäkin on turhuutta ja tuulen tavoittelua.

KJV 9. Better is the sight of the eyes than the wandering of the desire: this is also vanity and vexation of spirit.

RV'1862 9. Mas vale vista de ojos, que deseo que

gebrauchen, denn nach anderm gedenken. Das ist auch Eitelkeit und Haschen nach Wind.

RuSV1876 9 Лучше видеть глазами, нежели бродить душою. И это – также суета и томление духа!

pasa; y también esto es vanidad, y aflicción de espíritu.

FI33/38 10. Mitä olemassa on, sille on pantu nimi jo ammoin; ja edeltä tunnettua on ollut, mitä ihmisenstä on tuleva. Ei voi hän riidellä väkevämpänsä kanssa.

CPR1642 10. Mikäst on waicka joku corkiast ylistetty on nijn hän cuitengin tietän ihmisexi ja ei hän taida woimallisemman cansa rijdellä:

Biblia1776 10. Mitä olemassa on, sille on pantu nimi jo ammoin; ja edeltä tunnettua on ollut, mitä ihmisenstä on tuleva. Ei voi hän riidellä väkevämpänsä kanssa.

MLV19 10 Whatever has been, the name of it was given long ago and it is known that he (is) man. Neither can he contend with him who is mightier than he.

KJV 10. That which hath been is named already, and it is known that it is man: neither may he contend with him that is mightier than he.

Luther1912 10. Was da ist, des Name ist zuvor genannt, und es ist bestimmt, was ein Mensch sein wird; und er kann nicht hadern mit dem, der ihm zu mächtig ist.

RV'1862 10. El que es, ya su nombre ha sido nombrado, y se sabe, que es hombre; y que no podrá contender con el que es más fuerte que él.

RuSV1876 10 Что существует, тому уже наречено имя, и известно, что это – человек, и что он не может препираться с тем, кто сильнее его.

FI33/38 11. Sillä niin on: puheen paljous enentää

Biblia1776 11. Sillä niin on: puheen paljous enentää

turhuutta. Mitä etua on ihmisellä siitä?

CPR1642 11. Sillä monda asiata on jotca turhuden
enändwäät mitä sijs ihmisen sijtä enä on.

MLV19 11 Because there are many things that increase vanity, what is man the better?

Luther1912 11. Denn es ist des eitlen Dinges zuviel; was hat ein Mensch davon? RV'1862

RuSV1876 11 Много таких вещей, которые умножают суету: что же для человека лучше?

MLV19 12 Because who knows what is good for man in life, all the days of his vain life which he spends as a shadow? For who can tell a man what will be after him under the sun?

RuSV1876 12 Ибо кто знает, что хорошо для человека в жизни, во все дни суетной жизни его, которые он проводит как тень? И кто скажет человеку, что будет после него подсолнцем?

turhuutta. Mitä etua on ihmisellä siitä?

11. Seeing there be many things that increase vanity, what is man the better?

11. Ciertamente las muchas palabras multiplican la vanidad. ¿Qué más tiene el hombre?

KJV 12. For who knoweth what is good for man in this life, all the days of his vain life which he spendeth as a shadow? for who can tell a man what shall be after him under the sun?

7 luku

Vakavuus on parempi kuin ilonpito. Keskitie

liiallisuksien välillä on viisautta. Saarnaajan toivottomat kokemukset naisista.

FI33/38 12. Sillä kuka tietää, mikä on ihmiselle hyvä elämässä, hänen elämänsä lyhyinä, turhina päivinä, jotka hän viettää kuin varjo; ja kuka ilmaisee ihmiselle, mitä on tuleva hänen jälkeensä auringon alla?

CPR1642 1. CUca tietä mikä ihmiselle on hyödyllinen hänen elinaicanans nijncauwan cuin hän turhasa menosans elä joca culke nijncuin warjo: eli cuca sano ihmiselle mitä on tulewa hänen jälkens Auringon alla?

MLV19 1 A good name is better than precious oil and the day of death, than the day of birth.

Luther1912 12. - Denn wer weiß, was dem Menschen nütze ist im Leben, solange er lebt in seiner Eitelkeit, welches dahinfährt wie ein Schatten? Oder wer will dem Menschen sagen, was nach ihm kommen wird unter der Sonne?

RuSV1876 1 Доброе имя лучше дорогой масти, и день смерти – дня рождения.

FI33/38 1. Hyvä nimi on parempi kuin kallis öljy, ja

Biblia1776 12. Sillä kuka tietää, mikä on ihmiselle hyvä elämässä, hänen elämänsä lyhyinä, turhina päivinä, jotka hän viettää kuin varjo; ja kuka ilmaisee ihmiselle, mitä on tuleva hänen jälkeensä auringon alla?

KJV 1. A good name is better than precious ointment; and the day of death than the day of one's birth.

RV'1862 1. MEJOR es la buena fama que el buen ungüento; y el día de la muerte, que el día del nacer mismo.

Biblia1776 1. Hyvä nimi on parempi kuin kallis öljy, ja

kuolinpäivä parempi kuin syntymäpäivä.

kuolinpäivä parempi kuin syntymäpäivä.

CPR1642 2. HYwä sanoma on parembi cuin callis woide ja cuolema päiwä on parembi cuin syndymä päiwä.

MLV19 2 It is better to go to the house of mourning than to go to the house of feasting. For that is the end of all men and the living will lay it to his heart.

Luther1912 1. Ein guter Ruf ist besser denn gute Salbe, und der Tag des Todes denn der Tag der Geburt.

KJV 2. It is better to go to the house of mourning, than to go to the house of feasting: for that is the end of all men; and the living will lay it to his heart.

RV'1862 2. Mejor es ir a la casa del luto que a la casa del convite; porque es el fin de todos los hombres; y el que vive, lo pondrá en su corazón.

RuSV1876 2 Лучше ходить в дом плача об умершем, нежели ходить в дом пира; ибо таков конец всякого человека, и живой приложит это к своему сердцу.

FI33/38 2. Parempi kuin pitotaloon on mennä surutaloon, sillä siinä on kaikkien ihmisten loppu, ja elossa oleva painaa sen mieleensä.

Biblia1776 2. Parempi kuin pitotaloon on mennä surutaloon, sillä siinä on kaikkien ihmisten loppu, ja elossa oleva painaa sen mieleensä.

CPR1642 3. Parembi on mennä murhe huoneseen cuin ilo huoneseen toisesa on caickein ihmisten loppu ja elävä pane sen sydämeens.

MLV19 3 Sorrow is better than laughter, because by

KJV 3. Sorrow is better than laughter: for by the

the sadness of the countenance the heart is
made glad.

Luther1912 2. Es ist besser in das Klagehaus gehen, denn in ein Trinkhaus; in jenem ist das Ende aller Menschen, und der Lebendige nimmt's zu Herzen.

RuSV1876 3 Сетование лучше смеха; потому что при печали лица сердце делается лучше.

FI33/38 3. Suru on parempi kuin nauru, sillä sydämelle on hyväksi, että kasvot ovat murheelliset.

RV'1862

sadness of the countenance the heart is made better.

3. Mejor es el enojo que la risa; porque con la tristeza del rostro se enmendará el corazón.

CPR1642 4. Parembi on murehtia cuin naura: sillä murhen cautta sydän parane.

Biblia1776

3. Suru on parempi kuin nauru, sillä sydämelle on hyväksi, että kasvot ovat murheelliset.

MLV19 4 The heart of the wise is in the house of mourning, but the heart of fools is in the house of gladness.

KJV

4. The heart of the wise is in the house of mourning; but the heart of fools is in the house of mirth.

Luther1912 3. Es ist Trauern besser als Lachen; denn durch Trauern wird das Herz gebessert.

RV'1862

4. El corazón de los sabios, en la casa del luto: mas el corazón de los insensatos, en la casa del placer.

RuSV1876 4 Сердце мудрых – в доме плача, а сердце глупых – в доме веселья.

Biblia1776

4. Viisitten sydän on suratalossa, tyhmien sydän ilotalossa.

FI33/38 4. Viisitten sydän on suratalossa, tyhmien sydän ilotalossa.

CPR1642 5. Wijsasten sydän on murhe huonesa ja tyhmäin sydän ilo huonesa.

MLV19 5 It is better to hear the rebuke of a wise man, than for a man to hear the song of fools.

Luther1912 4. Das Herz der Weisen ist im Klagehause, und das Herz der Narren im Hause der Freude.

RuSV1876 5 Лучше слушать обличения от мудрого, нежели слушать песни глупых;

FI33/38 5. Parempi on kuulla viisaan nuhdetta, kuin olla kuulemassa tyhmien laulua;

CPR1642 6. Parembi on cuulla wijsan curitusta cuin cuulla hulluin lauluja:

MLV19 6 Because as the crackling of thorns under a pot, so is the laughter of the fool. This also is vanity.

Luther1912 5. Es ist besser hören das Schelten der Weisen, denn hören den Gesang der Narren.

RuSV1876 6 потому что смех глупых то же, что треск тернового хвороста под котлом. И это – суета!

FI33/38 6. sillä niinkuin orjantappurain rätinä padan

KJV 5. It is better to hear the rebuke of the wise, than for a man to hear the song of fools.

RV'1862 5. Mejor es oír la reprepción del sabio, que la canción de los insensatos.

Biblia1776 5. Parempi on kuulla viisaan nuhdetta, kuin olla kuulemassa tyhmien laulua;

KJV 6. For as the crackling of thorns under a pot, so is the laughter of the fool: this also is vanity.

RV'1862 6. Porque la risa del insensato es como el estrépito de las espinas debajo de la olla; y también esto es vanidad.

Biblia1776 6. sillä niinkuin orjantappurain rätinä padan

alla, on tyhmän nauru. Ja sekin on turhuutta.

alla, on tyhmän nauru. Ja sekin on turhuutta.

CPR1642 7. Sillä hulluin nauro on nijncuin ohdakein rätinä padan alla ja se on myös turha.

MLV19 7 Surely oppression makes the wise man foolish and a bribe destroys the understanding.

Luther1912 6. Denn das Lachen der Narren ist wie das Krachen der Dornen unter den Töpfen; und das ist auch eitel.

RuSV1876 7 Притесняя других, мудрый делается глупым, и подарки портят сердце.

FI33/38 7. Sillä väärä voitto tekee viisaan hulluksi, ja lahja turmelee sydämen.

CPR1642 8. Niscuri saatta wiisan suuttuman ja turmele laupian sydämen.

MLV19 8 Better is the end of a thing than the beginning of it. The patient in spirit is better than the proud in spirit.

Luther1912 7. Ein Widerspenstiger macht einen Weisen unwillig und verderbt ein mildtätiges Herz.

RuSV1876 8 Конец дела лучше начала его; терпеливый лучше высокомерного.

KJV 7. Surely oppression maketh a wise man mad; and a gift destroyeth the heart.

RV'1862 7. Ciertamente el agravio hace enloquecer al sabio; y el presente corrompe el corazón.

Biblia1776 7. Sillä väärä voitto tekee viisaan hulluksi, ja lahja turmelee sydämen.

KJV 8. Better is the end of a thing than the beginning thereof: and the patient in spirit is better than the proud in spirit.

RV'1862 8. Mejor es el fin del negocio, que su principio: mejor es el sufrido de espíritu, que el altivo de espíritu.

FI33/38	8. Asian loppu on parempi kuin sen alku, ja pitkämielin on parempi kuin korkeamielin.	Biblia ¹⁷⁷⁶	8. Asian loppu on parempi kuin sen alku, ja pitkämielin on parempi kuin korkeamielin.
CPR1642	9. Asian loppu on parembi cuin alcu. Kärsiwäinen hengi on parembi cuin ylpiä hengi.		
MLV19	9 Do not be hasty in your spirit to be angry, because anger rests in the bosom of fools.	KJV	9. Be not hasty in thy spirit to be angry: for anger resteth in the bosom of fools.
Luther1912	8. Das Ende eines Dinges ist besser denn sein Anfang. Ein geduldiger Geist ist besser denn ein hoher Geist.	RV ¹⁸⁶²	9. No te apresures en tu espíritu a enojarte; porque la ira en el seno de los insensatos reposa.
RuSV1876	9 Не будь духом твоим поспешен на гнев, потому что гнев гнездится всердце глупых.		
FI33/38	9. Älköön mielesi olko pikainen vihaan, sillä viha majautuu tyhmään poveen.	Biblia ¹⁷⁷⁶	9. Älköön mielesi olko pikainen vihaan, sillä viha majautuu tyhmään poveen.
CPR1642	10. Älä ole ylönen picainen wihaan: sillä wiha lepää hullun sydämessä.		
MLV19	10 Do not say, What is the cause that the former days were better than these? Because you do not inquire wisely concerning this.	KJV	10. Say not thou, What is the cause that the former days were better than these? for thou dost not enquire wisely concerning this.
Luther1912	9. Sei nicht schnellen Gemütes zu zürnen; denn Zorn ruht im Herzen eines Narren.	RV ¹⁸⁶²	10. Nunca digas: ¿Qué es la causa que los tiempos pasados fueron mejores que estos? Porque nunca de esto preguntarás con sabiduría.

RuSV1876 10 Не говори: „отчего это прежние дни были лучше нынешних?", потому что не от мудрости ты спрашиваешь об этом.

FI33/38 10. Älä sano: Mikä siinä on, että entiset ajat olivat paremmat kuin nykyiset? Sillä sitä et viisaudesta kysy.

CPR1642 11. Älä sano: mikä on että mennet päiwät olit paremmat cuin tämä: sillä et sinä sitä wiisast kysele.

MLV19 11 Wisdom is as good as an inheritance, yes, it is more excellent for those who see the sun.

Luther1912 10. Sprich nicht: Was ist's, daß die vorigen Tage besser waren als diese? denn du fragst solches nicht weislich.

RuSV1876 11 Хороша мудрость с наследством, и особенно для видящих солнце:

FI33/38 11. Viisaus on yhtä hyvä kuin perintöosa ja on etu niille, jotka ovat näkemässä aurinkoa.

CPR1642 12. Wijsaus on hyvä perinnön cansa ja autta ihmisen iloidzeman Auringon alla:

MLV19 12 Because wisdom is a defense, even as money is a defense. But the excellency of

Biblia1776 10. Älä sano: "Mikä siinä on, että entiset ajat olivat paremmat kuin nykyiset?" Sillä sitä et viisaudesta kysy.

KJV 11. Wisdom is good with an inheritance: and by it there is profit to them that see the sun.

RV'1862 11. Buena es la ciencia con herencia; y más a los que ven el sol:

Biblia1776 11. Viisaus on yhtä hyvä kuin perintöosa ja on etu niille, jotka ovat näkemässä aurinkoa.

KJV 12. For wisdom is a defence, and money is a defence: but the excellency of knowledge is,

knowledge is, that wisdom preserves the life of him who has it.

Luther1912 11. Weisheit ist gut mit einem Erbgut und hilft, daß sich einer der Sonne freuen kann.

RuSV1876 12 потому что под сенью ее то же, что под сенью серебра; но превосходство знания в том, что мудрость дает жизнь владеющему ею.

FI33/38 12. Sillä viisauden varjossa on kuin rahan varjossa, mutta tieto on hyödyllisempi: viisaus pitää haltijansa elossa.

CPR1642 13. Sillä wijsaus warjele ja raha myös warjele mutta wijsaus anda sille hengen jolla se on.

MLV19 13 Consider the work of God. Because who can make that straight, which he has made crooked?

Luther1912 12. Denn die Weisheit beschirmt, so beschirmt Geld auch; aber die Weisheit gibt das Leben dem, der sie hat.

RuSV1876 13 Смотри на действие Божие: ибо кто может выпрямить то, что Он сделал кривым?

that wisdom giveth life to them that have it.

RV'1862 12. Porque en la sombra de la ciencia, y en la sombra del dinero reposa el hombre; mas la sabiduría excede, en que da vida a sus poseedores.

Biblia1776 12. Sillä viisauden varjossa on kuin rahan varjossa, mutta tieto on hyödyllisempi: viisaus pitää haltijansa elossa.

KJV 13. Consider the work of God: for who can make that straight, which he hath made crooked?

RV'1862 13. Mira la obra de Dios; porque ¿quién podrá enderezar el que él torció?

FI33/38	13. Katso Jumalan tekoja; sillä kuka voi sen suoristaa, minkä hän on vääräksi tehnyt?	Biblia1776	13. Katso Jumalan tekoja; sillä kuka voi sen suoristaa, minkä hän on vääräksi tehnyt?
CPR1642	14. Cadzo Jumalan töitä cuca tata oijeta sen jonga hän wääräxi teke?		
MLV19	14 Be joyful in the day of prosperity and consider in the day of adversity. Yes, God has made the one side by side with the other, to the end that man should not find out anything after him.	KJV	14. In the day of prosperity be joyful, but in the day of adversity consider: God also hath set the one over against the other, to the end that man should find nothing after him.
Luther1912	13. Siehe an die Werke Gottes; denn wer kann das schlicht machen, was er krümmt?	RV'1862	14. En el día del bien, está en el bien; y en el día del mal, vé. Dios también hizo esto delante de lo otro, porque el hombre no halle nada tras de él.
RuSV1876	14 Во дни благополучия пользуйся благом, а во дни несчастья размышляй: то и другое сделал Бог для того, чтобы человек ничего не мог сказать против Него.		
FI33/38	14. Hyvänä päivänä ole hyvillä mielin, ja pahana päivänä ymmärrä, että toisen niinkuin toisenkin on Jumala tehnyt, koskapa ihminen ei saa mitään siitä, mikä hänen jälkeensä tulee.	Biblia1776	14. Hyvänä päivänä ole hyvillä mielin, ja pahana päivänä ymmärrä, että toisen niinkuin toisenkin on Jumala tehnyt, koskapa ihminen ei saa mitään siitä, mikä hänen jälkeensä tulee.
CPR1642	15. Ole iloinen hywinä päiwinä ja ota myös pahakin päiwä hyväxes: sillä sen on Jumala		

Iluonut toisen kansa ettei ihminen tiedäis mitä
tulewa on.

MLV19	15 All this I have seen in my days of vanity. There is a righteous man who perishes in his righteousness and there is a wicked man who prolongs his life in his evil-doing.	KJV	15. All things have I seen in the days of my vanity: there is a just man that perisheth in his righteousness, and there is a wicked man that prolongeth his life in his wickedness.
Luther1912	14. Am guten Tage sei guter Dinge, und den bösen Tag nimm auch für gut; denn diesen schafft Gott neben jenem, daß der Mensch nicht wissen soll, was künftig ist.	RV'1862	15. Todo lo ví en los días de mi vanidad. Justo hay, que perece por su justicia; e impío hay, que por su maldad alarga sus días.
RuSV1876	15 Всего насмотрелся я в суетные дни мои: праведник гибнет в праведности своей; нечестивый живет долго в нечестии своем.		
FI33/38	15. Kaikkea olen tullut näkemään turhina päivinäni: on vanhurskaita, jotka hukkuvat vanhurskaudessaan, ja on jumalattomia, jotka elävät kauan pahuudessaan.	Biblia1776	15. Kaikkea olen tullut näkemään turhina päivinäni: on vanhurskaita, jotka hukkuvat vanhurskaudessaan, ja on jumalattomia, jotka elävät kauan pahuudessaan.
CPR1642	16. Minä olen nähnyt caickinaiset turhuden aicana wanhurstas hucku wanhurstadesans ja jumalatoin elä cauwan hänen pahudesans.		
MLV19	16 Do not be over-righteous, nor show yourself too wise. Why should you destroy yourself?	KJV	16. Be not righteous over much; neither make thyself over wise: why shouldest thou destroy thyself?

SAARNAAJA

Luther1912	15. Allerlei habe ich gesehen in den Tagen meiner Eitelkeit. Da ist ein Gerechter, und geht unter mit seiner Gerechtigkeit; und ein Gottloser, der lange lebt in seiner Bosheit.	RV'1862	16. No seas justo mucho, ni seas demasiadamente sabio: ¿por qué te destruirás?
RuSV1876	16. Не будь слишком строг, и не выставляй себя слишком мудрым; зачем тебе губить себя?		
FI33/38	16. Älä ole kovin vanhurskas äläkä esiinny ylen viisaana: miksi tuhoaisit itsesi?	Biblia1776	16. Älä ole kovin vanhurskas äläkä esiinny ylen viisaana: miksi tuhoaisit itsesi?
CPR1642	17. Älä ole ylöön wanhurcas elickä ylöön wijsas ettes idzes turmelis.		
MLV19	17 Do not much wrong, nor be a fool. Why should you die before your time?	KJV	17. Be not over much wicked, neither be thou foolish: why shouldest thou die before thy time?
Luther1912	16. Sei nicht allzu gerecht und nicht allzu weise, daß du dich nicht verderbest.	RV'1862	17. No hagas mal mucho, ni seas insensato: ¿por qué morirás ántes de tu tiempo?
RuSV1876	17. Не предавайся греху, и не будь безумен: зачем тебе умирать не в свое время?		
FI33/38	17. Älä ole kovin jumalaton, äläkä ole tyhmä: miksi kuolisit ennen aikaasi?	Biblia1776	17. Älä ole kovin jumalaton, äläkä ole tyhmä: miksi kuolisit ennen aikaasi?
CPR1642	18. Älä ole ylöön jumalatoin elickä hullu ettes cuolis ennen aicas.		

SAARNAAJA

MLV19	18 It is good that you should take hold of this, yes, also do not withdraw your hand from that. Because he who fears God will come out from them all.	KJV	18. It is good that thou shouldest take hold of this; yea, also from this withdraw not thine hand: for he that feareth God shall come forth of them all.
Luther1912	17. Sei nicht allzu gottlos und narre nicht, daß du nicht sterbest zur Unzeit.	RV'1862	18. Bueno es que tomes esto, y también de estotro no apartes tu mano; porque el que a Dios teme, saldrá con todo.
RuSV1876	18 Хорошо, если ты будешь держаться одного и не отнимать руки от другого; потому что кто боится Бога, тот избежит всего того.		
FI33/38	18. Hyvä on, että pidät kiinni toisesta etkä hellitä kättäsi toisestakaan, sillä Jumalaa pelkääväinen selviää näistä kaikista.	Biblia1776	18. Hyvä on, että pidät kiinni toisesta etkä hellitä kättäsi toisestakaan, sillä Jumalaa pelkääväinen selviää näistä kaikista.
CPR1642	19. Se on hyvä että tähän tartut ja ettes myös sitä toista päästä pois kädestäs: sillä joca HERra pelkä hän wälttää nämät caicki.		
MLV19	19 Wisdom is a strength to the wise man more than ten rulers that are in a city.	KJV	19. Wisdom strengtheneth the wise more than ten mighty men which are in the city.
Luther1912	18. Es ist gut, daß du dies faspest und jenes auch nicht aus deiner Hand lässt; denn wer Gott fürchtet, der entgeht dem allem.	RV'1862	19. La sabiduría esfuerza al sabio, más que diez poderosos príncipes, que sean en la ciudad.
RuSV1876	19 Мудрость делает мудрого сильнее десяти властителей, которые в городе.		

FI33/38	19. Viisaus auttaa viisasta voimakkaammin kuin kymmenen vallanpitäjää, jotka ovat kaupungissa.	Biblia1776	19. Viisaus auttaa viisasta voimakkaammin kuin kymmenen vallanpitäjää, jotka ovat kaupungissa.
CPR1642	20. Wijsaus wahwista enä wijsast cuin kymmenen woimallista jotca Caupungis owat.		
MLV19	20 Surely there is not a righteous man upon earth that does good and does not sin.	KJV	20. For there is not a just man upon earth, that doeth good, and sinneth not.
Luther1912	19. Die Weisheit stärkt den Weisen mehr denn zehn Gewaltige, die in der Stadt sind.	RV'1862	20. Ciertamente no hay hombre justo en la tierra, que haga bien, y nunca peque.
RuSV1876	20 Нет человека праведного на земле, который делал бы добро и не грешил бы;		
FI33/38	20. Sillä ei ole maan päällä ihmistä niin vanhurskasta, että hän tekisi vain hyvää eikä tekisi syntiää.	Biblia1776	20. Sillä ei ole maan päällä ihmistä niin vanhurskasta, että hän tekisi vain hyvää eikä tekisi syntiää.
CPR1642	21. Sillä ei yhtän ihmistä ole maan päällä joca hywä ja ei syndiä tee.		
MLV19	21 Also do not take heed to all words that are spoken, lest you hear your servant curse you.	KJV	21. Also take no heed unto all words that are spoken; lest thou hear thy servant curse thee:
Luther1912	20. Denn es ist kein Mensch so gerecht auf Erden, daß er Gutes tue und nicht sündige.	RV'1862	21. Tampoco apliques tu corazón a todas las palabras que se hablaren; porque alguna vez no oigas a tu siervo, que dice mal de tí.

RuSV1876 21 поэтому не на всякое слово, которое говорят, обращай внимание, чтобы не услышать тебе раба твоего, когда он злословит тебя;

FI33/38 21. Älä myöskään pane mieleesi kaikkia puheita, mitä puhutaan, ettet kuulisi palvelijasi sinua kiroilevan.

CPR1642 22. Älä pane caickia sydämees mitä sinulle sanotan: ettes cuulis sinun palwelias sinua toruwan:

MLV19 22 Because also your own heart knows many times that you yourself likewise have cursed others.

Luther1912 21. Gib auch nicht acht auf alles, was man sagt, daß du nicht hören müsstest deinen Knecht dir fluchen.

RuSV1876 22 ибо сердце твое знает много случаев, когда и сам ты злословил других.

Biblia¹⁷⁷⁶ 21. Älä myöskään pane mieleesi kaikkia puheita, mitä puhutaan, ettet kuulisi palvelijasi sinua kiroilevan.

KJV 22. For oftentimes also thine own heart knoweth that thou thyself likewise hast cursed others.

RV'1862 22. Porque tu corazón sabe, que tú también dijiste mal de otros muchas veces.

FI33/38 22. Sillä oma sydämesikin tietää, että myös sinä olet monta kertaa kiroillut muita.

Biblia¹⁷⁷⁶ 22. Sillä oma sydämesikin tietää, että myös sinä olet monta kertaa kiroillut muita.

CPR1642 23. Sillä sinun sydämes tietää sinun usein muita torunen.

SAARNAAJA

MLV19	23 All this I have proved in wisdom. I said, I will be wise, but it was far from me.	KJV	23. All this have I proved by wisdom: I said, I will be wise; but it was far from me.
Luther1912	22. Denn dein Herz weiß, daß du andern oftmals geflucht hast.	RV'1862	23. Todas estas cosas probé con sabiduría, diciendo: Hacerme he sabio: mas ella se alejó de mí.
RuSV1876	23 Все это испытал я мудростью; я сказал: „буду ямудрым”; но мудрость далека от меня.		
FI33/38	23. Kaiken tämän olen viisaudella koetellut. Minä sanoin: Tahdon tulla viisaaksi, mutta se pysyi minusta kaukana.	Biblia1776	23. Kaiken tämän olen viisaudella koetellut. Minä sanoin: "Tahdon tulla viisaaksi", mutta se pysyi minusta kaukana.
CPR1642	24. Caickia sencaltaisita olen minä wijsast coetellut Minä ajattelin: minä tahdon olla wijsas mutta se culki cauwas minusta.		
MLV19	24 What is, is far off and exceedingly deep. Who can find it out?	KJV	24. That which is far off, and exceeding deep, who can find it out?
Luther1912	23. Solches alles habe ich versucht mit Weisheit. Ich gedachte, ich will weise sein; sie blieb aber ferne von mir.	RV'1862	24. Léjos está lo que fué; y lo profundo profundo ¿quién lo hallará?
RuSV1876	24 Далеко то, что было, и глубоко – глубоко: кто постигнет его?		
FI33/38	24. Kaukana on kaiken olemus ja syväällä, syväällä; kuka voi sen löytää?	Biblia1776	24. Kaukana on kaiken olemus ja syväällä, syväällä; kuka voi sen löytää?

CPR1642 25. Se on caucana mixi se tule? ja se on sangen syvä cuca taita sen löytää?

MLV19 25 I turned about and my heart was set to know and to search out and to seek wisdom and the reason of things and to know that wickedness is folly and that foolishness is madness.

Luther1912 24. Alles, was da ist, das ist ferne und sehr tief; wer will's finden?

RuSV1876 25 Обратился я сердцем моим к тому, чтобы узнать, исследовать и изыскать мудрость и разум, и познать нечестие глупости, невежества и безумия, –

FI33/38 25. Minä ryhdyin sydämessäni oppimaan, miettimään ja etsimään viisautta ja tutkistelun tuloksia, tullakseni tuntemaan jumalattomuuden typeryydeksi ja tyhmyyden mielettömyydeksi.

CPR1642 26. Minä käänsin sydämeni coetteleman tutkiman ja edzimän wiisautta ja taito ymmärtämän Jumalattomain tyhmyttä ja hulluin erhetyxiä.

KJV 25. I applied mine heart to know, and to search, and to seek out wisdom, and the reason of things, and to know the wickedness of folly, even of foolishness and madness:

RV'1862 25. Yo he rodeado, y mi corazón, por saber, y examinar, e inquirir la sabiduría, y la razón; y por saber la maldad de la insensatez, y el desvarío del error,

Biblia1776 25. Minä ryhdyin sydämessäni oppimaan, miettimään ja etsimään viisautta ja tutkistelun tuloksia, tullakseni tuntemaan jumalattomuuden typeryydeksi ja tyhmyyden mielettömyydeksi.

MLV19	26 And I find more bitter than death, the woman whose heart is snares and nets and whose hands are chains. He who pleases God will escape from her, but the sinner will be taken by her.	KJV	26. And I find more bitter than death the woman, whose heart is snares and nets, and her hands as bands: whoso pleaseth God shall escape from her; but the sinner shall be taken by her.
Luther1912	25. Ich kehrte mein Herz, zu erfahren und erforschen und zu suchen Weisheit und Kunst, zu erfahren der Gottlosen Torheit und Irrtum der Tollen,	RV'1862	26. Y yo he hallado más amarga que la muerte la mujer: la cual es redes, y lazos su corazón: sus manos, ligaduras. El bueno delante de Dios escapará de ella: mas el pecador será preso en ella.
RuSV1876	26 и нашел я, что горче смерти женщина, потому что она – сеть, и сердце ее – силки, руки ее – оковы; добрый пред Богом спасется от нее, а грешник уловлен будет ею.		
FI33/38	26. Ja minä löysin sen, mikä on kuolemaa katkerampi: naisen, joka on verkko, jonka sydän on paula ja jonka kädet ovat kahleet. Se, joka on otollinen Jumalan edessä, pelastuu hänestä, mutta synnintekijä häneen takertuu.	Biblia1776	26. Ja minä löysin sen, mikä on kuolemaa katkerampi: naisen, joka on verkko, jonka sydän on paula ja jonka kädet ovat kahleet. Se, joka on otollinen Jumalan edessä, pelastuu hänestä, mutta synnintekijä häneen takertuu.
CPR1642	27. Ja löysin että sencaltainen waimo jonga sydän on wercko ja paula ja hänen kätens owat cahlet on haikiambi cuin cuolema. Se joca		

Jumalalle on otollinen hän wältä händä mutta
syndinen käsitetän hänen cauttans.

MLV19	27 Behold, I have found this, says the Preacher, laying one thing to another, to find out the account,	KJV	27. Behold, this have I found, saith the preacher, counting one by one, to find out the account:
Luther1912	26. und fand, daß bitterer sei denn der Tod ein solches Weib, dessen Herz Netz und Strick ist und deren Hände Bande sind. Wer Gott gefällt, der wird ihr entrinnen; aber der Sünder wird durch sie gefangen.	RV'1862	27. Mira, esto he hallado, dice el Predicador, mirando las cosas una a una para hallar la razón:
RuSV1876	27 Вот это нашел я, сказал Екклесиаст, испытывая одно за другим.		
FI33/38	27. Katso, tämän minä olen löytänyt, sanoi saarnaaja, pyrkiessäni asia asialta löytämään tutkistelun tulosta;	Biblia1776	27. Katso, tämän minä olen löytänyt, sanoi saarnaaja, pyrkiessäni asia asialta löytämään tutkistelun tulosta;
CPR1642	28. Cadzo minä olen löytänyt sano saarnaja: toisen toisens jälken että minä myös löytäisin taito		
MLV19	28 which my soul still seeks, but I have not found: among a thousand I have found one man, but among all those I have not found a woman.	KJV	28. Which yet my soul seeketh, but I find not: one man among a thousand have I found; but a woman among all those have I not found.
Luther1912	27. Schau, das habe ich gefunden, spricht der	RV'1862	28. Lo cual mucho buscó mi alma, y no lo

Prediger, eins nach dem andern, daß ich Erkenntnis fände.

RuSV1876 28 Чего еще искала душа моя, и я не нашел?
– Мужчину одного из тысячия нашел, а женщину между всеми ими не нашел.

hallé: un hombre entre mil he hallado: mas mujer de todas estas nunca hallé.

FI33/38 28. mitä sieluni on yhäti etsinyt, mutta mitä en ole löytänyt, on tämä: olen löytänyt tuhannesta yhden miehen, mutta koko siitä luvusta en ole löytänyt yhtäkään naista.

Biblia1776 28. mitä sieluni on yhäti etsinyt, mutta mitä en ole löytänyt, on tämä: olen löytänyt tuhannesta yhden miehen, mutta koko siitä luvusta en ole löytänyt yhtäkään naista.

CPR1642 ja minun sielun wielä nyt edzi ja ei ole löytänyt.
Tuhannen seas olen minä löytänyt yhden miehen waan en minä ole löytänyt yhtän waimo caickein seas.

MLV19 29 Behold, this only I have found: That God made man upright, but they have sought out many devices.

Luther1912 28. Und meine Seele sucht noch und hat's nicht gefunden: unter tausend habe ich einen Mann gefunden; aber ein Weib habe ich unter den allen nicht gefunden.

RuSV1876 29 Только это я нашел, что Бог сотворил человека правым, а люди пустились во многие помыслы.

KJV 29. Lo, this only have I found, that God hath made man upright; but they have sought out many inventions.

RV'1862 29. Solamente, he aquí, esto hallé: que Dios hizo al hombre recto: mas ellos buscaron muchas cuentas.

- FI33/38 29. Katso, tämän ainoastaan olen löytänyt: että Jumala on tehnyt ihmiset suoriksi, mutta itse he etsivät monia mutkia. Biblia¹⁷⁷⁶ 29. Katso, tämän ainoastaan olen löytänyt: että Jumala on tehnyt ihmiset suoriksi, mutta itse he etsivät monia mutkia.
- CPR1642 29. Sen minä ainoastans löysin että Jumala on luonut ihmisen oikiaxi. Mutta he edziwät monda taito. Cuca on nijn wijsas? ja cuca taita sen selittää?
- Luther1912 29. Allein schaue das: ich habe gefunden, daß Gott den Menschen hat aufrichtig gemacht; aber sie suchen viele Künste.

8 luku

On viisasta olla uskollinen hallitsijalle. Vaikka jumalaton voi menestyä paremmin kuin vanhurskas, ei sen tule estää elämän iloa. Jumalan teot ovat käsittämättömiä.

- FI33/38 1. Kuka on viisaan vertainen, ja kuka taitaa selittää asian? Ihmisen viisaus kirkastaa hänen kasvonsa, ja hänen kasvojensa kovuus muuttuu. Biblia¹⁷⁷⁶ 1. Kuka on viisaan vertainen, ja kuka taitaa selittää asian? Ihmisen viisaus kirkastaa hänen kasvonsa, ja hänen kasvojensa kovuus muuttuu.
- CPR1642 1. IHmisen wiisaus walista hänen caswons mutta joca tottelematoin on händä wihatan.
- MLV19 1 Who is as the wise man? And who knows the KJV 1. Who is as the wise man? and who

interpretation of a thing? A man's wisdom makes his face to shine and the hardness of his face is changed.

Luther1912 1. Wer ist wie der Weise, und wer kann die Dinge auslegen? Die Weisheit des Menschen erleuchtet sein Angesicht; aber ein freches Angesicht wird gehaßt.

RuSV1876 1 Кто – как мудрый, и кто понимает значение вещей? Мудрость человека просветляет лицо его, и суровость лица его изменяется.

FI33/38 2. Minä sanon: Ota vaari kuninkaan käskystä, varsinkin Jumalan kautta vannotun valan tähden.

CPR1642 2. Minä pidän Cuningan sanan ja Jumalan walan.

MLV19 2 I say, Keep the king's command and that because of the oath of God.

Luther1912 2. Halte das Wort des Königs und den Eid Gottes.

RuSV1876 2 Я говорю : слово царское храни, и это ради клятвы пред Богом.

knoweth the interpretation of a thing? a man's wisdom maketh his face to shine, and the boldness of his face shall be changed.

RV'1862 1. ¿QUIÉN como el sabio? ¿Y quién como el que sabe la declaración de la palabra? La sabiduría del hombre hará relucir su rostro, y la fuerza de su cara se mudará.

Biblia1776 2. Minä sanon: Ota vaari kuninkaan käskystä, varsinkin Jumalan kautta vannotun valan tähden.

KJV 2. I counsel thee to keep the king's commandment, and that in regard of the oath of God.

RV'1862 2. Yo te aviso que guardes el mandamiento del rey, y la palabra del juramento de Dios.

FI33/38	3. Älä ole kerkeä luopumaan hänestä, äläkääsetu pahan asian puollelle, sillä hän tekee, mitä vain tahtoo.	Biblia1776	3. Älä ole kerkeä luopumaan hänestä, äläkääsetu pahan asian puollelle, sillä hän tekee, mitä vain tahtoo.
CPR1642	3. Älä ole nopsa menemän pois hänen caswons edestä ja älä secannu pahan asiaan: sillä hän teke mitä hänelle kelpa.		
MLV19	3 Do not be hasty to go out of his presence. Persist not in an evil matter, because he does whatever pleases him.	KJV	3. Be not hasty to go out of his sight: stand not in an evil thing; for he doeth whatsoever pleaseth him.
Luther1912	3. Eile nicht zu gehen von seinem Angesicht, und bleibe nicht in böser Sache; denn er tut, was er will.	RV'1862	3. No te apresures a irte de delante de él: ni estés en cosa mala, porque el hará todo lo que quisiere.
RuSV1876	3 Не спеши уходить от лица его, и не упорствуй в худом деле; потому что он, что захочет, все может сделать.		
FI33/38	4. Sillä kuninkaan sana on voimallinen, ja kuka voi sanoa hänelle: Mitäs teet?	Biblia1776	4. Sillä kuninkaan sana on voimallinen, ja kuka voi sanoa hänelle: Mitäs teet?
CPR1642	4. Cuningan sanoisa on woima ja cuca tohti sano hänelle: mitäs teet?		
MLV19	4 For the king's word has power and who may say to him, What are you doing?	KJV	4. Where the word of a king is, there is power: and who may say unto him, What doest thou?
Luther1912	4. In des Königs Wort ist Gewalt; und wer mag	RV'1862	4. Porque la palabra del rey es su potestad; y

zu ihm sagen: Was machst du?

quién le dirá: ¿Qué haces?

RuSV1876 4 Где слово царя, там власть; и кто скажет ему: „что ты делаешь?”

FI33/38 5. Joka käskyn pitää, ei tiedä pahasta asiasta; ja viisaan sydän tietää ajan ja tuomion.

Biblia1776 5. Joka käskyn pitää, ei tiedä pahasta asiasta; ja viisaan sydän tietää ajan ja tuomion.

CPR1642 5. Joca käskyt pitä ei hänen pidä paha coetteleman mutta wijsan sydän tietä ajan ja muodon:

MLV19 5 He who keeps a commandment will know no evil thing. And a wise man's heart discerns the time and decision.

KJV 5. Whoso keepeth the commandment shall feel no evil thing: and a wise man's heart discerneth both time and judgment.

Luther1912 5. Wer das Gebot hält, der wird nichts Böses erfahren; aber eines Weisen Herz weiß Zeit und Weise.

RV'1862 5. El que guarda el mandamiento, no experimentará mal; y el tiempo, y el juicio, conoce el corazón del sabio.

RuSV1876 5 Соблюдающий заповедь не испытает никакого зла: сердце мудрого знает и время и устав;

FI33/38 6. Sillä itsekullakin asialla on aikansa ja tuomionsa; ihmistä näet painaa raskaasti hänen pahuutensa.

Biblia1776 6. Sillä itsekullakin asialla on aikansa ja tuomionsa; ihmistä näet painaa raskaasti hänen pahuutensa.

CPR1642 6. Sillä jocaidzella aiwoituxella on hänen aicans ja muotons: sillä ihmisen onnettomas on paljo hänen päälläns.

MLV19	6 Because to every purpose there is a time and decision, although the distress of man is great upon him.	KJV	6. Because to every purpose there is time and judgment, therefore the misery of man is great upon him.
Luther1912	6. Denn ein jeglich Vornehmen hat seine Zeit und Weise; denn des Unglücks des Menschen ist viel bei ihm.	RV'1862	6. Porque para todo lo que quisiereis hay tiempo, y juicio; porque el trabajo del hombre es grande sobre él.
RuSV1876	6 потому что для всякой вещи есть свое время и устав; а человеку великое зло от того,		
FI33/38	7. Hän ei tiedä, mitä tuleva on; sillä kuka ilmaisee hänelle, miten se on tuleva?	Biblia1776	7. Hän ei tiedä, mitä tuleva on; sillä kuka ilmaisee hänelle, miten se on tuleva?
CPR1642	7. Sillä ei hän tiedä mitä ollut on ja cuca taita sano mitä tulewa on?		
MLV19	7 Because he knows not what will be, because who can tell him how it will be?	KJV	7. For he knoweth not that which shall be: for who can tell him when it shall be?
Luther1912	7. Denn er weiß nicht, was geschehen wird; und wer soll ihm sagen, wie es werden soll?	RV'1862	7. Porque no sabe lo que ha de ser, y cuando haya de ser, ¿quién se lo enseñara?
RuSV1876	7 что он не знает, что будет; и как это будет – кто скажет ему?		
FI33/38	8. Ei ole ihminen tuulen valtias, niin että hän voisi sulkea tuulen, ei hallitse kukaan kuoleman päivää, ei ole pääsyä sodasta, eikä	Biblia1776	8. Ei ole ihminen tuulen valtias, niin että hän voisi sulkea tuulen, ei hallitse kukaan kuoleman päivää, ei ole pääsyä sodasta, eikä

jumalattomuus pelasta harjoittajaansa.

jumalattomuus pelasta harjoittajaansa.

CPR1642 8. Ei ihmisenä ole voima hengen estämän sitä ja ei ole voima cuoleman hetkellä ja ei päästetä sodasa ja jumalatoin meno ei auta jumalatoinda.

MLV19 8 There is no man who has power over the spirit to retain the spirit, nor has he power over the day of death. And there is no discharge in war. Neither will wickedness deliver he who is given to it.

Luther1912 8. Ein Mensch hat nicht Macht über den Geist, den Geist zurückzuhalten, und hat nicht Macht über den Tag des Todes, und keiner wird losgelassen im Streit; und das gottlose Wesen errettet den Gottlosen nicht.

RuSV1876 8 Человек не властен над духом, чтобы удержать дух, и нет власти у него над днем смерти, и нет избавления в этой борьбе, и не спасет нечестие нечестивого.

KJV 8. There is no man that hath power over the spirit to retain the spirit; neither hath he power in the day of death: and there is no discharge in that war; neither shall wickedness deliver those that are given to it.

RV'1862 8. No hay hombre que tenga potestad sobre su espíritu para detener el espíritu; ni hay potestad sobre el día de la muerte; ni hay armas en guerra; ni la impiedad escapará al que la posee.

FI33/38 9. Kaiken tämän minä tulin näkemään, kun käänsin sydämeni tarkkaamaan kaikkea, mitä auringon alla tapahtuu aikana, jolloin ihminen vallitsee toista ihmistä hänen onnettomuudekseen.

Biblia1776 9. Kaiken tämän minä tulin näkemään, kun käänsin sydämeni tarkkaamaan kaikkea, mitä auringon alla tapahtuu aikana, jolloin ihminen vallitsee toista ihmistä hänen onnettomuudekseen.

CPR1642	9. CAicki nämät olen minä nähnyt ja andanut minun sydämeni caickijn töihin jotca tapahtuwat Auringon alla. Ihminen hallidze toisinans toista idzellens wahingoxi.	
MLV19	9 All this I have seen and applied my heart to every work that is done under the sun. (There is) a time in which one man has power over another to his hurt.	KJV
Luther1912	9. Das habe ich alles gesehen, und richtete mein Herz auf alle Werke, die unter der Sonne geschehen. Ein Mensch herrscht zuzeiten über den andern zu seinem Unglück.	RV'1862
RuSV1876	9 Все это я видел, и обращал сердце мое на всякое дело, какое делается под солнцем. Бывает время, когда человек властвует над человеком во вред ему.	
FI33/38	10. Sitten minä näin, kuinka jumalattomat haudattiin ja menivät lepoon, mutta ne, jotka olivat oikein tehneet, saivat lähteä pois pyhästä paikasta ja joutuivat unhotuksiin kaupungissa. Sekin on turhuus.	Biblia1776
CPR1642	10. Ja sijnä minä näin jumalattomat jotca haudatut olit jotca käynet ja waeldanet olit pyhästä siasa ja olit unohdetut Caupungisa että	

he nijn tehnet olit se on myös turha.

MLV19	10 So I saw the wicked buried, who had come and gone from the place of the holy and they were praised in the city where they had so done. This also is vanity.	KJV	10. And so I saw the wicked buried, who had come and gone from the place of the holy, and they were forgotten in the city where they had so done: this is also vanity.
Luther1912	10. Und da sah ich Gottlose, die begraben wurden und zur Ruhe kamen; aber es wandelten hinweg von heiliger Stätte und wurden vergessen in der Stadt die, so recht getan hatten. Das ist auch eitel.	RV'1862	10. Entónces ví también impíos, que después de sepultados, volvieron; y los que de lugar santo caminaron, fueron puestos en olvido en la ciudad donde obraron verdad: esto también vanidad es.
RuSV1876	10 Видел я тогда, что хоронили нечестивых, и приходили и отходили от святого места, и они забываемы были в городе, где они так поступали. И это – суeta!		
FI33/38	11. Milloin pahan teon tuomio ei tule pian, saavat ihmislapset rohkeutta tehdä pahaa,	Biblia1776	11. Milloin pahan teon tuomio ei tule pian, saavat ihmislapset rohkeutta tehdä pahaa,
CPR1642	11. ETtei cohta pahoja töitä duomita tule ihmisen sydän täytetyxi paha tekemän.		
MLV19	11 Because sentence against an evil work is not executed speedily, therefore the heart of the sons of men is fully set in them to do evil.	KJV	11. Because sentence against an evil work is not executed speedily, therefore the heart of the sons of men is fully set in them to do evil.
Luther1912	11. Weil nicht alsbald geschieht ein Urteil über	RV'1862	11. Porque luego no se ejecuta sentencia

die bösen Werke, dadurch wird das Herz der Menschen voll, Böses zu tun.

sobre la mala obra, el corazón de los hijos de los hombres está lleno en ellos para hacer mal.

RuSV1876 11 Не скоро совершается суд над худыми делами; от этого и не страшится сердце сынов человеческих делать зло.

FI33/38 12. koskapa syntinen saa tehdä pahaa sata kertaa ja elää kauan; tosin minä tiedän, että Jumalaa pelkääväisille käy hyvin, sentähden että he häntä pelkäävät,

CPR1642 12. Jos syndinen sata kerta paha teke ja sijtekin cauwan elä nijn tiedän minä cuitengin että nijlle käy hywin jotca Jumalata pelkäwät jotca hänen coswoans pelkäwät.

MLV19 12 Though a sinner does evil a hundred times and prolongs his days, yet surely I know that it will be well with those who fear God, who fear before him.

Luther1912 12. Ob ein Sünder hundertmal Böses tut und lange lebt, so weiß ich doch, daß es wohl gehen wird denen, die Gott fürchten, die sein Angesicht scheuen.

RuSV1876 12 Хотя грешник сто раз делает зло и коснеет в нем, но я знаю, что благо будет

Biblia1776 12. koskapa syntinen saa tehdä pahaa sata kertaa ja elää kauan; tosin minä tiedän, että Jumalaa pelkääväisille käy hyvin, sentähden että he häntä pelkäävät,

KJV 12. Though a sinner do evil an hundred times, and his days be prolonged, yet surely I know that it shall be well with them that fear God, which fear before him:

RV'1862 12. Porque el que peca, haga mal cien veces, y le sea prolongado, aun yo también sé, que los que a Dios temen, tendrán bien, los que temieren delante de su presencia;

боящимся Бога, которые благоговеют пред лицем Его;

			SAARNAAJA
FI33/38	13. mutta että jumalattomalle ei käy hyvin eikä hän saa jatkaa päiviään pitkiksi kuin varjo, sentähden ettei hän pelkää Jumalaan.	Biblia1776	13. mutta että jumalattomalle ei käy hyvin eikä hän saa jatkaa päiviään pitkiksi kuin varjo, sentähden ettei hän pelkää Jumalaan.
CPR1642	13. Sillä jumalattomille ei pidä hywin käymän ja nijncuin warjo ei heidän pidä cauwan elämän jotca ei Jumalata pelkä.		
MLV19	13 But it will not be well with a wicked man, neither will he prolong his days, which are as a shadow, because he did not fear before God.	KJV	13. But it shall not be well with the wicked, neither shall he prolong his days, which are as a shadow; because he feareth not before God.
Luther1912	13. Aber dem Gottlosen wird es nicht wohl gehen; und wie ein Schatten werden nicht lange leben, die sich vor Gott nicht fürchten.	RV'1862	13. Y que el impío nunca tendrá bien, ni le serán prolongados los días, mas serán como sombra; porque no temió delante de la presencia de Dios.
RuSV1876	13 а нечестивому не будет добра, и, подобно тени, недолго продержится тот, кто не благоговеет перед Богом.		
FI33/38	14. On turhuutta sekin, mitä tapahtuu maan päällä, kun vanhurskaita on, joiden käy, niinkuin olisivat jumalattomain tekoja tehneet, ja jumalattomia on, joiden käy, niinkuin olisivat	Biblia1776	14. On turhuutta sekin, mitä tapahtuu maan päällä, kun vanhurskaita on, joiden käy, niinkuin olisivat jumalattomain tekoja tehneet, ja jumalattomia on, joiden käy,

vanhurskaitten tekoja tehneet. Minä sanoin: sekin on turhuutta.

CPR1642 14. SE on turha meno cuin tapahtu maan päällä muutamat owat wanhurscat ja heille tapahtu nijncuin he olisit jumalattomain töitä tehnet. Ja muutamat owat jumalattomat ja heille käy nijncuin he olisit wanhurscasten töitä tehnet. Minä sanoin: se on myös turha.

MLV19 14 There is a vanity which is done upon the earth, that there are righteous men to whom it happens according to the work of the wicked, again, there are wicked men to whom it happens according to the work of the righteous. I said that this also is vanity.

Luther1912 14. Es ist eine Eitelkeit, die auf Erden geschieht: es sind Gerechte, denen geht es als hätten sie Werke der Gottlosen, und sind Gottlose, denen geht es als hätten sie Werke der Gerechten. Ich sprach: Das ist auch eitel.

RuSV1876 14 Есть и такая суeta на земле: праведников постигает то, чего заслуживали бы дела нечестивых, а с нечестивыми бывает то, чего заслуживали бы дела праведников. И сказал я: и это – суeta!

niinkuin olisivat vanhurskaitten tekoja tehneet. Minä sanoin: sekin on turhuutta.

KJV 14. There is a vanity which is done upon the earth; that there be just men, unto whom it happeneth according to the work of the wicked; again, there be wicked men, to whom it happeneth according to the work of the righteous: I said that this also is vanity.

RV'1862 14. Hay otra vanidad que se hace sobre la tierra: que hay justos, los cuales son pagados como si hicieran obras de impíos; y hay impíos, que son pagados como si hicieran obras de justos. Digo que esto también es vanidad.

FI33/38	15. Ja minä ylistin iloa, koska ei ihmisellä auringon alla ole mitään parempaa kuin syödä ja juoda ja olla iloinen; se seuraa häntä hänen vaivannäkönsä ohessa hänen elämänsä päivinä, jotka Jumala on antanut hänelle auringon alla.	Biblia ¹⁷⁷⁶	15. Ja minä ylistin iloa, koska ei ihmisellä auringon alla ole mitään parempaa kuin syödä ja juoda ja olla iloinen; se seuraa häntä hänen vaivannäkönsä ohessa hänen elämänsä päivinä, jotka Jumala on antanut hänelle auringon alla.
CPR1642	15. Sentähden ylistin minä ilo ettei ihmisellä ole parembata Auringon alla cuin syödä ja juoda ja olla iloinen. Ja sen hän saa hänen työstäns caickena elinaicanans jonga Jumala hänelle Auringon alla anda.		
MLV19	15 Then I commended joy, because a man has no better thing under the sun, than to eat and to drink and to be cheerful. For that will abide with him in his labor all the days of his life which God has given him under the sun.	KJV	15. Then I commended mirth, because a man hath no better thing under the sun, than to eat, and to drink, and to be merry: for that shall abide with him of his labour the days of his life, which God giveth him under the sun.
Luther1912	15. Darum lobte ich die Freude, daß der Mensch nichts Besseres hat unter der Sonne denn essen und trinken und fröhlich sein; und solches werde ihm von der Arbeit sein Leben lang, das ihm Gott gibt unter der Sonne.	RV'1862	15. Por tanto yo alabé la alegría: que no tiene el hombre bien debajo del sol, sino que coma, y beba, y se alegre; y que esto se le pegue de su trabajo los dias de su vida, que Dios le dió debajo del sol.
RuSV1876	15 И похвалил я веселье; потому что нет лучшего для человека под солнцем, как есть, пить и веселиться: это сопровождает его в		

трудах во дни жизни его, которые дал ему
Бог под солнцем.

FI33/38 16. Kun minä käänsin sydämeni oppimaan
viisautta ja katsomaan työtä, jota tehdään
maan päällä saamatta untakaan silmiin päivällä
tai yöllä,

CPR1642 16. Minä annoin minun sydämeni wijsautta
tietämän ja cadzoman sitä waiwa cuin maan
päällä tapahtu ja ettei jocu päiwällä eli yöllä saa
unda silmijns.

MLV19 16 When I applied my heart to know wisdom
and to see the business that is done upon the
earth (because also there is he who sees sleep
with his eyes neither day nor night),

Luther1912 16. Ich gab mein Herz, zu wissen die Weisheit
und zu schauen die Mühe, die auf Erden
geschieht, daß auch einer weder Tag noch
Nacht den Schlaf sieht mit seinen Augen.

RuSV1876 16 Когда я обратил сердце мое на то, чтобы
постигнуть мудрость и обозреть дела,
которые делаются на земле, и среди
которых человек ни днем, ни ночью не знает
сна, —

Biblia1776 16. Kun minä käänsin sydämeni oppimaan
viisautta ja katsomaan työtä, jota tehdään
maan päällä saamatta untakaan silmiin
päivällä tai yöllä,

KJV 16. When I applied mine heart to know
wisdom, and to see the business that is done
upon the earth: (for also there is that neither
day nor night seeth sleep with his eyes:)

RV'1862 16. Por lo cual yo dí mi corazón a conocer
sabiduría, y a ver la ocupación que se hace
sobre la tierra: que ni de noche, ni de día, ve
el hombre sueño en sus ojos.

FI33/38	17. niin minä tulin näkemään kaikista Jumalan teoista, että ihminen ei voi käsittää sitä, mitä tapahtuu auringon alla; sillä ihminen saa kyllä nähdä vaivaa etsiessään, mutta ei hän käsitä. Ja jos viisas luuleekin tietävänsä, ei hän kuitenkaan voi käsittää.	Biblia1776	17. niin minä tulin näkemään kaikista Jumalan teoista, että ihminen ei voi käsittää sitä, mitä tapahtuu auringon alla; sillä ihminen saa kyllä nähdä vaivaa etsiessään, mutta ei hän käsitä. Ja jos viisas luuleekin tietävänsä, ei hän kuitenkaan voi käsittää.
CPR1642	17. Ja minä näin caicki Jumalan tegot: sillä ei ihminen taida löytää sitä työtä joca Auringon alla tapahtu ja jota enämmin ihminen ahkeroidze edziä sitä wähemmin hän löytää. Jos hän wielä sano: minä olen wijsas ja tiedän sen nijn ei hän cuitengan taida löytää.		
MLV19	17 then I beheld all the work of God, that man cannot find out the work that is done under the sun. Because however much a man labors to seek it out, yet he will not find it. Yes moreover, though a wise man thinks to know it, yet he will not be able to find it.	KJV	17. Then I beheld all the work of God, that a man cannot find out the work that is done under the sun: because though a man labour to seek it out, yet he shall not find it; yea further; though a wise man think to know it, yet shall he not be able to find it.
Luther1912	17. Und ich sah alle Werke Gottes, daß ein Mensch das Werk nicht finden kann, das unter der Sonne geschieht; und je mehr der Mensch arbeitet, zu suchen, je weniger er findet. Wenn er gleich spricht: "Ich bin weise und weiß es", so kann er's doch nicht finden.	RV'1862	17. Y ví acerca de todas las obras de Dios, que el hombre no puede alcanzar obra que se haga debajo del sol; por la cual trabaja el hombre buscándola, y no la hallará: aunque diga el sabio que sabe, no la hallará: aunque diga el sabio que sabe, no la podrá alcanzar.
RuSV1876	17 тогда я увидел все дела Божии и нашел , что человек не может постигнуть дел,		

которые делаются под солнцем. Сколько бы человек ни трудился в исследовании, он все-таки не постигнет этого; и если бы какой мудрец сказал, что он знает, он не может постигнуть этого .

9 luku

Elämä, vaikkakin täynnä ristiriitoja, on parempi kuin kuolema, joka lopettaa kaiken. Eläessä on nautittava ja toimittava, sillä sen Jumala sallii. Viisaus on hyödyllinen riippumatta köyhyydestä tai rikkaudesta.

FI33/38 1. Niin minä painoin mieleeni kaiken tämän ja pyrin saamaan kaikkea tätä selville, kuinka näet vanhurskaat ja viisaat ja heidän tekonsa ovat Jumalan kädessä. Ei rakkauskaan eikä viha ole ihmisen tiedettävissä; kaikkea voi hänellä olla edessä.

CPR1642 1. Sillä minä olen caickia sencaltaisia minun sydämeeni pannut tutkiman caickia näitä että muutamat wanhurstat ovat ja wiisat joiden tegot ovat Jumalan kädesä. Eikä ihminen tiedä kenengän rackautta eli viha caikisa cuin hänen edesäns on.

Biblia¹⁷⁷⁶ 1. Niin minä painoin mieleeni kaiken tämän ja pyrin saamaan kaikkea tätä selville, kuinka näet vanhurskaat ja viisaat ja heidän tekonsa ovat Jumalan kädessä. Ei rakkauskaan eikä viha ole ihmisen tiedettävissä; kaikkea voi hänellä olla edessä.

MLV19	1 This I laid to my heart for all, even to explore all this, that the righteous and the wise and their works, are in the hand of God. No man understands, either love or hatred. All is before them.	KJV	1. For all this I considered in my heart even to declare all this, that the righteous, and the wise, and their works, are in the hand of God: no man knoweth either love or hatred by all that is before them.
Luther1912	1. Denn ich habe solches alles zu Herzen genommen, zu forschen das alles, daß Gerechte und Weise und ihre Werke sind in Gottes Hand; kein Mensch kennt weder die Liebe noch den Haß irgend eines, den er vor sich hat.	RV'1862	1. CIERTAMENTE a todo esto dí mi corazón, para declarar todo esto: Que los justos, y los sabios, y sus obras, están en la mano de Dios: y que no sabe el hombre ni el amor, ni el odio, por todo lo que pasa delante de él.
RuSV1876	1 На все это я обратил сердце мое для исследования, что праведные и мудрые и деяния их – в руке Божией, и что человек ни любви, ни ненависти не знает во всем том, что перед ним.		
FI33/38	2. Kaikkea voi tapahtua kaikille. Sama kohtalo on vanhurskaalla ja jumalattomalla, hyväällä, puhtaalla ja saastaisella, uhraajalla ja uhraamattomalla; hyvän käy niinkuin syntisenkin, vannojan niinkuin valaa pelkäävänkin.	Biblia1776	2. Kaikkea voi tapahtua kaikille. Sama kohtalo on vanhurskaalla ja jumalattomalla, hyväällä, puhtaalla ja saastaisella, uhraajalla ja uhraamattomalla; hyvän käy niinkuin syntisenkin, vannojan niinkuin valaa pelkäävänkin.
CPR1642	2. Se tapahtu nijn yhdelle cuin toisellekin wanhrsaille nijncuin jumalattomillekin hywille ja puhtaille cuin saastaisillengin uhraille nijncuin sillengin joca ei uhrackan. Nijncuin		

tapahtu hywille nijn myös tapahtu syndisille:
 nijncuin käy walapattoisten nijn myös käy nijlle
 jotca wala pelkäwät.

MLV19	2 All things come alike to all. There is one event to the righteous man and to the wicked man, to the good man and to the clean man and to the unclean man, to him who sacrifices and to him who does not sacrifice, as is the good man, so is the sinner and he who swears, as he who fears an oath.	KJV
Luther1912	2. Es begegnet dasselbe einem wie dem andern: dem Gerechten wie dem Gottlosen, dem Guten und Reinen wie dem Unreinen, dem, der opfert, wie dem, der nicht opfert; wie es dem Guten geht, so geht's auch dem Sünder; wie es dem, der schwört, geht, so geht's auch dem, der den Eid fürchtet.	RV'1862
RuSV1876	2 Всему и всем – одно: одна участь праведнику и нечестивому, доброму и злому , чистому и нечистому, приносящему жертву и не приносящему жертвы; как добродетельному, так и грешнику; как клянущемуся, так и боящемуся клятвы.	
FI33/38	3. Se on onnettamuus kaikessa, mitä tapahtuu	Biblia1776
		3. Se on onnettamuus kaikessa, mitä

auringon alla, että kaikilla on sama kohtalo, ja myös se, että ihmislästen sydän on täynnä pahaa ja että mielettömyys on heillä sydämessä heidän elinaikansa; ja senjälkeen — vainajien tyköt!

CPR1642 3. Se on paha caikein seas jotca Auringon alla tapahtuwan että yhdelle käy nijncuin toisellengin josta myös ihmisen sydän täytetän pahudella ja hulluus on heidän sydämesäns nijncauwan cuin he eläwät sijtte pitä heidän cuoleman.

MLV19 3 This is an evil in all that is done under the sun, that there is one event to all. Yes also, the heart of the sons of men is full of evil and madness is in their heart while they live and after that they go to the dead.

Luther1912 3. Das ist ein böses Ding unter allem, was unter der Sonne geschieht, daß es einem geht wie dem andern; daher auch das Herz der Menschen voll Arges wird, und Torheit ist in ihrem Herzen, dieweil sie leben; darnach müssen sie sterben.

RuSV1876 3 Это-то и худо во всем, что делается под солнцем, что одна участь всем, и сердце сынов человеческих исполнено зла, и

tapahtuu auringon alla, että kaikilla on sama kohtalo, ja myös se, että ihmislästen sydän on täynnä pahaa ja että mielettömyys on heillä sydämessä heidän elinaikansa; ja senjälkeen - vainajien tyköt!

KJV 3. This is an evil among all things that are done under the sun, that there is one event unto all: yea, also the heart of the sons of men is full of evil, and madness is in their heart while they live, and after that they go to the dead.

RV'1862 3. Este mal hay entre todo lo que se hace debajo del sol: que todos tengan un mismo suceso; y que también el corazón de los hijos de los hombres esté lleno de mal, y de enloquecimiento en su corazón en su vida, y después, a los muertos.

безумие в сердце их, в жизни их; а после
того они отходят к умершим.

FI33/38	4. Onhan sillä, jonka vielä on suotu olla kaikkien elävän seurassa, toivoa. Sillä elävä koira on parempi kuin kuollut leijona.	Biblia1776	4. Onhan sillä, jonka vielä on suotu olla kaikkien elävän seurassa, toivoa. Sillä elävä koira on parempi kuin kuollut leijona.
CPR1642	4. Mitä sijs pitä walidzeman? nijncauwan cuin eletän pitä toiwottaman (sillä eläwä coira on parembi cuin cuollu Lejoni)		
MLV19	4 Because to him who is joined with all the living there is hope, because a living dog is better than a dead lion.	KJV	4. For to him that is joined to all the living there is hope: for a living dog is better than a dead lion.
Luther1912	4. Denn bei allen Lebendigen ist, was man wünscht: Hoffnung; denn ein lebendiger Hund ist besser denn ein toter Löwe.	RV'1862	4. Porque para todo aquel que está aun entre los vivos, hay esperanza; porque mejor es perro vivo, que león muerto.
RuSV1876	4 Кто находится между живыми, тому есть еще надежда, так как и псу живому лучше, нежели мертвому льву.		
FI33/38	5. Sillä elävät tietävät, että heidän on kuoltava, mutta kuolleet eivät tiedä mitään, eikä heillä ole paikkaa, vaan heidän muistonsa on unhotettu.	Biblia1776	5. Sillä elävät tietävät, että heidän on kuoltava, mutta kuolleet eivät tiedä mitään, eikä heillä ole paikkaa, vaan heidän muistonsa on unhotettu.
CPR1642	5. Sillä eläwät tietäwät heidäns cuolewan mutta ei cuollet tiedä mitän eikä he mitän enä		

ansaidze.

MLV19	5 Because the living know that they will die, but the dead do not know anything, nor have they any more a reward, because the memory of them is forgotten.	KJV	5. For the living know that they shall die: but the dead know not any thing, neither have they any more a reward; for the memory of them is forgotten.
Luther1912	5. Denn die Lebendigen wissen, daß sie sterben werden; die Toten aber wissen nichts, sie haben auch keinen Lohn mehr, denn ihr Gedächtnis ist vergessen,	RV'1862	5. Porque los que viven, saben que han de morir: mas los muertos nada saben, ni más tienen paga; porque su memoria es puesta en olvido.
RuSV1876	5 Живые знают, что умрут, а мертвые ничего не знают, и уже нет им воздаяния, потому что и память о них предана забвению,		
FI33/38	6. Myös heidän rakkautensa, vihansa ja intohimonsa on jo aikoja mennyt, eikä heillä ole milloinkaan enää osaa missään, mitä tapahtuu auringon alla.	Biblia1776	6. Myös heidän rakkautensa, vihansa ja intohimonsa on jo aikoja mennyt, eikä heillä ole milloinkaan enää osaa missään, mitä tapahtuu auringon alla.
CPR1642	6. Sillä heidän muistons on unhotettu nijn ettei heitä enä racasteta wihata eli wainota eikä heidän ole yhtän osa mailmasta caikisa mitä Auringon alla tapahtu.		
MLV19	6 As well their love, as their hatred and their envy, has perished long ago, nor have they any more a portion forever in anything that is done	KJV	6. Also their love, and their hatred, and their envy, is now perished; neither have they any more a portion for ever in any thing that is

under the sun.

Luther1912 6. daß man sie nicht mehr liebt noch haßt noch neidet, und haben kein Teil mehr auf dieser Welt an allem, was unter der Sonne geschieht.

RuSV1876 6 и любовь их и ненависть их и ревность их уже исчезли, и нет им болеечести во веки ни в чем, что делается под солнцем.

FI33/38 7. Tule siis, syö leipäsi ilolla ja juo viinisi hyvillä mielin, sillä jo aikaa on Jumala hyväksynyt nuo tekosi.

CPR1642 7. Nlin mene sijs ja syö leipäs ilolla ja juo wijnas hywällä mielellä: sillä sinun työs kelpa Jumalalle.

MLV19 7 Go your way, eat your bread with joy and drink your wine with a merry heart, because God has already accepted your works.

Luther1912 7. So gehe hin und iß dein Brot mit Freuden, trink deinen Wein mit gutem Mut; denn dein Werk gefällt Gott.

RuSV1876 7 Итак иди, ешь с весельем хлеб твой, и пей в радости сердца вино твое, когда Бог благоволит к делам твоим.

FI33/38 8. Vaatteesi olkoot aina valkeat, ja öljy älköön

done under the sun.

RV'1862 6. Aun su amor, su odio, y su envidia ya feneció; y no tienen ya más parte en el siglo, en todo lo que se hace debajo del sol.

Biblia1776 7. Tule siis, syö leipäsi ilolla ja juo viinisi hyvillä mielin, sillä jo aikaa on Jumala hyväksynyt nuo tekosi.

KJV 7. Go thy way, eat thy bread with joy, and drink thy wine with a merry heart; for God now accepteth thy works.

RV'1862 7. Anda, y come tu pan con gozo, y bebe tu vino con alegre corazón; porque tus obras ya son agradables a Dios.

Biblia1776 8. Vaatteesi olkoot aina valkeat, ja öljy

puuttuko päästäsi.

älköön puuttuko päästäsi.

CPR1642 8. Anna waattes aina walkiat olla ja älä puututa woidetta pääs päälđä.

MLV19 8 Let your garments be always white and do not let your head lack oil.

Luther1912 8. Laß deine Kleider immer weiß sein und laß deinem Haupt Salbe nicht mangeln.

RuSV1876 8 Да будут во всякое время одежды твои светлы, и да не оскудевает елей на голове твоей.

FI33/38 9. Nauti elämää vaimon kanssa, jota rakastat, kaikkina turhan elämäsi päivinä, jotka Jumala on sinulle antanut auringon alla — kaikkina turhina päivinäsi, sillä se on sinun osasi elämässä ja vaivannäössäsi, jolla vaivaat itseäsi auringon alla.

CPR1642 9. Elä caunist waimos cansa jotas racastat nijncauwan cuins tätä turha elämätä saat nautita jonga Jumala sinulle Auringon alla andanut on ja nijncauwan cuin sinun turha elämäs pysy: sillä se on sinun osas elämäsä ja työsässä Auringon alla.

MLV19 9 Live joyfully with the wife whom you love all

KJV 8. Let thy garments be always white; and let thy head lack no ointment.

RV'1862 8. En todo tiempo sean blancos tus vestidos; y nunca falte ungüento sobre tu cabeza.

Biblia1776 9. Nauti elämää vaimon kanssa, jota rakastat, kaikkina turhan elämäsi päivinä, jotka Jumala on sinulle antanut auringon alla - kaikkina turhina päivinäsi, sillä se on sinun osasi elämässä ja vaivannäössäsi, jolla vaivaat itseäsi auringon alla.

KJV 9. Live joyfully with the wife whom thou

the days of your life of vanity, which he has given you under the sun, all your days of vanity. Because that is your portion in life and in your labor in which you labor under the sun.

Luther1912 9. Brauche das Leben mit deinem Weibe, das du liebhast, solange du das eitle Leben hast, das dir Gott unter der Sonne gegeben hat, solange dein eitel Leben währt; denn das ist dein Teil im Leben und in deiner Arbeit, die du tust unter der Sonne.

RuSV1876 9 Наслаждайся жизнью с женою, которую любишь, во все дни суетной жизни твоей, и которую дал тебе Бог под солнцем на все суетные дни твои; потому что это – доля твоя в жизни и в трудах твоих, какими ты трудишься под солнцем.

FI33/38 10. Tee kaikki, mitä voimallasi tehdyksi saat, sillä ei ole tekoa, ei ajatusta, ei tietoa eikä viisautta tuonelassa, jonne olet menevä.

CPR1642 10. Caickia mitä tule sinun etees tehtäväxi se tee wapast: sillä haudas johongas tulet ei ole työtä taito ymmärryst eli wijsautta.

MLV19 10 Whatever your hand finds to do, do with

lovest all the days of the life of thy vanity, which he hath given thee under the sun, all the days of thy vanity: for that is thy portion in this life, and in thy labour which thou takest under the sun.

RV'1862 9. Goza de la vida con la mujer que amas, todos los dias de la vida de tu vanidad, que te son dados debajo del sol, todos los dias de tu vanidad; porque esta es tu parte en la vida, y en tu trabajo, en que trabajas debajo del sol.

Biblia1776 10. Tee kaikki, mitä voimallasi tehdyksi saat, sillä ei ole tekoa, ei ajatusta, ei tietoa eikä viisautta tuonelassa, jonne olet menevä.

KJV 10. Whatsoever thy hand findeth to do, do it

your might, because there is no work, nor device, nor knowledge, nor wisdom, in Sheol, where you go.

Luther1912 10. Alles, was dir vor Handen kommt, zu tun, das tue frisch; denn bei den Toten, dahin du fährst, ist weder Werk, Kunst, Vernunft noch Weisheit.

RuSV1876 10 Все, что может рука твоя делать, по силам делай; потому что в могиле, куда ты пойдешь, нет ни работы, ни размышления, ни знания, ни мудрости.

FI33/38 11. Taas minä tulin näkemään auringon alla, että ei ole juoksu nopsain vallassa, ei sota urhojen, ei leipä viisaitten, ei rikkaus ymmärtäväisten eikä suosio taitavain vallassa, vaan aika ja kohtalo kohtaa kaikkia.

CPR1642 11. MInä käänsin idzeni ja cadzoin cuinga Auringon alla käymän pidäis? ettei auta juosta ehkä jocu nopsa olis eikä auta sotiman waicka jocu wäkewä olis. Ei auta elatuxeen ehkä jocu taitawa olis ei myös rickauteen auta toimellisuus että jocu otollinen on eikä se auta että hän cappalens taita hywin mutta se on caicki ajasa ja onnesa.

with thy might; for there is no work, nor device, nor knowledge, nor wisdom, in the grave, whither thou goest.

RV'1862 10. Todo lo que te viniere a la mano para hacer, házlo según tus fuerzas; porque en el sepulcro, donde tú vas, no hay obra, ni industria, ni ciencia, ni sabiduría.

Biblia1776 11. Taas minä tulin näkemään auringon alla, että ei ole juoksu nopsain vallassa, ei sota urhojen, ei leipä viisaitten, ei rikkaus ymmärtäväisten eikä suosio taitavain vallassa, vaan aika ja kohtalo kohtaa kaikkia.

MLV19	11 I returned and saw under the sun, that the race is not to the swift, nor the battle to the strong, neither yet bread to the wise, nor yet riches to men of understanding, nor yet favor to men of skill, but time and chance happens to them all.	KJV	11. I returned, and saw under the sun, that the race is not to the swift, nor the battle to the strong, neither yet bread to the wise, nor yet riches to men of understanding, nor yet favour to men of skill; but time and chance happeneth to them all.
Luther1912	11. Ich wandte mich und sah, wie es unter der Sonne zugeht, daß zum Laufen nicht hilft schnell zu sein, zum Streit hilft nicht stark sein, zur Nahrung hilft nicht geschickt sein, zum Reichtum hilft nicht klug sein; daß einer angenehm sei, dazu hilft nicht, daß er ein Ding wohl kann; sondern alles liegt an Zeit und Glück.	RV'1862	11. Tornéme, y ví debajo del sol, que ni es de los ligeros la carrera; ni la guerra, de los fuertes; ni aun de los sabios el pan; ni de los prudentes las riquezas; ni de los elocuentes la gracia: mas que tiempo, y ocasión acontece a todos.
RuSV1876	11 И обратился я, и видел под солнцем, что не проворным достается успешный бег, нехрабрым – победа, не мудрым – хлеб, и не у разумных – богатство, и не искусным – благорасположение, но время и случай для всех их.		
FI33/38	12. Sillä ei ihminen tiedä aikaansa, niinkuin eivät kalatkaan, jotka tarttuvat pahaan verkkoon, eivätkä linnut, jotka kävät kiinni paulaan; niinkuin ne, niin pyydystetään ihmislapsetkin pahana aikana, joka yllättää heidät äkisti.	Biblia1776	12. Sillä ei ihminen tiedä aikaansa, niinkuin eivät kalatkaan, jotka tarttuvat pahaan verkkoon, eivätkä linnut, jotka kävät kiinni paulaan; niinkuin ne, niin pyydystetään ihmislapsetkin pahana aikana, joka yllättää heidät äkisti.

CPR1642 12. Ja ei ihminen tiedä hänen aicans waan
nijncuin calat saadan wahingolisella ongella ja
nijncuin linnut käsitetän paulalla nijn myös
ihmiset temmatan pois pahalla ajalla cosca se
äkistä tule heidän päällens.

MLV19 12 Because man also does not know his time.
As the fishes that are taken in an evil net and as
the birds that are caught in the snare, even so
are the sons of men snared in an evil time
when it falls suddenly upon them.

Luther1912 12. Auch weiß der Mensch seine Zeit nicht;
sondern, wie die Fische gefangen werden mit
einem verderblichen Haken, und wie die Vögel
mit einem Strick gefangen werden, so werden
auch die Menschen berückt zur bösen Zeit,
wenn sie plötzlich über sie fällt.

RuSV1876 12 Ибо человек не знает своего времени.
Как рыбы попадаются в пагубную сеть, и как
птицы запутываются в силках, так сыны
человеческие уловляются в бедственное
время, когда оно неожиданно находит на
них.

FI33/38 13. Tämäkin minä tulin näkemään viisaudeksi
auriongalla, ja se oli minusta suuri:

KJV 12. For man also knoweth not his time: as
the fishes that are taken in an evil net, and
as the birds that are caught in the snare; so
are the sons of men snared in an evil time,
when it falleth suddenly upon them.

RV'1862 12. Porque el hombre tampoco conoce su
tiempo: como los peces, que son presos en
la mala red, y como las aves, que se prenden
en lazo; así son enlazados los hijos de los
hombres en el tiempo malo, cuando cae de
súbito sobre ellos.

Biblia1776 13. Tämäkin minä tulin näkemään
viisaudeksi auriongalla, ja se oli minusta

suuri:

CPR1642 13. Minä olen myös nähty tämän wijsauden
Auringon alla joca minulle suurexi näkyi.

MLV19 13 I have also seen wisdom under the sun this
way and it seemed great to me:

Luther1912 13. Ich habe auch diese Weisheit gesehen
unter der Sonne, die mich groß deuchte:

RuSV1876 13 Вот еще какую мудрость видел я под
солнцем, и она показалась мне важною:

KJV 13. This wisdom have I seen also under the
sun, and it seemed great unto me:

RV'1862 13. También ví esta sabiduría debajo del sol;
la cual me es grande:

FI33/38 14. Oli pieni kaupunki ja siinä miehiä vähän. Ja
suuri kuningas tuli sitä vastaan, saarsi sen ja
rakensi sitä vastaan suuria piiritystorneja.

Biblia1776 14. Oli pieni kaupunki ja siinä miehiä vähän.
Ja suuri kuningas tuli sitä vastaan, saarsi sen
ja rakensi sitä vastaan suuria piiritystorneja.

CPR1642 14. Että oli wähä Caupungi ja sijnä wähä wäke
ja woimallinen Cuningas tuli ja pijitti sen ja
rakensi suuret wallit sen ymbärille.

MLV19 14 There was a little city and few men within it.
And there came a great king against it and
besieged it and built great ramparts against it.

KJV 14. There was a little city, and few men
within it; and there came a great king against
it, and besieged it, and built great bulwarks
against it:

Luther1912 14. daß eine kleine Stadt war und wenig Leute
darin, und kam ein großer König und belagerte
sie und baute große Bollwerke darum,

RV'1862 14. Una pequeña ciudad, y pocos hombres
en ella; y viene contra ella un gran rey, y
cércala, y edifica contra ella grandes
baluartes:

RuSV1876 14 город небольшой, и людей в нем
немного; к нему подступил великий царь и
обложил его и произвел против него
большие осадные работы;

FI33/38 15. Mutta siellä oli köyhä, viisas mies, ja hän
pelasti kaupungin viisaudellaan. Mutta ei
kukaan ihminen muistanut sitä köyhää miestä.

CPR1642 15. Ja sijnä löyttin köyhä wijsas mies joca taisi
wiisaudellans autta Caupungita ja ei yxikän
ihminen muistanut sitä köyhä miestä.

MLV19 15 Now there was found in it a poor wise man.
And he by his wisdom delivered the city, yet no
man remembered that same poor man.

Luther1912 15. und ward darin gefunden ein armer, weiser
Mann, der errettete dieselbe Stadt durch seine
Weisheit; und kein Mensch gedachte desselben
armen Mannes.

RuSV1876 15 но в нем нашелся мудрый бедняк, и он
спас своею мудростью этот город; и однако
же никто не вспоминал об этом бедном
человеке.

Biblia¹⁷⁷⁶ 15. Mutta siellä oli köyhä, viisas mies, ja hän
pelasti kaupungin viisaudellaan. Mutta ei
kukaan ihminen muistanut sitä köyhää
miestä.

KJV 15. Now there was found in it a poor wise
man, and he by his wisdom delivered the
city; yet no man remembered that same
poor man.

RV'1862 15. Y hállase en ella un hombre pobre, sabio,
el cual escapa la ciudad con su sabiduría; y
nadie se acordaba de aquel pobre hombre.

FI33/38	16. Niin minä sanoin: Viisaus on parempi kuin voima, mutta köyhän viisautta halveksitaan, eikä hänen sanojansa kuulla.	Biblia1776	16. Niin minä sanoin: Viisaus on parempi kuin voima, mutta köyhän viisautta halveksitaan, eikä hänen sanojansa kuulla.
CPR1642	16. Silloin sanoin minä: wijsaus on parempi cuin wäkewys cuitengin cadzottin sen köyhän wijsaus ylon ja ei cuultu hänen sanans.		
MLV19	16 Then I said, Wisdom is better than strength. Nevertheless the poor man's wisdom is despised and his words are not heard.	KJV	16. Then said I, Wisdom is better than strength: nevertheless the poor man's wisdom is despised, and his words are not heard.
Luther1912	16. Da sprach ich: "Weisheit ist ja besser den Stärke; doch wird des Armen Weisheit verachtet und seinen Worten nicht gehorcht."	RV'1862	16. Entónces yo dije: Mejor es la sabiduría que la fortaleza, aunque la ciencia del pobre sea menospreciada, y sus palabras no sean escuchadas.
RuSV1876	16 И сказал я: мудрость лучше силы, и однако же мудрость бедняка пренебрегается, и слов его не слушают.		
FI33/38	17. Viisitten sanat, hiljaisuudessa kuullut, ovat paremmat kuin tyhmän päämiehen huuto.	Biblia1776	17. Viisitten sanat, hiljaisuudessa kuullut, ovat paremmat kuin tyhmän päämiehen huuto.
CPR1642	17. Se sen teki että wijsasten sanat maxawat enämmän hiljaisten tykönä cuin Herrain huuto tyhmän tykönä.		

SAARNAAJA

MLV19	17 The words of the wise heard in quiet are better than the cry of him who rules among fools.	KJV	17. The words of wise men are heard in quiet more than the cry of him that ruleth among fools.
Luther1912	17. Der Weisen Worte, in Stille vernommen, sind besser denn der Herren Schreien unter den Narren.	RV'1862	17. Las palabras del sabio con reposo son oidas, mas que el clamor del señor entre los insensatos.
RuSV1876	17 Слова мудрых, высказанные спокойно, выслушиваются лучше , нежели крик властелина между глупыми.		
FI33/38	18. Viisaus on parempi kuin sota-aseet, mutta yksi ainoa syntinen saattaa hukkaan paljon hyvää.	Biblia1776	18. Viisaus on parempi kuin sota-aseet, mutta yksi ainoa syntinen saattaa hukkaan paljon hyvää.
CPR1642	18. Sillä wijsaus on parembi cuin harnisca waan pahanelkinen turmele paljo hywää.		
MLV19	18 Wisdom is better than weapons of war, but one sinner destroys much good.	KJV	18. Wisdom is better than weapons of war: but one sinner destroyeth much good.
Luther1912	18. Weisheit ist besser denn Harnisch; aber eine einziger Bube verderbt viel Gutes.	RV'1862	18. Mejor es la sabiduría que las armas de guerra: mas un pecador destruye mucho bien.
RuSV1876	18 Мудрость лучше воинских орудий; но один погрешивший погубит многое доброго.		

10 luku

Mietelmiä ja elämänohjeita eri aloilta.

		SAARNAAJA
FI33/38	1. Myrkkykärpäset saavat haisemaan ja käymään voiteentekijän voiteen. Pieni tyhmyys painaa enemmän kuin viisaus ja kunnia.	Biblia1776 1. Myrkkykärpäset saavat haisemaan ja käymään voiteentekijän voiteen. Pieni tyhmyys painaa enemmän kuin viisaus ja kunnia.
CPR1642	1. Nlin myös pahat kärwäiset turmelewat hywän woiten sentähden on tyhmyys toisinans parembi cuin wijsaus ja cunnia:	
MLV19	1 Dead flies cause the oil of the perfumer to send forth an evil odor, so a little folly outweighs wisdom and honor.	KJV 1. Dead flies cause the ointment of the apothecary to send forth a stinking savour: so doth a little folly him that is in reputation for wisdom and honour.
Luther1912	1. Schädliche Fliegen verderben gute Salben; also wiegt ein wenig Torheit schwerer denn Weisheit und Ehre.	RV'1862 1. LAS moscas muertas hacen heder y dar mal olor el perfume del perfumador; y al estimado por sabiduría y honra una pequeña insensatez.
RuSV1876	1 Мертвые мухи портят и делают зловонною благовонную масть мироварника: то же делает небольшая глупость уважаемого человека с его мудростью и честью.	

FI33/38	2. Viisaan sydän vetää oikealle, tyhmän vasemmalle.	Biblia ¹⁷⁷⁶	2. Viisaan sydän vetää oikealle, tyhmän vasemmalle.
CPR1642	2. Sillä wiisan sydän on hänen oikialla kädelläns waan hullun sydän on hänen wasemallans.		
MLV19	2 A wise man's heart is at his right hand, but a fool's heart at his left.	KJV	2. A wise man's heart is at his right hand; but a fool's heart at his left.
Luther1912	2. Des Weisen Herz ist zu seiner Rechten; aber des Narren Herz ist zu seiner Linken.	RV ¹⁸⁶²	2. El corazón del sabio está a su mano derecha: mas el corazón del insensato, a su mano izquierda.
RuSV1876	2 Сердце мудрого – на правую сторону, а сердце глупого – на левую.		
FI33/38	3. Tietä käydessäkin puuttuu tyhmältä mieltä: jokaiselle hän ilmaisee olevansa tyhmä.	Biblia ¹⁷⁷⁶	3. Tietä käydessäkin puuttuu tyhmältä mieltä: jokaiselle hän ilmaisee olevansa tyhmä.
CPR1642	3. Ja waicka hullu on tyhmä hänen aiwoituxesans nijn hän pitä cuitengin caicki muut tyhmänä.		
MLV19	3 Yes also, when the fool walks by the way, his understanding fails him and he says to everyone that he is a fool.	KJV	3. Yea also, when he that is a fool walketh by the way, his wisdom faileth him, and he saith to every one that he is a fool.
Luther1912	3. Auch ob der Narr selbst närrisch ist in seinem Tun, doch hält er jedermann für einen Narren.	RV ¹⁸⁶²	3. Y aun cuando el insensato va por el camino, su cordura falta; y dice a todos: insensato es.

RuSV1876 3 По какой бы дороге ни шел глупый, у него всегда недостает смысла, и вся кому он выскажет, что он глуп.

FI33/38 4. Jos hallitsijassa nousee viha sinua kohtaan, niin älä jätä paikkaasi; sillä sävyisyys pidättää suurista synneistä.

CPR1642 4. Sentähden jos woimallisen miehen waatimisella on menestys sinun tahtoas wastan nijn älä hämmästy: sillä myötäandaminen asetta paljo pahutta.

MLV19 4 If the spirit of the ruler rises up against you, do not leave your place, because healing rest great offenses.

Luther1912 4. Wenn eines Gewaltigen Zorn wider dich ergeht, so laß dich nicht entrüsten; denn Nachlassen stillt großes Unglück.

RuSV1876 4 Если гнев начальника вспыхнет на тебя, то не оставляй места твоего; потому что кротость покрывает и большие проступки.

Biblia1776 4. Jos hallitsijassa nousee viha sinua kohtaan, niin älä jätä paikkaasi; sillä sävyisyys pidättää suurista synneistä.

KJV 4. If the spirit of the ruler rise up against thee, leave not thy place; for yielding pacifieth great offences.

RV'1862 4. Si espíritu de señor te acometiere, no dejes tu lugar; porque la flojedad hara reposar grandes pecados.

FI33/38 5. On onnettomuus se, minkä olen nähnyt auringon alla, vallanpitäjästä lähtenyt erehdys:

Biblia1776 5. On onnettomuus se, minkä olen nähnyt auringon alla, vallanpitäjästä lähtenyt erehdys:

CPR1642 5. SE on wielä paha meno jonga minä näin

Auringon alla nimittäin: taitamattomuden joca
on enimmäst woimallisten seasa.

MLV19	5 There is an evil which I have seen under the sun, as it were an error which proceeds from the ruler:	KJV	5. There is an evil which I have seen under the sun, as an error which proceedeth from the ruler:
Luther1912	5. Es ist ein Unglück, das ich sah unter der Sonne, gleich einem Versehen, das vom Gewaltigen ausgeht:	RV'1862	5. Hay otro mal que ví debajo del sol, como salido de delante del señor por yerro:
RuSV1876	5 Есть зло, которое видел я под солнцем, это – как бы погрешность, происходящая от властелина;		
FI33/38	6. tyhmyys asetetaan arvon korkeaksiin, ja rikkaat saavat istua alhaalla.	Biblia1776	6. tyhmyys asetetaan arvon korkeaksiin, ja rikkaat saavat istua alhaalla.
CPR1642	6. Että tyhmä istu suuresa cunniasi ja rickat alembana istuwat.		
MLV19	6 Folly is set in great dignity and the rich sit in a low place.	KJV	6. Folly is set in great dignity, and the rich sit in low place.
Luther1912	6. daß ein Narr sitzt in großer Würde, und die Reichen in Niedrigkeit sitzen.	RV'1862	6. La insensatez está asentada en grandes alturas; y los ricos están sentados en bajeza.
RuSV1876	6 невежество поставляется на большой высоте, а богатые сидят низко.		
FI33/38	7. Minä olen nähnyt palvelijat hevosten selässä	Biblia1776	7. Minä olen nähnyt palvelijat hevosten

	ja ruhtinaat kävelemässä kuin palvelijat maassa.		selässä ja ruhtinaat kävelemässä kuin palvelijat maassa.
CPR1642	7. Minä näin palweliat istuwan hewoisten päällä ja Ruhtinat käywän jalain nijncuin palweliat: mitta joca cuoppa caewa hänen pitä sijhen idze langeman.		
MLV19	7 I have seen servants upon horses and rulers walking like servants upon the earth.	KJV	7. I have seen servants upon horses, and princes walking as servants upon the earth.
Luther1912	7. Ich sah Knechte auf Rossen, und Fürsten zu Fuß gehen wie Knechte.	RV'1862	7. Ví siervos encima de caballos, y príncipes que andaban, como siervos, a tierra.
RuSV1876	7 Видел я рабов на конях, а князей ходящих, подобно рабам, пешком.		
FI33/38	8. Joka kuopan kaivaa, se siihen putoaa; joka muuria purkaa, sitä puree käärme.	Biblia1776	8. Joka kuopan kaivaa, se siihen putoaa; joka muuria purkaa, sitä puree käärme.
CPR1642	8. Ja joca repi aita maahan händä pitä madon pistämän joca kiwiä wierittä hänellä on sijtä waiwa.		
MLV19	8 He who digs a pit will fall into it and he who breaks through a wall, a serpent will bite him.	KJV	8. He that diggeth a pit shall fall into it; and whoso breaketh an hedge, a serpent shall bite him.
Luther1912	8. Aber wer eine Grube macht, der wird selbst hineinfallen; und wer den Zaun zerreißt, den wird eine Schlange stechen.	RV'1862	8. El que hiciere el hoyo, caerá en él; y el que aportillare el vallado, morderle ha la serpiente.

RuSV1876 8 Кто копает яму, тот упадет в нее, и кто разрушает ограду, того ужалит змей.

FI33/38 9. Joka kiviä louhii, se niihin loukkaantuu; joka puita halkoo, se joutuu siinä vaaraan.

CPR1642 9. Joca puita halcaise hän tule sijtä haawoitetuxi.

MLV19 9 He who hews out stones will be hurt with them and he who splits wood is endangered by them.

Luther1912 9. Wer Steine wegwälzt, der wird Mühe damit haben; und wer Holz spaltet, der wird davon verletzt werden.

RuSV1876 9 Кто передвигает камни, тот может надсадить себя, и кто колет дрова, тот может подвергнуться опасности от них.

FI33/38 10. Jos rauta on tylsynyt eikä teränsuuta tahkota, täytyy ponnistaa voimia; mutta hyödyllinen kuntoonpano on viisautta.

CPR1642 10. Cosca rauta tylsäxi tule ja ei pysty nijn täyty lujemmin ruweta: nijn myös wijsaus ahkerutta noudatta.

MLV19 10 If the iron is blunt and he does not sharpen

Biblia1776 9. Joka kiviä louhii, se niihin loukkaantuu; joka puita halkoo, se joutuu siinä vaaraan.

KJV 9. Whoso removeth stones shall be hurt therewith; and he that cleaveth wood shall be endangered thereby.

RV'1862 9. El que mudare las piedras, tendrá trabajo en ellas: el que cortare la leña, peligrará en ella.

Biblia1776 10. Jos rauta on tylsynyt eikä teränsuuta tahkota, täytyy ponnistaa voimia; mutta hyödyllinen kuntoonpano on viisautta.

KJV 10. If the iron be blunt, and he do not whet

the edge, then he must increase strength. But wisdom is advantageous to make right.

Luther1912 10. Wenn ein Eisen stumpf wird und an der Schneide ungeschliffen bleibt, muß man's mit Macht wieder schärfen; also folgt auch Weisheit dem Fleiß.

RuSV1876 10 Если притупится топор, и если лезвие его не будет отточено, то надобно будет напрягать силы; мудрость умеет это исправить.

FI33/38 11. Jos käärme puree silloin, kun sitä ei ole lumottu, ei lumoojalla ole hyötyä taidostaan.

CPR1642 11. El lackari parembi ole cuin kärme joca lumojat pistä.

MLV19 11 If the serpent bites before it is charmed, then is there no advantage in the charmer.

Luther1912 11. Ein Schwätzer ist nichts Besseres als eine Schlange, die ohne Beschwörung sticht.

RuSV1876 11 Если змей ужалит без заговоривания, то не лучше его и злоязычный.

FI33/38 12. Sanat viisaan suusta saavat suosiota, mutta tyhmän nielevät hänen omat huulensa.

the edge, then must he put to more strength: but wisdom is profitable to direct.

RV'1862 10. Si se embotare el hierro, y su filo no fuere aguzado, añadir más fuerza: mas la bondad de la sabiduría excede.

Biblia1776 11. Jos käärme puree silloin, kun sitä ei ole lumottu, ei lumoojalla ole hyötyä taidostaan.

KJV 11. Surely the serpent will bite without enchantment; and a babbler is no better.

RV'1862 11. Si la serpiente mordiere no encantada, no es más el lenguaz.

Biblia1776 12. Sanat viisaan suusta saavat suosiota, mutta tyhmän nielevät hänen omat huulensa.

CPR1642 12. Vijsan suun sanat ovat otolliset waan
tyhmän huulet nielewät hänen.

MLV19 12 The words of a wise man's mouth are
gracious, but the lips of a fool will swallow
himself up.

Luther1912 12. Die Worte aus dem Mund eines Weisen
sind holdselig; aber des Narren Lippen
verschlingen ihn selbst.

RuSV1876 12 Слова из уст мудрого – благодать, а уста
глупого губят егоже:

FI33/38 13. Hänen suunsa sanain alku on tyhmyyttä, ja
hänen puheensa loppu pahaa mielettömyyttä.

CPR1642 13. Hänen puhens alcu on tyhmyys ja loppu on
wahingolinen hulluus.

MLV19 13 The beginning of the words of his mouth is
foolishness and the end of his talk is
mischievous madness.

Luther1912 13. Der Anfang seiner Worte ist Narrheit, und
das Ende ist schädliche Torheit.

RuSV1876 13 начало слов из уст его – глупость, а конец
речи из уст его – безумие.

KJV 12. The words of a wise man's mouth are
gracious; but the lips of a fool will swallow
up himself.

RV'1862 12. Las palabras de la boca del sabio son
gracia: mas los labios del insensato lo echan
a perder.

Biblia1776 13. Hänen suunsa sanain alku on tyhmyyttä,
ja hänen puheensa loppu pahaa
mielettömyyttä.

KJV 13. The beginning of the words of his mouth
is foolishness: and the end of his talk is
mischievous madness.

RV'1862 13. El principio de las palabras de su boca es
insensatez; y el fin de su habla, desvarío
malo.

FI33/38	14. Tyhmä puhuu paljon; mutta ihminen ei tiedä, mitä tuleva on. Ja kuka ilmaisee hänelle, mitä hänen jälkeensä tulee?	Biblia1776	14. Tyhmä puhuu paljon; mutta ihminen ei tiedä, mitä tuleva on. Ja kuka ilmaisee hänelle, mitä hänen jälkeensä tulee?
CPR1642	14. Tyhmällä on paljo puhetta: sillä ei ihminen tiedä mitä ollut on.		
MLV19	14 A fool also multiplies words; yet man knows not what will be and what will be after him, who can tell him?	KJV	14. A fool also is full of words: a man cannot tell what shall be; and what shall be after him, who can tell him?
Luther1912	14. Ein Narr macht viele Worte; aber der Mensch weiß nicht, was gewesen ist, und wer will ihm sagen, was nach ihm werden wird?	RV'1862	14. El insensato multiplica palabras, y dice: No sabe hombre lo que ha de ser: ¿y quién le hará saber, lo que será después de él?
RuSV1876	14 Глупый наговорит много, хотя человек не знает, что будет, и кто скажет ему, что будет после него?		
FI33/38	15. Oma vaivannäkö väsyttää tyhmän, joka ei osaa kaupunkiinkaan kulkea.	Biblia1776	15. Oma vaivannäkö väsyttää tyhmän, joka ei osaa kaupunkiinkaan kulkea.
CPR1642	15. Ja cuca tahto hänelle sanoa mitä tulewa on? Tyhmäin työt tulevat työläxi ettei tietä Caupungijn mennä.		
MLV19	15 The labor of fools wearies every one of them, for he knows not how to go to the city.	KJV	15. The labour of the foolish wearieh every one of them, because he knoweth not how to go to the city.

SAARNAAJA

Luther1912	15. Die Arbeit der Narren wird ihnen sauer, weil sie nicht wissen in die Stadt zu gehen.	RV'1862	15. El trabajo de los insensatos los fatiga; porque no saben por donde van a la ciudad.
RuSV1876	15 Труд глупого утомляет его, потому что не знает даже дороги в город.		
FI33/38	16. Voi sinua, maa, jolla on kuninkaana poikanen ja jonka ruhtinaat jo aamulla aterioita pitäävät!	Biblia1776	16. Voi sinua, maa, jolla on kuninkaana poikanen ja jonka ruhtinaat jo aamulla aterioita pitäävät!
CPR1642	16. WOi sinuas maacunda jonga Cuningas lapsi on ja jonga Ruhtinat warahin syöwät.		
MLV19	16 Woe to you, O land, when your king is a child and your rulers feast in the morning!	KJV	16. Woe to thee, O land, when thy king is a child, and thy princes eat in the morning!
Luther1912	16. Weh dir, Land, dessen König ein Kind ist, und dessen Fürsten in der Frühe speisen!	RV'1862	16. ¡Ay de tí tierra, cuando tu rey fuere mozo, y tus príncipes comen de mañana!
RuSV1876	16 Горе тебе, земля, когда царь твой отрок, и когда князья твои едят рано!		
FI33/38	17. Onnellinen sinä, maa, jolla on jaloskuinen kuningas ja jonka ruhtinaat pitäävät aterioita oikeaan aikaan, miehekkäästi eikä juopotellen!	Biblia1776	17. Onnellinen sinä, maa, jolla on jaloskuinen kuningas ja jonka ruhtinaat pitäävät aterioita oikeaan aikaan, miehekkäästi eikä juopotellen!
CPR1642	17. Hyvä on sinulle maacunda jonga Cuningas wapa on ja jonga Ruhtinat oikialla ajalla syöwät wahwistuxexi ja ei hecumaxi.		

SAARNAAJA

MLV19	17 You are fortunate, O land, when your king is the son of noble men and your rulers feast in due season, for strength and not for drunkenness!	KJV	17. Blessed art thou, O land, when thy king is the son of nobles, and thy princes eat in due season, for strength, and not for drunkenness!
Luther1912	17. Wohl dir, Land, dessen König edel ist, und dessen Fürsten zu rechter Zeit speisen, zur Stärke und nicht zur Lust!	RV'1862	17. ¡Bienaventurada tierra tú, cuando tu rey fuere hijo de nobles, y tus príncipes comen a su hora por la fuerza, y no por el beber!
RuSV1876	17 Благо тебе, земля, когда царь у тебя из благородного рода, и князья твои едят вовремя, для подкрепления, а не для пресыщения!		
FI33/38	18. Missä laiskuuus on, siinä vuoliaiset vaipuvat; ja missä kädet velttoina riippuvat, tippuu huoneeseen vettä.	Biblia1776	18. Missä laiskuuus on, siinä vuoliaiset vaipuvat; ja missä kädet velttoina riippuvat, tippuu huoneeseen vettä.
CPR1642	18. (Sillä laiscuden tähden malat maahan putowat ja joutilain kätten tähden tule huone wuotaman)		
MLV19	18 The roof sinks in by slothfulness and the house leaks through idleness of the hands.	KJV	18. By much slothfulness the building decayeth; and through idleness of the hands the house droppeth through.
Luther1912	18. Denn durch Faulheit sinken die Balken, und durch lässige Hände wird das Haus triefend.	RV'1862	18. Por la pereza se cae la techumbre; y por la flojedad de manos se llueve la casa.
RuSV1876	18 От лености обвиснет потолок, и когда опустятся руки, то протечет дождь.		

FI33/38	19. Hauskuudeksi ateria laitetaan, ja viini ilahuttaa elämän; mutta raha kaiken hankkii.	Biblia1776	19. Hauskuudeksi ateria laitetaan, ja viini ilahuttaa elämän; mutta raha kaiken hankkii.
CPR1642	19. Sijtä seura että he nauroxi walmistawat leipäns ja wijnans eläwitä iloittaman: Ja raha caicki toimitta.		
MLV19	19 A feast is made for laughter and wine gladdens the life and money answers all things.	KJV	19. A feast is made for laughter, and wine maketh merry: but money answereth all things.
Luther1912	19. Das macht, sie halten Mahlzeiten, um zu lachen, und der Wein muß die Lebendigen erfreuen, und das Geld muß ihnen alles zuwege bringen.	RV'1862	19. Por el placer se hace el convite, y el vino alegra los vivos; y el dinero responde a todo.
RuSV1876	19 Пиры устраиваются для удовольствия, и вино веселит жизнь; а за все отвечает серебро.		
FI33/38	20. Älä ajatuksissasikaan kiroile kuningasta, äläkä makuukammiossasikaan kiroile rikasta, sillä taivaan linnut kuljettavat sinun äänesi ja siivelliset ilmaisevat sinun sanasi.	Biblia1776	20. Älä ajatuksissasikaan kiroile kuningasta, äläkä makuukammiossasikaan kiroile rikasta, sillä taivaan linnut kuljettavat sinun äänesi ja siivelliset ilmaisevat sinun sanasi.
CPR1642	20. Älä kiroile Cuningasta sydämesäs ja älä kiroile ricasta macaus Cammiosas: sillä linnut taiwan alla wiewät sinun änes ja joilla sijwet owat ilmoittawat sinun sanas.		

MLV19	20 Do not revile the king, no, not in your thought and do not revile the rich in your bedroom. Because a bird of the heavens will carry the voice and what has wings will tell the matter.	KJV	20. Curse not the king, no not in thy thought; and curse not the rich in thy bedchamber: for a bird of the air shall carry the voice, and that which hath wings shall tell the matter.
Luther1912	20. Fluche dem König nicht in deinem Herzen und fluche dem Reichen nicht in deiner Schlafkammer; denn die Vögel des Himmels führen die Stimme fort, und die Fittiche haben, sagen's weiter.	RV'1862	20. Ni aun en tu pensamiento digas mal del rey; ni en los secretos de tu cámara digas mal del rico; porque las aves del cielo llevarán la voz; y las que tienen alas, harán saber la palabra.
RuSV1876	20 Даже и в мыслях твоих не злословь царя, и в спальной комнате твоей не злословь богатого; потому что птица небесная может перенести слово твое , и крылатая – пересказать речь твою .		

11 luku

Kaiken maallisen epävakaisuus kehoittaa harkiten ja viisaasti käyttämään kuluvan hetken tarjoamat edut. Ihminen iloitkoon nuoruudessaan.

FI33/38	1. Lähetä leipäsi vettien yli, sillä ajan pitkään sinä saat sen jälleen.	Biblia1776	1. Lähetä leipäsi vettien yli, sillä ajan pitkään sinä saat sen jälleen.
CPR1642	1. ANna leipäs mennä weden ylidzen nijn sinä		

sen ajallans löytäävä olet.

MLV19	1 Cast your bread upon the waters, because you will find it after many days.	KJV	1. Cast thy bread upon the waters: for thou shalt find it after many days.
Luther1912	1. Laß dein Brot über das Wasser fahren, so wirst du es finden nach langer Zeit.	RV'1862	1. ECHA tu pan sobre las aguas, que después de muchos días lo hallarás.
RuSV1876	1 Отпуской хлеб твой по водам, потому что по прошествии многих дней опять найдешь его.		
FI33/38	2. Anna osa seitsemälle, kahdeksallekin, sillä et tiedä, mitä onnettomuutta voi tulla maahan.	Biblia1776	2. Anna osa seitsemälle, kahdeksallekin, sillä et tiedä, mitä onnettomuutta voi tulla maahan.
CPR1642	2. Ja seidzemelle ja cahdexelle: sillä et sinä tiedä mikä cowa onni maan päälle tulla taita: Cosca pilwet täynäns owat nijn he andawat saten maan päälle.		
MLV19	2 Give a portion to seven, yes, even to eight, because you do not know what evil will be upon the earth.	KJV	2. Give a portion to seven, and also to eight; for thou knowest not what evil shall be upon the earth.
Luther1912	2. Teile aus unter sieben und unter acht; denn du weißt nicht, was für Unglück auf Erden kommen wird.	RV'1862	2. Reparte a siete, y aun a ocho; porque no sabes el mal que vendrá sobre la tierra.
RuSV1876	2 Давай часть семи и даже восьми, потому что не знаешь, какая беда будет на земле.		

FI33/38	3. Jos pilvet tulevat täyneen sadetta, valavat ne sen maahan. Ja jos puu kaatuu etelää kohti tai pohjoista, niin mihin paikkaan puu kaatui, siihen se jää.	Biblia ¹⁷⁷⁶	3. Jos pilvet tulevat täyneen sadetta, valavat ne sen maahan. Ja jos puu kaatuu etelää kohti tai pohjoista, niin mihin paikkaan puu kaatui, siihen se jää.
CPR1642	3. Ja cosca puu caatu joco se caatu etelään eli pohjaan cuhunga hän caatu sinne hän jää.		
MLV19	3 If the clouds are full of rain, they empty themselves upon the earth and if a tree falls toward the south, or toward the north, in the place where the tree falls, there will it be.	KJV	3. If the clouds be full of rain, they empty themselves upon the earth: and if the tree fall toward the south, or toward the north, in the place where the tree falleth, there it shall be.
Luther1912	3. Wenn die Wolken voll sind, so geben sie Regen auf die Erde; und wenn der Baum fällt, er falle gegen Mittag oder Mitternacht, auf welchen Ort er fällt, da wird er liegen.	RV'1862	3. Si las nubes fueren llenas de agua, sobre la tierra la derramarán; y si el árbol cayere al mediodía o al norte, al lugar que el árbol cayere, allí quedará.
RuSV1876	3 Когда облака будут полны, то они прольют на землю дождь; и если упадет дерево на юг или на север, то оно там и останется, куда упадет.		
FI33/38	4. Joka tuulta tarkkaa, ei kylvä; ja joka pilviä pällyy, ei leikkaa.	Biblia ¹⁷⁷⁶	4. Joka tuulta tarkkaa, ei kylvä; ja joka pilviä pällyy, ei leikkaa.
CPR1642	4. Joca ilma cadzo ei hän kylwä ja joca pilwiä curkistele ei hän mitän leicka.		

MLV19	4 He who observes the wind will not sow and he who regards the clouds will not reap.	KJV	4. He that observeth the wind shall not sow; and he that regardeth the clouds shall not reap.
Luther1912	4. Wer auf den Wind achtet, der sät nicht; und wer auf die Wolken sieht, der erntet nicht.	RV'1862	4. El que al viento mira, nunca sembrará; y el que mira a las nubes, nunca segará.
RuSV1876	4 Кто наблюдает ветер, тому не сеять; и кто смотрит на облака, тому не жать.		
FI33/38	5. Niinkuin et tiedä tuulen teitä etkä luitten rakentumista raskaana olevan kohdussa, niin et myöskään tiedä Jumalan tekoja, hänen, joka kaikki tekee.	Biblia ¹⁷⁷⁶	5. Niinkuin et tiedä tuulen teitä etkä luitten rakentumista raskaana olevan kohdussa, niin et myöskään tiedä Jumalan tekoja, hänen, joka kaikki tekee.
CPR1642	5. Nijncuin et sinä tiedä tuulen tietä ja cuinga luut äitin cohduса walmistetan: nijn et sinä myös tiedä Jumalan töitä jotca hän caicki teke.		
MLV19	5 As you do not know what is the way of the wind, nor how the bones grow in the womb of her who is with child, even so you do not know the work of God who does (it) all.	KJV	5. As thou knowest not what is the way of the spirit, nor how the bones do grow in the womb of her that is with child: even so thou knowest not the works of God who maketh all.
Luther1912	5. Gleichwie du nicht weißt den Weg des Windes und wie die Gebeine in Mutterleibe bereitet werden, also kannst du auch Gottes Werk nicht wissen, das er tut überall.	RV'1862	5. Como tú no sabes cual es el camino del viento, o como se crieran los huesos en el vientre de la mujer preñada, así ignoras la obra de Dios, el cual hace todas las cosas.

RuSV1876 5 Как ты не знаешь путей ветра и того, как образуются кости во чреве беременной, так не можешь знать дело Бога, Который делает все.

FI33/38 6. Kylvä siemenesi aamulla äläkä hellitää kättäsi ehtoollakaan; sillä et tiedä, tuoko onnistuu vai tämä vai onko kumpikin yhtä hyvä.

CPR1642 6. Kylwä siemenes huomeneldain ja älä pidää kättäs ylös ehtona: sillä et sinä tiedä cumbi paremmin menesty ja jos molemmat menestywät nijn on parembi.

MLV19 6 Sow your seed in the morning and do not withhold your hand in the evening, because you do not know which will prosper, whether this or that, or whether they both will be good alike.

Luther1912 6. Frühe säe deinen Samen und laß deine Hand des Abends nicht ab; denn du weißt nicht, ob dies oder das geraten wird; und ob beides geriete, so wäre es desto besser.

RuSV1876 6 Утром сей семя твое, и вечером не давай отыха руке твоей, потому что ты не знаешь, то или другое будет удачнее, или то и другое

Biblia¹⁷⁷⁶ 6. Kylvä siemenesi aamulla äläkä hellitää kättäsi ehtoollakaan; sillä et tiedä, tuoko onnistuu vai tämä vai onko kumpikin yhtä hyvä.

KJV 6. In the morning sow thy seed, and in the evening withhold not thine hand: for thou knowest not whether shall prosper, either this or that, or whether they both shall be alike good.

RV'1862 6. Por la mañana siembra tu simiente, y a la tarde no dejes reposar tu mano: porque tú no sabes cual es lo mejor, esto, o lo otro, o si ámbas a dos cosas son buenas.

равно хорошо будет.

FI33/38 7. Suloinen on valo, ja silmille tekee hyvää nähdä aurinkoa.

Biblia1776 7. Suloinen on valo, ja silmille tekee hyvää nähdä aurinkoa.

CPR1642 7. Walkeus on suloinen ja se on silmille otollinen nähdä Auringota.

MLV19 7 Truly the light is sweet and it is a pleasant thing for the eyes to behold the sun.

KJV 7. Truly the light is sweet, and a pleasant thing it is for the eyes to behold the sun:

Luther1912 7. Es ist das Licht süß, und den Augen lieblich, die Sonne zu sehen.

RV'1862 7. Suave ciertamente es la luz, y agradable es a los ojos ver el sol:

RuSV1876 7 Сладок свет, и приятно для глаз видеть солнце.

FI33/38 8. Niin, jos ihmisen elää vuosia paljonkin, iloitkoon hän niistä kaikista, mutta muistikoon pimeitä päiviä, sillä niitää tulee paljon. Kaikki, mikä tulee, on turhuutta.

Biblia1776 8. Niin, jos ihmisen elää vuosia paljonkin, iloitkoon hän niistä kaikista, mutta muistikoon pimeitä päiviä, sillä niitää tulee paljon. Kaikki, mikä tulee, on turhuutta.

CPR1642 8. Jos jocu ihmisen cauwan elä ja on caikisa iloinen nijn hän cuitengin ajattele ainoastans pahoja päiviä että nijtä nijn monda on: sillä caicki mitä hänelle tapahtu on turha.

MLV19 8 Yes, if a man lives many years, let him rejoice in them all. But let him remember the days of darkness, because they will be many. All that

KJV 8. But if a man live many years, and rejoice in them all; yet let him remember the days of darkness; for they shall be many. All that

comes is vanity.

Luther1912 8. Wenn ein Mensch viele Jahre lebt, so sei er fröhlich in ihnen allen und gedenke der finstern Tage, daß ihrer viel sein werden; denn alles, was kommt, ist eitel.

RuSV1876 8 Если человек проживет и много лет, то пусть веселится он в продолжение всех их, и пусть помнит о днях темных, которых будет много: все, что будет, – суeta!

FI33/38 9. Iloitse, nuorukainen, nuoruudessasi, ja sydämesi ilahuttakoon sinua nuoruusikäsi päivinä. Vaella sydämesi teitä ja silmiesi halun mukaan; mutta tiedä: Jumala tuo sinut tuomiolle kaikesta tästä.

CPR1642 9. Nlin iloidze nyt nuorucainen nuorudesas ja anna sydämes iloinen olla nuorudesas: tee mitä sydämes käске ja silmilles on kelwollinen.

MLV19 9 Rejoice, O young man, in your youth and let your heart cheer you in the days of your youth and walk in the ways of your heart and in the sight of your eyes. But know, that upon all these things God will bring you into judgment.

RV'1862

cometh is vanity.

8. Mas si el hombre viviere muchos años, y en todos ellos hubiere tenido alegría: si después trajere a la memoria los días de las tinieblas, que serán muchos; todo lo que le habrá pasado, dirá haber sido vanidad.

Biblia1776

9. Iloitse, nuorukainen, nuoruudessasi, ja sydämesi ilahuttakoon sinua nuoruusikäsi päivinä. Vaella sydämesi teitä ja silmiesi halun mukaan; mutta tiedä: Jumala tuo sinut tuomiolle kaikesta tästä.

KJV

9. Rejoice, O young man, in thy youth; and let thy heart cheer thee in the days of thy youth, and walk in the ways of thine heart, and in the sight of thine eyes: but know thou, that for all these things God will bring thee into judgment.

Luther1912 9. So freue dich, Jüngling, in deiner Jugend und laß dein Herz guter Dinge sein in deiner Jugend. Tue, was dein Herz gelüstet und deinen Augen gefällt, und wisse, daß dich Gott um dies alles wird vor Gericht führen.

RuSV1876 9 Веселись, юноша, в юности твоей, и да вкушает сердце твое радости во дни юности твоей, и ходи по путям сердца твоего и по видению очей твоих; только знай, что за все это Бог приведет тебя на суд.

RV'1862 9. Alégrate mancebo en tu mocedad, y tome placer tu corazón en los días de tu juventud; y camina en los caminos de tu corazón, y en la vista de tus ojos: mas sabe, que sobre todas estas cosas te traerá Dios en juicio.

FI33/38 10. Karkoita suru sydäkestäsi ja torju kärsimys ruumiistasi, sillä nuoruus ja aamurusko ovat turhuutta.

CPR1642 10. Ja tiedä että Jumala caickein näiden tähden sinun duomion eteen asetta. Pane pois murhe sydäkestäs ja heitä pois paha ruumistas: sillä lapsillisus ja nuoruus on turha.

Biblia1776 10. Karkoita suru sydäkestäsi ja torju kärsimys ruumiistasi, sillä nuoruus ja aamurusko ovat turhuutta.

MLV19 10 Therefore remove sorrow from your heart and put away evil from your flesh, because youth and the dawn of life are vanity.

KJV 10. Therefore remove sorrow from thy heart, and put away evil from thy flesh: for childhood and youth are vanity.

Luther1912 10. Laß die Traurigkeit in deinem Herzen und tue das Übel von deinem Leibe; denn Kindheit und Jugend ist eitel.

RV'1862 10. Quita pues el enojo de tu corazón, y aparta de tu carne el mal; porque la mocedad y la juventud vanidad es.

RuSV1876 10 И удаляй печаль от сердца твоего, и

уклоняй злое от тела твоего, потому что
детство и юность - суета.

12 luku

Kehoitus muistamaan Jumalann nuoruuden päivinä.
Vertauksellinen kuvaus vanhuuden vaivoista.
Saarnaajan jälkimaine. Loppusanoiksi kehoitus
jumalanpelkoon.

FI33/38	1. Ja muista Luojaasi nuoruudessasi, ennenkuin pahat päivät tulevat ja joutuvat ne vuodet, joista olet sanova:	Biblia1776	1. Ja muista Luojaasi nuoruudessasi, ennenkuin pahat päivät tulevat ja joutuvat ne vuodet, joista olet sanova:
CPR1642	1. Ajattele sinun luojas sinun nuorudesas ennen cuin pahat päiwät tulewat ja wuodet lähestywät.		
MLV19	1 Remember also your Creator in the days of your youth, before the evil days come and the years draw near, when you will say, I have no pleasure in them,	KJV	1. Remember now thy Creator in the days of thy youth, while the evil days come not, nor the years draw nigh, when thou shalt say, I have no pleasure in them;
Luther1912	1. Gedenke an deinen Schöpfer in deiner Jugend, ehe denn die bösen Tage kommen und die Jahre herzutreten, da du wirst sagen: Sie gefallen mir nicht;	RV'1862	1. Y TEN memoria de tu Criador en los dias de tu juventud, ántes que vengan los malos dias, y lleguen los años, de los cuales digas: No tengo en ellos contentamiento.
RuSV1876	1 И помни Создателя твоего в дни юности		

твоей, доколе не пришли тяжелые дни и не
наступили годы, о которых ты будешь
говорить: „нет мне удовольствия в них!"

FI33/38	2. Nämä eivät minua miellytä; ennenkuin pimenee aurinko, päivänvalo, kuu ja tähdet, ja pilvet palajavat sateen jälkeenkin —	Biblia1776	2. "Nämä eivät minua miellytä"; ennenkuin pimenee aurinko, päivänvalo, kuu ja tähdet, ja pilvet palajavat sateen jälkeenkin -
CPR1642	2. Coscas olet sanowa: ei ne minulle kelpa. Cosca Auringo ja walkeus Cuu ja tähdet pimiäxi tulewat ja pilwet tulewat jällens saten jälken.		
MLV19	2 before the sun and the light and the moon and the stars are darkened and the clouds return after the rain,	KJV	2. While the sun, or the light, or the moon, or the stars, be not darkened, nor the clouds return after the rain:
Luther1912	2. ehe denn die Sonne und das Licht, Mond und Sterne finster werden und Wolken wieder kommen nach dem Regen;	RV'1862	2. Ántes que se oscurezca el sol, y la luz, y la luna, y las estrellas; y las nubes se tornen tras la lluvia:
RuSV1876	2 доколе не померкли солнце и свет и луна и звезды, и не нашли новыетучи вслед за дождем.		
FI33/38	3. jolloin huoneen vartijat vapisevat ja voiman miehet kävät koukkuisiksi ja jauhajanaiset ovat joutilaina, kun ovat menneet vähiin, ja akkunoista-kurkistelijat jäävät pimeään,	Biblia1776	3. jolloin huoneen vartijat vapisevat ja voiman miehet kävät koukkuisiksi ja jauhajanaiset ovat joutilaina, kun ovat menneet vähiin, ja akkunoista-kurkistelijat jäävät pimeään,

CPR1642	3. Silloin cosca wartiat huonesa wärisewät ja wekewät notkistawat idzens ja jauhajat owat joutilasna että he harwaxi tullet owat ja näkö tule pimiäxi ackunan läpidze.		
MLV19	3 in the day when the keepers of the house will tremble and the strong men will bow themselves (down) and the grinders cease because they are few and those who look out of the windows will be darkened,	KJV	3. In the day when the keepers of the house shall tremble, and the strong men shall bow themselves, and the grinders cease because they are few, and those that look out of the windows be darkened,
Luther1912	3. zur Zeit, wenn die Hüter im Hause zittern, und sich krümmen die Starken, und müßig stehen die Müller, weil ihrer so wenig geworden sind, und finster werden, die durch die Fenster sehen,	RV'1862	3. Cuando temblarán las guardas de la casa, y se encorvarán los hombres fuertes, y cesarán las muelas, y se disminuirán; y se oscurecerán los que miran por las ventanas;
RuSV1876	3 В тот день, когда задрожат стерегущие дом и согнутся мужи силы; и перестанут молоть мелющие, потому что их немного осталось; и помрачатся смотрящие в окно;		
FI33/38	4. ja kadulle vievät ovet sulkeutuvat ja myllyn ääni heikkenee ja noustaan linnun lauluun ja kaikki laulun tyttäret hiljentyvät;	Biblia1776	4. ja kadulle vievät ovet sulkeutuvat ja myllyn ääni heikkenee ja noustaan linnun lauluun ja kaikki laulun tyttäret hiljentyvät;
CPR1642	4. Ja owet catua wastan suljetan nijn että myllyn äni waickene ja heräjä cosca lindu laula ja weisun tyttäret taipuwat.		

MLV19	4 and the doors will be shut in the street, when the sound of the grinding is low and he will rise up at the voice of a bird and all the daughters of music will be brought low,	KJV	4. And the doors shall be shut in the streets, when the sound of the grinding is low, and he shall rise up at the voice of the bird, and all the daughters of musick shall be brought low;
Luther1912	4. und die Türen an der Gasse geschlossen werden, daß die Stimme der Mühle leise wird, und man erwacht, wenn der Vogel singt, und gedämpft sind alle Töchter des Gesangs;	RV'1862	4. Y las puertas de afuera se cerrarán por la bajeza de la voz de la muela; y se levantará a la voz del ave, y todas las hijas de canción serán humilladas:
RuSV1876	4 и запираться будут двери на улицу; когда замолкнетзвук жернова, и будет вставать человек по крику петуха и замолкнут дщери пения;		
FI33/38	5. myös peljätään mäkiä, ja tiellä on kauhuja, ja mantelipuu kukkii, ja heinäsirkka kulkee kankeasti, ja kapriisinnuppu on tehoton; sillä ihminen menee iankaikkiseen majaansa, ja valittajat kiertelevät kaduilla	Biblia1776	5. myös peljätään mäkiä, ja tiellä on kauhuja, ja mantelipuu kukkii, ja heinäsirkka kulkee kankeasti, ja kapriisinnuppu on tehoton; sillä ihminen menee iankaikkiseen majaansa, ja valittajat kiertelevät kaduilla
CPR1642	5. Nijn että cuckulat pelkäwät ja wapisewat tiellä Cosca Mandelpuut cucoistuwat ja heinäsircat rascaxi tulewat ja caicki himo cato.		
MLV19	5 yes, they will be afraid of height and terrors will be in the way and the almond tree will	KJV	5. Also when they shall be afraid of that which is high, and fears shall be in the way,

blossom and the grasshopper will be a burden and desire will fail, because man goes to his everlasting home and the mourners go about the streets,

Luther¹⁹¹² 5. wenn man auch vor Höhen sich fürchtet und sich scheut auf dem Wege; wenn der Mandelbaum blüht, und die Heuschrecke beladen wird, und alle Lust vergeht (denn der Mensch fährt hin, da er ewig bleibt, und die Klageleute gehen umher auf der Gasse);

RuSV¹⁸⁷⁶ 5 и высоты будут им страшны, и на дороге ужасы; и зацветет миндаль, и отяжелеет кузнецик, и рассыплется каперс. Ибо отходит человек в вечный дом свой, и готовы окружить его по улице плакальщицы; –

FI^{33/38} 6. ennenkuin hopealanka katkeaa ja kultamalja särkyy ja vesiaistia rikkoutuu lähteellä ja ammennuspyörä särkyneenä putoaa kaivoon.

CPR¹⁶⁴² 6. (Sillä ihminen mene sinne josa hänen ijancaickisesta oleman pitä) ja itkejät käywät ymbäri catuja. Ennen cuin hopiaside catke ja culdalähde juoxe ulos ja ämbäri rawistu lähten tykönä ja ratas mene ricki caiwon tykönä.

and the almond tree shall flourish, and the grasshopper shall be a burden, and desire shall fail: because man goeth to his long home, and the mourners go about the streets:

RV¹⁸⁶² 5. Cuando también temerán de lo alto, y los tropezones en el camino; y florecerá el almendro, y cargarse ha la langosta, y perderse ha el apetito; porque el hombre va a la casa de su siglo, y los endechadores por la plaza andarán en derredor.

Biblia¹⁷⁷⁶ 6. ennenkuin hopealanka katkeaa ja kultamalja särkyy ja vesiaistia rikkoutuu lähteellä ja ammennuspyörä särkyneenä putoaa kaivoon.

MLV19	6 before the silver cord is loosed, or the golden bowl is broken, or the pitcher is broken at the fountain, or the wheel broken at the cistern,	KJV	6. Or ever the silver cord be loosed, or the golden bowl be broken, or the pitcher be broken at the fountain, or the wheel broken at the cistern.
Luther1912	6. ehe denn der silberne Strick wegkomme, und die goldene Schale zerbreche, und der Eimer zerfalle an der Quelle, und das Rad zerbrochen werde am Born.	RV'1862	6. Ántes que la cadena de plata se quiebre, y se rompa la lenteja de oro, y el cántaro se quiebre junto a la fuente, y la rueda sea rompida sobre el pozo;
RuSV1876	6 доколе не порвалась серебряная цепочка, и не разорвалась золотая повязка, и не разбился кувшин у источника, и не обрушилось колесо над колодезем.		
FI33/38	7. Ja tomu palajaa maahan, niinkuin on ollutkin, ja henki palajaa Jumalan tykö, joka sen on antanutkin.	Biblia1776	7. Ja tomu palajaa maahan, niinkuin on ollutkin, ja henki palajaa Jumalan tykö, joka sen on antanutkin.
CPR1642	7. Sillä mulda pitä jällens maahan tuleman nijncuin se ollut on ja hengi jällens Jumalan tygö joca hänen andanut on.		
MLV19	7 and the dust returns to the earth as it was and the spirit returns to God who gave it.	KJV	7. Then shall the dust return to the earth as it was: and the spirit shall return unto God who gave it.
Luther1912	7. Denn der Staub muß wieder zu der Erde kommen, wie er gewesen ist, und der Geist	RV'1862	7. Y el polvo se torne a la tierra, como era ántes, y el espíritu se vuelva a Dios, que le

wieder zu Gott, der ihn gegeben hat.

dió.

RuSV1876 7 И возвратится прах в землю, чём он и был;
а дух возвратился к Богу, Который дал его.

FI33/38 8. Turhuksien turhuus, sanoi saarnaaja; kaikki
on turhuutta!

Biblia1776 8. Turhuksien turhuus, sanoi saarnaaja;
kaikki on turhuutta!

CPR1642 8. CAicki on turha sano saarnaja: caicki on
turha.

MLV19 8 Vanity of vanities, says the Preacher, all is
vanity.

KJV 8. Vanity of vanities, saith the preacher; all is
vanity.

Luther1912 8. Es ist alles ganz eitel, sprach der Prediger,
ganz eitel.

RV'1862 8. Vanidad de vanidades, dijo el Predicador,
todo vanidad.

RuSV1876 8 Суета сует, сказал Екклесиаст, все – суета!

FI33/38 9. Sen lisäksi, että saarnaaja oli viisas, hän myös
opetti kansalle tietoa, punnitsi, harkitsi ja
sommitteli sananlaskuja paljon.

Biblia1776 9. Sen lisäksi, että saarnaaja oli viisas, hän
myös opetti kansalle tietoa, punnitsi, harkitsi
ja sommitteli sananlaskuja paljon.

CPR1642 9. Se saarnaja ei ollut ainoastans wijsas mutta
hän opetti myös Cansalle hyvä oppia ja
ymmärsi ja tutkei ja pani cocoon monda
sananolascua.

MLV19 9 And further, because the Preacher was wise,
he still taught the people knowledge. Yes, he

KJV 9. And moreover, because the preacher was
wise, he still taught the people knowledge;

	pondered and sought out and set in order many proverbs.		yea, he gave good heed, and sought out, and set in order many proverbs.
Luther1912	9. Derselbe Prediger war nicht allein weise, sondern lehrte auch das Volk gute Lehre und merkte und forschte und stellte viel Sprüche.	RV'1862	9. Y cuanto más el Predicador fué sabio, tanto más enseñó sabiduría al pueblo, e hizo escuchar, e hizo escudriñar; y compuso muchos proverbios.
RuSV1876	9 Кроме того, что Екклесиаст был мудр, он учил еще народ знанию. Он все испытывал, исследовал, и составил многопритчей.		
FI33/38	10. Saarnaaja koki löytää kelvollisia sanoja, oikeassa mielessä kirjoitettuja, totuuden sanoja.	Biblia1776	10. Saarnaaja koki löytää kelvollisia sanoja, oikeassa mielessä kirjoitettuja, totuuden sanoja.
CPR1642	10. Hän edzei soweliaita sanoja ja kirjoitti aiwa totuden sanat.		
MLV19	10 The Preacher sought to find out acceptable words and what was written uprightly — words of truth.	KJV	10. The preacher sought to find out acceptable words: and that which was written was upright, even words of truth.
Luther1912	10. Er suchte, daß er fände angenehme Worte, und schrieb recht die Worte der Wahrheit.	RV'1862	10. Procuró el Predicador hallar palabras agradables, y escritura recta, palabras de verdad.
RuSV1876	10 Старался Екклесиаст приискывать изящные изречения, и слова истины написаны им верно.		

SAARNAAJA

FI33/38	11. Viisitten sanat ovat kuin tutkaimet ja kootut lauseet kuin isketyt naulat; ne ovat saman Paimenen antamia.	Biblia ¹⁷⁷⁶	11. Viisitten sanat ovat kuin tutkaimet ja kootut lauseet kuin isketyt naulat; ne ovat saman Paimenen antamia.
CPR1642	11. Nämät ovat sen wijsan sanat keihät ja naulat kirjoitetut seuracunnan mestarilda ja annetut paimenelda.		
MLV ¹⁹	11 The words of the wise are as cattle-prods and as nails fastened by the masters of assemblies. They have been given from one shepherd.	KJV	11. The words of the wise are as goads, and as nails fastened by the masters of assemblies, which are given from one shepherd.
Luther ¹⁹¹²	11. Die Worte der Weisen sind Stacheln und Nägel; sie sind geschrieben durch die Meister der Versammlungen und von einem Hirten gegeben.	RV ¹⁸⁶²	11. Las palabras de los sabios son como agujones, y como clavos hincados de los maestros de las congregaciones, puestas debajo de un pastor.
RuSV ¹⁸⁷⁶	11 Слова мудрых – как иглы и как вбитые гвозди, и составители их – от единого пастыря.		
FI33/38	12. Ja vielä näiden lisäksi: Poikani, ota varoituksesta vaari; paljolla kirjaintekemisellä ei ole loppua, ja paljo tutkistelu väsyttää ruumiin.	Biblia ¹⁷⁷⁶	12. Ja vielä näiden lisäksi: Poikani, ota varoituksesta vaari; paljolla kirjaintekemisellä ei ole loppua, ja paljo tutkistelu väsyttää ruumiin.
CPR1642	12. Cawata sinuas poican muista: sillä ei ole loppua kirjain tekemisest ja ylönpaldinen ajatus waiwa ruumin.		

MLV19	12 And furthermore, my son, be admonished: of making many books there is no end and much study is a weariness of the flesh.	KJV	12. And further, by these, my son, be admonished: of making many books there is no end; and much study is a weariness of the flesh.
Luther1912	12. Hüte dich, mein Sohn, vor andern mehr; denn viel Büchermachens ist kein Ende, und viel studieren macht den Leib müde.	RV'1862	12. Y además de esto, hijo mío, sé avisado: no hay fin de hacer muchos libros; y el mucho estudio aflicción es de la carne.
RuSV1876	12 А что сверх всего этого, сын мой, того берегись: составлять многокниг – конца не будет, и много читать – утомительно для тела.		
FI33/38	13. Loppusana kaikesta, mitä on kuultu, on tämä: Pelkää Jumalaa ja pidä hänen käskynsä, sillä niin tulee jokaisen ihmisen tehdä.	Biblia1776	13. Loppusana kaikesta, mitä on kuultu, on tämä: Pelkää Jumalaa ja pidä hänen käskynsä, sillä niin tulee jokaisen ihmisen tehdä.
CPR1642	13. Cuulcam sijs caiken opin ydyindä: Pelkää Jumalata ja pidä hänen käskyns: sillä sitä tule caickein ihmisten tehdä.		
MLV19	13 This is the end of the matter, all has been heard: Fear God and keep his commandments, because this is the whole of man.	KJV	13. Let us hear the conclusion of the whole matter: Fear God, and keep his commandments: for this is the whole duty of man.
Luther1912	13. Laßt uns die Hauptsumme alle Lehre hören:	RV'1862	13. El fin de todo el sermón es oido: TEME A

Fürchte Gott und halte seine Gebote; denn das gehört allen Menschen zu.

RuSV1876 13 Выслушаем сущность всего: бойся Бога и заповеди Его соблюдай, потому что в этом все для человека;

FI33/38 14. Sillä Jumala tuo kaikki teot tuomiolle, joka kohtaa kaikkea salassa olevaa, olkoon se hyvää tai pahaa.

CPR1642 Sillä Jumala tuotta duomiolle caicki salatut työt joco ne owat hywät eli pahat.

MLV19 14 Because God will bring every work with every hidden thing, whether good or evil into judgment.

Luther1912 14. Denn Gott wird alle Werke vor Gericht bringen, alles, was verborgen ist, es sei gut oder böse.

RuSV1876 14 ибо всякое дело Бог приведет на суд, и все тайное, хорошо ли оно, или худо.

DIOS, Y GUARDA SUS MANDAMIENTOS, porque esto es el todo del hombre.

Biblia1776 14. Sillä Jumala tuo kaikki teot tuomiolle, joka kohtaa kaikkea salassa olevaa, olkoon se hyvää tai pahaa.

KJV 14. For God shall bring every work into judgment, with every secret thing, whether it be good, or whether it be evil.

RV'1862 14. Porque Dios traerá toda obra en juicio, el cual se hará sobre toda cosa oculta, buena, o mala.